Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones thesauri novi de tempore

Petrus <de Palude>

[Straßburg], 1489

Sermo XLI – Sermo L

urn:nbn:de:bsz:31-306766

Visual Library

ieſu tu es fons vite indeficiēs hūana corda re
ficiēs. ad te currit hō ſitiēs. q tu es ſol⁹ ei mer
ces ſufficiēs. Joh. xv. Ego ſum vitis vera: dās
vinū gr̄e qd̄ letificat cor hoīs. Canti. v. Bibi
te amici mei ⁊ inebriamini chariſſimi. ſ. a vi
no celeſtis ſuauitatis. Hoc vino inebriat⁹ fuit
Petr⁹ Mat. xvij. dicēs. Bonū eſt nos h̄ eſſe
neſciēs quid diceret p̄ ebrietate ſpūs. ⁋
Quinte ſunt nuptie eternalis glorificatōnis.
de quib⁹ Apoc. xix. Gaudeam⁹ ⁊ exultem⁹ et
dem⁹ gloriā ei qm̄ venerunt nuptie agni. Ad
has nuptias inuitamur Canti. iiij. Ueni de
libano ſpōſa mea veni de libano veni corona/
beris. Ter dicit veni q anteq̄ anima coronet
oportet p̄ tria venire ad coronā ſaltē q̄ aliqua
peccata cōmiſit. Primo p̄ amarā ↄtritionem
Treno. ij. Magna eſt̄ velut mare ↄtritio tua
q̄s medebit̄ tui. Secūdo p̄ purā ↄfeſſionem
puer. xxviij. Qui abſcōdit ſcelera ſua nō diri
get. qui aūt ↄfeſſus fuerit ⁊ reliquerit ea miſe/
ricordiā ↄſequet̄. Tercio p̄ perfectā ſatiſfactio
nē. Apoc. xxi. Nec intrabit in eā aliq̄d coinq̄/
natū. Figurā hui⁹ Heſter. iiij. q nō licet idu
tū ſacco intrare aulā regis aſueri. Ad has nu/
ptias ſolū intrāt beati. Apoc. xix. Beati q̄ ad
cenā nuptiaꝝ agni vocati ſunt. quales fuerūt
prudētes virgines. q̄ parate intrauerūt cū ſpō
ſo ad nuptias. Mat. xxv. Thalam⁹ haꝝ nu
ptiaꝝ eſt celū. yſa. lxvi. Celū mihi ſedes eſt.
Paranimph⁹ eſt ſacra ſcriptura nobis denū/
cians immenſitatē glorie paradiſi. i. Chor. ij.
Qd̄ oculus nō vidit nec auris audiuit nec in
cor homis aſcēdit que p̄parauit de⁹ his q̄ dili
gunt illū. He nuptie initiant̄ p̄ gratiā. ratifi/
cant̄ per perſeuerantiā. ↄſummant̄ p̄ gloriam
ps. lxxxiij. Etenim benedictionē dabit legiſla
tor. ſ. quantū ad gratiā. ibunt de virtute i vir/
tutē. ſ. quantū ad perſeuerantiā. videbit̄ deus
deoꝝ in ſion. ſ. q̄ntū ad gloriā ⁋ Jocalia
haꝝ nuptiaꝝ ſunt ſeptē dotes totū hoīez ad/
ornantes. tres ex parte anime. ſ. clara viſio ten
tio ⁊ fruitio. viſio fidē euacuans. firma tentio
ſpem certificās. ſuauis fruitio charitatē perfi/
ciens. Corpi dat̄ claritas q̄ expellit obſcurita/
tem. ſubtilitas ↄtra obtuſitatē. agilitas cōtra
grauedinē. impaſſibilitas auferēs mortalita/
tē. He nuptie fiūt tercia die. Prima eſt nati/
uitas. ſcd̄a vita. tercia mors. Eccl̄s. vij. Me/
lior eſt dies mortis die natiuitatis. Exo. xxx
ij. Nō videbit me hō ⁊ viuet. He nuptie ce/
lebrant̄ in chana. i. dilectōe. Aug. Nō nume/
roſitas operꝝ. nō diuturnitas tēporꝝ. ſꝫ maior
charitas auget meritū ⁊ p̄miū. Itē in galilea
id eſt trāſmigratōe. q prī⁹ debet tranſmigrare
de h̄ mūdo ad patrē. Hiere. xiij. Trāſlata eſt
oīs iuda trāſmigratōe perfecta. Licet eñi mali
tranſmigrent̄ nō tn̄ trāſmigratōe p̄fecta ſꝫ im
p̄fecta. q nō ad gloriā ſꝫ ad penā. Itē in iſtis
nuptijs ſex ydrie implete ſunt. i. omes potētie
aīe p̄ficient̄ celeſtib⁹ delicijs. Vñ dicit Oroſi
us ſup ps̄. cij. Qui replet in bonis deſiderium
tuū. vt he q̄ erāt ſuſceptiue prī⁹ erroris mero/
ris ⁊ doloris tanq̄ ydrie ⁊ vaſa tūc implebun
tur vino exultatōis ⁊ beate fruitōis. ibi eñi de⁹
abſterget omnē lacrimā ab oculis eoꝝ ⁊ mors
vltra nō erit neq̄ luctus neq̄ clamor neq̄ do
lor erit vltra q̄ p̄ima abierunt. Apoc. xxi. Et
ſic aqua ↄuertit̄ in vinū. q tribulatio in gau/
diū. q yſa. xxxv. Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt
⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus.

Dn̄ica ſecūda poſt Epiphanie.

Sermo XLI.

Domine, ſi tu
vis potes me mūdare. Mat.
viij. Marci. i. ⁊ Luc. v. In
ſumma euāgelij tria innuunt̄. Primo leproſi
affectuoſa oratio. Secūdo ei⁹ gratioſa mūda
tio Tercio ſubiungit̄ paralitici amoroſa cura
tio. Primū ibi. dn̄e ſi tu vis ⁊c. Secundum
ibi. extendens manū tetigit eū. Terciū ibi. ve
niam ⁊ curabo eū ⁋ De primo dicit. In
illo tp̄e. ſ. cū ieſus p̄dicauit in mōte tabor octo
beatitudines. anno. ſ. primo ſue p̄dicationis
vbi docuit omnē perfectionē. cū deſcēdiſſet de
monte. ſ. tabor. Nā boni magiſtri mos eſt do/
ctrinā ſuā factis approbare. hinc eſt q cū ſal/
uator cōpleuiſſet ſermonē ſuū in mōte vt di/
cit Aug. mox deſcēdit ad opatōez ſignoꝝ. Id
circo ſubdit̄. Secute ſunt eum turbe multe.
Aug. Aliqui p̄pter charitatē. aliq̄ p̄pter do/
ctrinā. aliq̄ p̄pter admirationē. aliq̄ p̄pter in/
firmitatū curationē. Subdit. Ecce leproſus
veniēs adorabat eū. Iſte leproſus nō fuerat i
mōte ſꝫ fuit de his q̄ expectabāt xp̄i deſcenſum
in pede montis audiebat eñi ſolā doctrinā et
credebat q talis ſapiētia abſq̄ omīpotētia nō
eſſet. Idcirco multū cōmendata eſt fides iſti
us leproſi. q adhuc nullo facto miraculo ex
ſola fama doctrine credidit. Quia dicit mgr̄ i
hyſtoria q mūdatio leproſi eſt primū ſignū
qd̄ xp̄s opat⁹ ē ex q̄ apte p̄dicare cepit. ⁊ dicit.
veniēs adorabat eū. Ecce īfirmitas fuit cauſa
adoratōis ⁊ acceſſus ad xp̄m. ſic ⁊ hodie deus
plagat aliq̄ñ hoīez infirmitatib⁹ ⁊ doloribus

vt accedat ad eũ. pſ. xv. Multiplicate ſunt
infirmitates eorũ poſtea accelerauerũt ſcilicet
ad cõfeſſionez. Augꝰ. Felix neceſſitas que ad
meliora cõpellit. Eccli. xxxi. Infirmitas gra/
uis ſobriã facit animã. Exemplũ legit̃ de quo
dã nobili qui inuidebat religioſis Ad quem
tandẽ correptũ quadã infirmitate venit qui/
dam religioſus ꝯſolans eũ. quẽ ille petiuit vt
ꝓ eo oraret. ⁊ ille religioſus in quo ſtatu eſſet
deuotior ⁊ magis ſine peccato requiſiuit Et re
ſpondit infirmꝰ. in īfirmitate. Cui religioſus.
cõſeruet vos deus in ſtatu meliori. Ideo hu/
go de ſancto victore. Deꝰ multos flagellat in/
firmitate ne peccent. vtiliꝰ eñ eſt frangi dolo/
ribꝰ ad ſalutẽ ꝗ̃ vti ſanitate ⁊ icolumitate ad
damnationẽ. Et ſic factũ eſt beato hieronimo
qui ſi nõ fuiſſet infirmitate flagellatꝰ nõ fuiſ/
ſet ſacre ſcripture ita attentꝰ. Ideo pſ. lxxxij.
Imple facies eoꝝ ignominia ⁊ querẽt nomẽ
tuũ dñe. Tunc ait. Dñe ſi vis potes me mun
dare. quaſi diceret. volũtas tua eſt opus tuũ.
Ecce ꝗ̃ ſapienter orauit. nõ audiuit doctrinã
in monte vbi doctꝰ fuiſſet orationẽ dñicam. ſ.
Pater noſter ⁊c. fiat volũtas tua ⁊c. ⁊ tñ dixit
ſi vis. Chriſ. qſi diceret. Nõ dubito tuã vo/
luntatẽ ad om̃e opus bonũ paratã. ſed neſcio
an expediat mihi ſanitas corꝑalis. ideo ſi vis
potes me mũdare. qſi diceret. tu es ille de quo
Job. xiiij. Quis poteſt facere mundũ de imun
do: nõne tu ꝗ ſolus es. credo ꝙ tu es ꝗ mũda/
ſti Naaman per Helyſeũ. iiij. Reg. v. ⁊ ſororẽ
moyſi Nume. xij. potes ergo. Nõ dicit ſi deũ
rogaueris. ſed ſi vis potes. qſi diceret. tuũ poſ
ſe eſt valde efficax in multis. y Ubi ꝑ ef
ficacia eiꝰ ſciendũ ꝙ poſſe eiꝰ primo eſt princi/
pale. ſecũdo ſingulare. tercio virtuale. quarto
vniuerſale. quinto eternale. ſexto laudabile. ſe
ptimo ineffabile. Dixi primo ꝙ eius poſſe eſt
principale. ſic ꝙ nullã habet anteceſſionẽ nul/
lo indigens adiutorio. Job. xli. Quis poteſt
reſiſtere vultui meo ⁊ ꝗs añ dedit mihi ⁊ red/
dam ei. qſi diceret. nullꝰ. yſa. xliiij. Ego dñs
faciẽs om̃ia extendẽs celos ſolꝰ. ad Roma. xi.
Quis prior dedit illi ⁊ retribuet ei. quoniã ex
ipſo ⁊ ꝑ ipm ⁊ i ipſo ſunt oĩa. Ecce poſſe eiꝰ eſt
principale. Secũdo eiꝰ poſſe eſt ſingulare nõ
habẽs adequationẽ. Daniel. iij. Neqꝫ eñ eſt
aliꝰ deꝰ ꝗ poſſet ita ſaluare. Et Jaco. iiij. Unꝰ
eſt legiſlator ⁊ iudex ꝗ pt ꝑdere ⁊ ſaluare Hãc
ſingularitatẽ exp̃mit pſ. lxxxviij. Dñe deꝰ vir
tutũ ꝗs ſilĩs tibi potẽs es dñe. Glo. interline/
alis. Tu extꝫ: alij de te. ⁊ veritas tua ĩ circuitu
tuo. Et hoc eſt qđ dicit̃ Deutero. iij. Neqꝫ ei
eſt aliꝰ deꝰ vel ĩ celo vel in terra ꝗ poſſit facere
opa tua ⁊ cõparari fortitudini tue. Sic ergo
deꝰ in ſuo poſſe nullũ pt habere ſimilẽ vl̃ equa
lem. Tercio eiꝰ poſſe eſt virtuale. ſic ꝙ nõ ha
bet ꝯtradictionẽ. Dañ. iiij. Iuxta voluntatẽ
ei ſuã facit tã in virtutibꝰ celi ꝗ̃ in habitatori
bus terre. ⁊ nõ eſt ꝗ reſiſtat manui eiꝰ. ⁊ dicat
ei qre feciſti. Glo. nihil inq̃t mediũ inter opꝰ
⁊ ꝑceptũ volũtas eñ ptãs eſt. Quia ſicut di/
uina volũtas nõ pt impediri ſicut nec cogi. ſic
nec etiã diuina ptãs. Quarto eiꝰ poſſe eſt vni
uerſale. qđ nõ habet limitatõez. Uñ eiꝰ poẽ/
tia nõ eſt artata vt tm̃ poſſit ⁊ nõ plꝰ ſicut no/
ſtra. q: eſt infinita. Uñ ſi querit̃ quare hõ nõ
pt ſuſcitare mortuũ Rñdet̃ ꝓpter limitationẽ
potẽtie. q: ad hͦ ſe nõ extẽdit. ſꝫ deus pt tã ce
ſtia tã terreſtria. vt patet Matth. vlti. Data
eſt mihi om̃is ptãs in celo ⁊ ĩ terra. Habet ẽi
poſſe tã ſup ſpũalia ꝗ̃ corꝑalia. Mat. x. Ti
mete eũ ꝗ poteſt ⁊ animã ⁊ corpꝰ perdere ĩ ge
hennã. Luc. i. Nõ erit impoſſibile apud deũ
om̃e verbũ. Ratio: q: cũ virtꝰ diuia maxime
ſit vnita. ⁊ qđ maxime eſt vnitũ eſt infinitũ
vt dicit̃ in lib. de cauſ. Oĩs virtꝰ vnita plꝰ eſt
infinita. Hinc eſt ꝙ diuia potẽtia vniũſalis
pt. Et ꝓpter hͦ om̃is ſcriptura ꝑconizat eũ
om̃ipotentẽ. Exod. xv. Om̃ipotẽs nomẽ eiꝰ.
Dicit̃ aũt om̃ipotẽs q: ei ñ pt ꝯuenire coactio
ab alio agẽte. Quia ipe eſt đ ꝗ aplſ. i. Thim.
vi. Solꝰ potẽs rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. z

Quinto eiꝰ poſſe eſt eternale: nõ habẽs in/
terruptionẽ. nõ ſic de ptãte humana. Eccli. x.
Quid ſupbis terra ⁊ ciniſ. Et iterꝫ. Om̃is po
tentatꝰ breuis vita. rex hodie cras morit̃. nõ
eſt aũt talis ptãs diuina. Exod. xv. Dñs re/
gnabit ineternũ ⁊ vltra. ⁊ Dañ. vij. Ptãs eiꝰ
ptãs eterna ꝗ nõ auferet̃. ⁊ regnũ eiꝰ qđ ñ cor/
rumpet̃. Luc. i. Regni eiꝰ nõ erit finiſ. Sexto
eiꝰ poſſe eſt laudabile. q: nõ habet redargutĩ/
onẽ. quis eñ deũ arguere pt ꝙ aliter potuit fa
cere ⁊ nõ fecit. Job. xi. Si ſubuerterit oĩa vel
in vnũ coartauerit quis ꝯtradicet ei. vel quis
dicere ei poteſt cur ita facis. Nõ ergo debet di
uinũ poſſe argui ſed laudari ⁊ ꝑdicari. pſ. cxl
iiij. Generatio ⁊ generatio laudabit opa tua
⁊ potentiã tuã ꝓnuncia. Septimo eiꝰ poſſe eſt
ineffabile. q: nõ habet cõprehenſionẽ. q: diui
nũ poſſe eſt infinitũ. ⁊ infinitũ ſm̃ Damaſce.
eſt qđ nec loco nec tpe nec intellectu circuiſcri/
bit̃. Et ita impoſſibile eſt dei potentiã cõpre/
hendere. Baſilꝰ. Plus pt deꝰ facere ꝗ̃ poſſis
cogitare. pſ. cv. Quis loquet̃ potentias dñi.
aut quis auditas faciet omnes laudes eius.

quaſi diceret.nullus. Job.xi. Excelſior celo ẽ
τ quid facies.pfundior inferno τ vnde cogno
ſces.forſitan veſtigia ei⁹ cõprehendes.τ vſqȝ
ad perfectũ omnipotentẽ reperies. Merito er/
go ille leproſus ad diuinũ poſſe recurrit dicẽs
Domine ſi vis potes me mũdare. A Di
xi ſecũdo tangit ei⁹ gratioſa mũdatio.cũ ſub/
dit in textu. Et extendens ieſus manũ tetigit
eũ. Theophil⁹. Hũanitas chriſti fuit inſtru
mentũ diuinitatis. Sȝ diceres.nunqd dñs
fecit cõtra legẽ qua phibet tangi lepra. Leui.
xiij. Rñdet Chriſ.φ nõ.qꝛ lex inhibuit tãge/
re leproſos ne tangẽs inficeret lepra. Dñs aũt
a lepra nõ potuit infici ſȝ manu ei⁹ ſancta τta
ctu potuit mũdare leproſos. Secũdo tetigit
eũ dicit Orig.vt oſtẽderet φ peccato alterius
null⁹ inquinat qui nõ cõſentit.qꝛ omĩa mun
da mũdis vt dicit apl's ad Tytũ.i. Tercio vt
dicit Orig.tetigit eũ vt doceret nos neminẽ
ſpernere ꝑpter corpis infirmitatẽ.qđ eſt ɔtra
quoſdã q leproſos abhominant.vt refert Can/
tor pariſieñ de quodã ſacerdote leproſoꝝ qui
in muro fecit foramẽ ꝑ qđ audiuit cõfeſſiones
leproſoꝝ τ porrigebat illis corp⁹ dñi. Cui tandẽ
contigit ex permiſſione diuina φ pars illa facie
ei τ corpis quã vertebat ad leproſos manſit
ſana.alia vero infecta tota fuit lepra.ideo non
ſunt ɔtemnendi.eſt naqȝ valde meritoriũ eis
famulari. Vñ legit in libro narrationũ.φ quõ/
dã comes campanie Theobald⁹ noĩe cũ ma/
gna deuotione tuguria leproſoꝝ viſitabat.an
te cui⁹ etiã caſtꝝ in tuguriolo quodã lurid⁹ τ
ſqualidus iacebat leproſus.cui⁹ domũ mul/
totiẽs intrans ei⁹ pedes lauabat.τ crebro ele/
moſinã ſuã dabat. Poſt hoc ignorãte comite
leproſus ille mortu⁹ eſt τ ſepultus. Contigit
aũt poſt hoc die quadã pdictũ comitẽ ante p/
dictũ tuguriolũ pertrãſire:τ intrans vt antea
cõſueuit inuenit quendã in habitu leproſi ſe/
dere eſtimãs hunc eundẽ fore quẽ pri⁹ ſepius
beneficijs delinibat.qꝛ nõ ſciuit de eius obitu.
tunc ipe comes ſolita officia ei exhibens mirã
ſenſit ſuffragantiã odoris dulcedineqȝ mentis
Cui exeũti dixit quedã dña. Dñe ſcitis φ iſte
leproſus mortu⁹ eſt:τ i tali loco ſepult⁹. Quo
audito mirabat in ſeipſo cogitans ſcriptum
Matth.xxv. Quãdiu feciſtis vni de his fra/
tribꝫ meis minimis mihi feciſtis. Et gratias
agens deo cui preſentialiter ſeruire meruit cui
pluries ſeruiuit in mẽbris ſuis.ideo τ ipẽmet
domin⁹ leproſum tetigit ne nimiũ horrorem
de leproſis haberem⁹.τ dixit.volo:mũdare.i.
ſis mundat⁹. Hiero.eſt verbũ impatiui mo/
di. Subdit. Et ɔfeſtim mundat⁹ eſt a lepra
ſua Orig. Ex eo φ nõ tardauit credere nõ tar
dauit xps eũ ſaluare. Et qꝛ nõ diſtulit cõfeſſi
onẽ nõ differebat xps ſaluationẽ. B Et
ait illi ieſus.vide nemini dixeris. Inhibuit
pluribꝫ de cauſis. Primo ſm Chriſo.qꝛ non
erat temp⁹ opera xpi pdicare.qꝛ hoc aplis cõ
mittendũ ab eterno puidit τ diſpoſuit. Secũ
do ſm Amb.nobis in exemplũ ne queramus
gloriã de bonis opibꝫ. Matth.vi. Neſciat ſi/
niſtra tua quid faciat dextra tua. Tercio ne di
cerẽt alij ecce ſacerdotibꝫ detrahit honorem τ
aſcribit ſibi. Et ſbdit. Vade τ oſtẽde te ſacer/
doti.pluribꝫ de cauſis. Primo ideo.licet ipſe
eſſet mundat⁹ tñ nõ reputabat mund⁹.nec cũ
alijs habitare poterat ſine iudicio ſacerdotũ.
Secũda cauſa vt dicit Orige.vt ſacerdotes
cognoſcerẽt vt nõ virtute τ cõſuetudine legis
ſed ex ſpeciali gratia dei eſſȝ ſanat⁹. Tercia cau
ſa ꝑpter pceptũ Leuiti.xiiij. De quo in textu
Et offer mun⁹ tuũ qđ pcepit moyſes in teſti/
moniũ illis.ſ.in teſtimoniũ mũdicie. Chriſ.
Vt ſi poſtmodũ vellẽt eũ expellere diceret eis
munera a me quaſi a mũdato accepiſtis quo
modo me nunc quaſi immundũ expellitis.
Sȝ diceres.que fuerũt munera ꝑ leproſum
offerenda. Reſpondet φ mundat⁹ a lepra bis
offerebat. Primo anteqȝ caſtra ingrederet of/
ferebat duos paſſeres viuos cũ ligno cedrino
vermiculoqȝ τ yſopo.τ poſtea die octaua du
os agnos ſi erat diues.vel vnũ ſi erat pauper
De quo ritu τ modo oblatõis habet Leuiti.
xiiij. C Moraliter.ꝑ hunc leproſum ſi
gnificat quilibet in peccato mortali poſit⁹ De
quo Haymo. Inuiſibilis lepra eſt ɔſcientia
vel anima peccatis inquinata. Et hoc varijs
de cauſis. Prima ſicut lepra eſt morbꝫ cõtagi
oſus ita φ vn⁹ inficit aliũ corpaliter.ſic vnus
peccator aliũ ſpũaliter. Eccli.xiij. Qui tetige/
rit picẽ inquinabit ab ea. Et ibidẽ. Si cõmu
nicabit lup⁹ agno aliqñ ſic peccator iuſto. Et
ſic periculoſum eſt cõmanere talibꝫ ſpũaliter
leproſis.qꝛ nõ ſolũ alios inficiũt opibꝫ ſȝ etiã
verbis.i.ad Chor.xv. Corrumpunt bonos
mores colloquia praua. Ideo dñs dicit po/
pulo ſuo. Nume.xvi. Recedite a tabernacu/
lis impioꝝ τ nolite tangere q ad eos pertinẽt.
ne inuoluamini in peccatis eoꝝ.puerb.xiij.
Qui cũ ſapiẽtibꝫ gradit ſapiẽs erit.amic⁹ aũt
ſtultoꝝ ſimilis efficiet. Secũdo lepra ẽ mor/
bus nociu⁹ ꝑ alijs morbis.qꝛ ceteri morbi cor
rumpũt partẽ corpis tm̃.lepra aũt totũ corp⁹
inficit.ſic τ pctm̃ eſt valde nociuũ.qꝛ corp⁹ τ

aĩaз corrũpit. ideo valde timendũ. Eccli. xxi. Quaſi a facie colubri fuge peccatũ. q꞉ inducit mortẽ. Ezech. xviij. Anima q̄ peccauerit ipſa morieť. ⁊ Ro. vi. Stipẽdia peccati morſ. Tercio eſt morbꝰ ſitibundꝰ. q꞉ ardor eſt interius Sic ⁊ peccator ĩ mortali ardet in ꝯcupiſcẽtia praua. Prouerb. xiij. Venter impiorꝫ inſatiabilis. Nã ſicut ſancti vadũt de virtute ĩ virtutẽ. ſic praui de vicio in viciũ. Gre. Peccatũ qḋ p penitẽtiã nõ diluiť mox ſuo pondere ad aliud trahit. vt habeť de Cayn Geñ. iiij. q̄ in lepra ire erga fratrem ſuũ abel exarſit ⁊ vſqꝫ ad homicidiuꝫ puenit. Quarto lepra eſt morbꝰ fetidꝰ ⁊ abominabiliſ. ⁊ ideo leproſi ab alijs ſeparanť. D Sic peccatores ſunt abominabiles ⁊ fetentes ⁊ ſepanť a bonis tripliciter. Primo q̄ ad locũ q꞉ deꝰ q̄tuor loca fecit. ſ. celũ: paradiſuꝫ: terrã: ⁊ infernũ. in celo tales lepſi ſtare nõ poſſunt. q꞉ nõ intrabit ibi aliq̄d coinquinatũ aut abominatõeꝫ faciẽs Apoc. xxi. Nõ in paradiſo. q꞉ ſtatim in adã fuit inuecta lepra peccati ſtatim fuit eiectꝰ Geñ. iij. Nec ĩ terra. pŝ. xvij. Vt lutũ platearꝫ delebo eos. Et ij. Reg. xxij. Delebo eos vt puluerẽ terre quaſi lutũ platearꝫ cõminuã eos atqꝫ ꝯfringã Idcirco ſolũ reſtat eis infernꝰ q̄ eſt locꝰ fetidꝰ pŝ. x. Ignis ⁊ ſulphur ⁊ ſpiritꝰ pcellarꝫ pars calicis eorꝫ. Secũdo ſeparanť a bonis q̄ntum ad meritũ. q꞉ nullã participationẽ habent meritorꝫ in eccleſia militanti. ij. ad Chorꝫ. vi. Que ſocietas lucis ad tenebras. que aũt cõuentio xpi ad belial. q̄ſi diceret. nulla. Tercio ſeparãtur a bonis quantũ ad ꝯſortiũ. De his tribuſ habeť Matth. xiij. Exibũt angeli ⁊ ſepabunt malos de medio iuſtorꝫ. ecce ſepatio quantũ ad cõſortiũ. ⁊ mittent eos in caminũ ignis. ecce ſepatio quantũ ad locũ. ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiũ. ecce ſepatio quantũ ad meritũ ⁊ pmiũ. Ideo pŝ. xiij. Abominabiles facti ſunt ĩ ingratitꝫ ſuis. Aug. Deus nõ abominať fetidiſſimũ canẽ ſicut vnũ hominẽ peccatorẽ. Exemplũ de angelo ambulãte cũ ſene quodã ad ſepeliendũ corpꝰ vniꝰ patris mortui in deſerto. quo cũ veniſſent heremita obſtruxit nares in cõſpectu mortui q꞉ fetebat iam cadauer. angelꝰ vero nõ. Poſt ſepulturã vero ambulãteſ ⁊ regrediẽtes ad cellam ſenis: in via obuiauit eis adoleſcẽs quidã floridꝰ ⁊ ſanꝰ. Ad cuiꝰ cõſpectũ angelus obſtruxit nares ⁊ faciẽ auertit quouſqꝫ pertranſiuit. Interrogauit igiť ſenex cur iam abhorreret corã ſano adoleſcẽte ⁊ nõ priꝰ abhorruiſſet fetorẽ cadaueris mortui. eſtimauit em̃ eũ fore hominẽ ⁊ nõ angelũ. Reſpõdit. peccatores fetent corã deo ⁊ angelis. ⁊ taliſ eſt adoleſcẽs iſte. ⁊ ſtatim euanuit ab oculis eiꝰ. Ideo Gamfredꝰ in noua poetria. Peſſima res viciũ nil eque pernicioſum. q꞉ cauſat dei odiũ. Eccli. xij. Altiſſimꝰ odio habet peccatores. Anſ. in oratõnibꝫ. O q̄̃ amara ⁊ mala imo peſſima res eſt peccatum. faciles habet actꝰ ſed valde difficiles exitus: q꞉ eternaliter a deo ſepat. Matth. vij. ⁊ pŝ. vi. Diſcedite a me omes qui operamini iniquitatẽ E Videamꝰ igiť nunc de modo curationis. ſi fuerimus leproſi ſpũales quomodo nũc debeamꝰ mũdari. Rñdeť. Primo p paſſionis xpi meditationẽ. nã omes eramꝰ leproſi ⁊ immũdi. prouerb. xx. Quis pt dicere mundũ eſt cor meũ purꝰ ſum a peccato. Et nullꝰ poterat mũdare nos niſi filiꝰ dei deſcendẽs de monte celi p incarnationẽ. Joh. viij. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis. Idcirco omes pphete electi expectabant eiꝰ deſcẽſum de monte celi. yſa. lxiiij. Vtinã dirũperes celos ⁊ deſcẽderes ⁊ pŝ. cxliij. Domine inclina celos tuos ⁊ deſcende. Bern. Oportebat chriſtũ deſcẽdere vt nos doceremur aſcẽdere. Et ſic eiꝰ deſcẽſus ad incarnationẽ ⁊ paſſionẽ ac ſanguinis effuſionẽ operať noſtrã mũdationẽ. Apoc. i. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Aug. [illegible] ta xpiana. Si xpi paſſio abeſſet nemo ad [illegible] ſpem habere poſſet. Secũdo per appropinquationẽ. quia leproſus veniens appropinquauit ei. ſic ⁊ nos. Jacobi. iiij. Appropiate deo ⁊ appropinquabit vobis. ſ. per cõfirmationem voluntatis. Dicit em̃ Aug. in li. de baptiſmo Adiutor noſter deus diciť. nec adiuuare vult niſi homo ſponte agere coneť. i. ad Chorꝫ. iij. Dei em̃ ſumꝰ adiutores. Tercio p deuotã orationẽ. Jaco. i. Si q̄s veſtrũ indiget poſtulet a deo q̄ dat omĩbꝫ affluenter ⁊ nõ improperat ⁊ dabiť ei. Iſid. Oratio omĩbꝫ malis p̄ualet. F Hoc cõſiderans iſte leproſus orauit fideliter: humiliter: ꝯgruẽter: ⁊ ſapiẽter Primo fideliter ſine heſitatione. Jaco. i. Poſtulet autem in fide nihil heſitãs. Non vt petrus qui petiuit a chriſto vt iuberet eũ ire ſuper aquas ⁊ heſitauit ⁊ cepit mergi. Matth. xiiij. Cui dñs. Modice fidei quare dubitaſti. Iſte vero orauit omĩ dubio ſemoto. ſic ⁊ nos. ad Hebre. x. Nolite amittere ꝯfidentiã veſtrã que magnã habet remunerationẽ. Bern. Quanti p̄dẽ fiducie ĩ dño poſueriſ tm̃ obtinebis. Scḋo orauit hũiliter ſine elatõne. q꞉ ſcribiť Mat. 8. Gñu flexo adorauit eũ. ſic ⁊ nos. Judith. viij Expectemꝰ hũiles ꝯſolatõeꝫ eiꝰ. Amb. Qui

in orõne exaudiri deſiderat neceſſe eſt vt pom
pã a ſe remoueat. qꝛ dicit pſ̃. Reſpexit i orõez
humiliũ ꝛc. Aug. Oratio ſi hũilis ⁊ pura fu
erit vacua nõ redibit. Tercio orauit ↄgruẽter
ſine errore. qꝛ poſuit voluntatẽ ſuã i volũtatẽ
dei dicẽs. Dñe ſi vis. nobis i exemplũ ꝙ debe
mꝰ petere ſm volũtatẽ dei. i. Joh. v. Hec eſt fi
ducia quã habemꝰ ad deũ. qꝛ queciiqꝫ petieri
mus ſm volũtatẽ eiꝰ audit nos. Jdeo xp̃s do
cuit nos h̃ v̄bo ⁊ facto. verbo Mat. vi. Sic ḡ
vos orabit̃. Pater nr̃ ꝛc. ibi. Fiat volũtas tua
Silr̃ ⁊ facto i monte oliueti. Mat. xxvi. Pr̃
ſi poſſibile eſt trãſeat a me calix iſte. verũtñ nõ
ſicut ego volo ſꝫ ſicut tu. Et poſt iterũ eũ ſermonẽ
orãs. ſbdit. fiat volũtas tua. Nã medicꝰ non
dat egro omẽ qđ deſiderat. ſꝫ qđ ſibi pdeſt. ſic
deꝰ. Vñ dicit Jſiđ. de ſum. bo. Sepe deꝰ non
audit ad voluntatẽ ſꝫ ad vtilitatẽ. vt patet de
ſancto Paulo. ij. Chor. xij. Datꝰ eſt mihi ſti
mulꝰ carnis mee angelꝰ ſathane vt me colla
phizet. ꝓpter qđ ter dñm rogaui vt diſcederꝫ
a me. ⁊ tñ nõ fuit exauditꝰ. qꝛ temptatio car
nis ad aĩe ſalutẽ ſibi fuerat vtilis. Jdcirco di
xit ſi vis. Quarto orauit ſapiẽter cũ infirmi
tatis ↄfeſſione. qꝛ ↄfeſſus eſt immũdiciã ſuã.
nobis i exemplũ vt priꝰ ↄfiteamur deinde ore
mus. vt docemur Jac. v. Confitemini alteru
trũ pc̃ta vr̃a ⁊ orate p inuicẽ vt ſaluemini. Ec
ce docet primo ↄfiteri: deinde orare. qꝛ ſcribit
i. Joh. iij. Si cor noſtrũ nõ rephenderit nos
fiduciã habemꝰ ad deũ. ⁊ q̇cq̇d petierimꝰ acci
piemꝰ ab eo. Jdeo Caſſianꝰ in li. collationuꝫ
Vt nr̃a orõ poſſit ad deũ aſcẽdere nullo vicio
ſi grauet põdere. Nã dicit chriſ. ſup Mat.
Qui peccat ⁊ orat nõ orat ſꝫ illudit. ſic milites
genuflectẽtes añ ieſum ⁊ ipm collaphizantes.

3 Quarto mũdari debemꝰ a lepra ſpũali
p ſacerdotũ oſtenſionẽ. qꝛ ieſus dixit ei. vade
oſtẽde te ſacerdotibꝰ. licet eñ iã fuit mũda
tꝰ tñ iuſſit eũ accedere ad ſacerdotes. Rõ ha
bet de pe. di. i. c. ex his. §. deniqꝫ. v̇. moyſi. inq̇t.
Moyſi q̄ꝫ p̃cepit dñs vt lepra ſacerdoti oſtẽ
deret ⁊ iuxta eiꝰ arbitriũ ſepata eiꝰ iudicio cõ
minaret vl̃ mũdaret. qꝛ pc̃ta ſacerdotibꝰ de
bent reuelari. Fuit eñ figura ꝙ licet mũdatus
ſit p ↄtritionẽ tñ debet ſe oñdere ſacerdotibꝰ i
ↄfeſſione. de pe. di. i. agite. Agite pñiaꝫ qualis
agit i eccl̃ia. vt p vobiſ oret eccl̃ia nemo dicat
ſibi occulte ago apud deũ ago. nouit deꝰ q̇ mi
hi ignoſcit q i corde ago. ḡ ſine cauſa dictũ eſt
Que ſolueritis in terra ſoluta erũt ⁊ i celo. ergo
ſine cauſa claues date ſunt eccl̃ie dei. cũ dixit
ſaluator Matth. xvi. Tibi dabo claues regni
celorũ. q̇dcũqꝫ ſolueris ſup terrã ſolutũ erit ⁊ in
celis. Silr̃ ⁊ Mat. xviij. Quecũqꝫ alligaue
ritis ſup terrã erũt ligata ⁊ in celo. ⁊ quecunqꝫ
ſolueritis ſup terrã erũt ſoluta ⁊ i celis. Fruſtra
mꝰ igit̃ euãgeliũ dei. fruſtramꝰ verbũ xp̄i ſi p
mittimꝰ v̄bis qđ ille negat nõne nos decipi
mus. Jdcirco Aug. de vera ⁊ falſa pñia. c. ix.
Cur iuſſit ieſus diſcipulos lazarũ ſoluere cuꝫ
potuit eũ ſolo v̄bo ſoluere ſicut ⁊ ſuſcitare. ñ alia
rõne q̄ꝫ ꝙ ille q̇ reſuſcitatꝰ eſt a morte aĩe p cõ
tritionẽ. manet ligatꝰ ad eternã damnationẽ.
ſi ex ↄtẽptu nõ fecerit oris ↄfeſſionẽ nec recepe
rit a ſacerdote abſolutiõez. Jõ amb. in li. de pa
radiſo. ⁊ hr̃ de pe. di. i. c. nõ pt̃. dicit. Nõ pt̃ q̇ſ
q̄ꝫ a pc̃to iuſtificari niſi peccatũ fuerit añ cõfeſ
ſus. 4 Quĩto mũdari debemus a lepra
aĩe p oblationẽ. de q̇ textꝰ. offer munꝰ tuũ. qđ
p̃cepit moyſes i lege Leui. xiiij. ſ. duos paſſe
res ⁊ lignũ cedrinũ. vermiculũqꝫ ⁊ yſopum. ⁊
vnũ ex paſſeribꝰ imolari iubebit in vaſe fictili
ſup aq̄s viuẽtes. aliũ aũt viuũ cũ ligno cedri
no ⁊ cocco ⁊ yſopo tinget i ſanguĩe paſſeris im
molati q̇ aſperget illũ q̇ mũdatus eſt ſepties.
Spũaliter. paſſer dicitꝰ eſt a patiẽdo. duo paſ
ſeres ſunt dolor ↄtritiõis ⁊ caſtigatiõis. ſ. q̇ aĩa
cõpunctiõe ⁊ corpꝰ caſtigatiõne affligit̃. Mi
chee. iiij. Dole ⁊ ſatage filia ſion q̄ſi parturiẽs
qꝛ ſacrificiũ deo ſpũs ↄtribulatꝰ. vt dicit pſ̃. l.
Lignũ cedrinũ qđ eſt imputreſcibile ẽ firmũ
ꝓpoſitũ nõ peccãdi. Joh. v. Sanꝰ factꝰ es iã
noli peccare ne deteriꝰ tibi aliq̇d ↄtingat. Ver
miculꝰ ſiue coccus rubei coloris eſt pudor cõ
feſſionis. ad Ro. vi. Quẽ ergo fructũ habui
ſtis tũc in illis in quibꝰ nunc erubeſcitis. yſo
pus q̇ tollit tumorẽ pulmonis eſt hũilitas pe
nitẽtis. Daniel. iij. Jn aĩo ↄtrito ⁊ ſpiritu hu
militatis ſuſcipiamur a te. Aq̄ viue ſunt dona
ſpũſſancti. de quibꝰ Joh. vij. Qui credit ĩ me
flumina de vẽtre eiꝰ fluẽt aq̄ viue. Hoc aũt di
xit de ſpiritu quẽ accepturi erãt credẽtes in eũ
Jtẽ Leui. xiiij. dicit̃. ꝙ leproſus offerebat du
os agnos imaculatos. ⁊ ſignificant duplicez
innocentiã. Primã nullũ opprimẽdo. ſecun
dã miſerũ non deſerendo. Dixi prima innocẽ
tia eſt nullũ miſerũ opprimẽdo. Luc. iij. Ne
minẽ ↄcutiatis neqꝫ calumniã faciatis. puer.
xxij. Nõ facias violentiã paupi. qꝛ iudicabit
dñs cauſam eiꝰ. Scđa eſt miſerũ nõ deſerẽdo.
Eccli. vij. Ne deſis plorantibꝰ in ↄſolatione.
Luc. v. Omi petẽti te tribue. Amb. ⁊ habet̃ in
canone. lxxxvi. di. Paſce fame morientẽ. quiſ
quis eñ paſcendo hominẽ ſeruare poteris ſi
nõ paueris occidiſti.

De eadẽ dominica.
Sermo XLII.

Domine ſi vis

d potes me mũdare. Matth. viij. I Dicit philoſophꝰ li. vi. aĩ malũ. Piſces de mari naturaliter tendũt ſurſum ꝓpter dulcedinẽ aquaꝝ. Spiritualiter. per piſces intelliguntͬ homines. Abacuc. i. Facies homines quaſi piſces maris. qui dũ ſunt in mari huiꝰ ſeculi nõ ſentiũt amaritudinem De quo Joh. xvi. In mũdo preſſurã habebitis. Eccl'ſ. ij. Cuncti dies eiꝰ doloribꝫ ⁊ erũnis pleni ſunt. nec ꝑ noctẽ mente requieſcit. Sꝫ ſi tenderent ſurſum ad deũ ibi reperirẽt dulcedinẽ. pſ. xxxiij. Guſtate ⁊ videte quoniã ſuauis eſt dñs. Et guſtata illa dulcedine deifica ſentirẽt primo amaritudinẽ maris. i. huiꝰ mũdi amaritudinẽ. Greg. ſup Ezech. Dulce eſt eſſe in rebꝫ hũanis ⁊ mũdanis: ſed ei quidẽ q adhuc de celeſtibꝫ gaudia nulla guſtauit. qꝛ ꝗto minus eterna intelligit: tanto delectabilius in tͣlibꝫ cõquieſcit. Sꝫ guſtato ſpiritu. id eſt ſpũali dulcedine deſipit oĩs caro. Et ſic ille leproſus ꝯſiderãs ꝙ nullã ꝯſolationem verã potuit habere in h̄ ſeculo: etiã in quocũqꝫ hoĩe cõuertit ſe totaliter ad ſuũ creatorẽ ieſum nobis in exemplũ. vt ſcribitͬ. ij. paral'. xx. Cũ ignoramꝰ qͥd agere debeamꝰ h̄ ſolũ habemus reſidui vt oculos noſtros dirigamꝰ ad te. vt docꝫ Aug. ſup Geñ. Deo te totũ cõmitte ⁊ dominio eiꝰ te ſubijce. nihil tibi euenire ꝑmittit quin tibi ꝓſit. ⁊ ſic leproſus fecit dicẽs dñe ſi vis potes me mundare. k In verbis ꝑmiſſis duo tanguntͬ. Primo xp̄i deſcẽſio amoroſa. ſecundo eiꝰ inhibitio gratioſa. Primũ ibi. cũ deſcẽdiſſet ieſus de mõte. ſecũdũ ibi vide vt nemini dixeris. De primo dicit. Cuꝫ deſcẽdiſſet ieſus de monte. Miſtice. mons de q̄ dñs deſcẽdit eſt celũ. de quo pſ. lxvij. Mõs dei mõs pinguis. i. plenus eterna felicitate ⁊ omi dulcedine. mons in q̄ beneplacitũ eſt deo habitare in eo. Uñ cũ deſcẽdiſſet de illo. Ber. nõ locũ mutando ſꝫ carnẽ aſſumẽdo. tũc ſecute ſunt cũ turbe multe. nã prius nõ poteramꝰ eũ ſeq̄. qꝛ inuiſibilis ſm̃ diuinitatẽ anteqꝫ hõ natꝰ. ſed poſt deſcẽſum in vallẽ nr̃e miſerie tũc inuenit leproſum. i. totũ genꝰ humanũ lepra peccati maculatuꝫ. ꝓuerb. xx. Quis pt̄ dicere mundũ eſt cor meũ. purꝰ ſuꝫ a peccato. ⁊ Ro. iij. Omnes peccauerũt ⁊ egẽt gloria dei. L Uñ legitur ꝙ xp̄s trina vice leproſos mũdauit. Primo iſtũ hic. Secũdo ſymonẽ leproſum. de quo Mat. xxvi. ⁊ Mar. xiiij. Tercio decẽ leproſos. Lu. xvij. ad denotandũ ꝙ lepra peccati eſt triplex ſiue cõmittitͬ tribꝫ modis. vt dicit Greg. ⁊ habetͬ de pe. di. ij. c. ſecũdũ. Ñ aut ignorãtia aut infirmitate aut ſtudio ꝑpetratͬ. ⁊ grauiꝰ quidẽ infirmitate qꝫ ignorantia ſed multo fortiꝰ ſtudio qꝫ infirmitate peccatͬ. Ignorantia peccauit paulus vt per ſe fatetͬ. i. Thimo. i. Blaſphemꝰ fui ⁊ perſecutor ⁊ contumelioſus: ſꝫ miſericordiã dei ꝯſecutus ſuꝫ. qꝛ ignorans feci in incredulitate. Sed ignorantia eũ nõ excuſaſſet vt dicit Aug. ⁊ hr̄. xxxviij. di. c. nõ omĩs. inq̄t. Nõ ois ignorãs immunis eſt a pena. Ille em̃ ignorans põt excuſari a pena q̄ qͦd diſceret nõ inuenit. illis aũt hoc ignoſci nõ poterit q̄ habentes a quo diſcerẽt opã nõ dederũt. Ideo Berñ. de. xij. gradibꝫ humilitatis. Fruſtra ſibi blandiuntͬ de ignorantia vt leuius peccẽt liberiꝰ ignorãt. De talibꝫ Greg. ⁊ hr̄. xxxviij. di. q̄ ea. Qui ea q̄ dei ſunt neſciũt a dño neſciuntͬ. Paulo atteſtante ait. Si q̄s ignorat ignorabitͬ. i. Chor. xiiij. Secũdo peccãt ꝑ humanã infirmitatẽ ſcientes ꝙ malũ eſt ꝙ peccãt. ⁊ tñ ex mẽtis leuitate carnis infirmitate cito tẽptati ſuccumbunt. q̄. i. Chor. xi. Inter vos multi infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiunt multi. id eſt pigri ⁊ debiles ſunt ad reſiſtẽdũ. Talis fuit petrꝰ q̄ dixit Luc. xxij. Dñe paratꝰ ſum tecũ in carcerẽ ⁊ in mortẽ ire. ⁊ anteqꝫ gallꝰ bis cantauit ter dñm negauit. Tercio peccãt ex malicia q̄ mala bñ cognoſcũt ⁊ faciliter reſiſtere poſſent ſꝫ nolũt. ꝓuerb. ij. Letantͬ cũ malefecerint ⁊ exultãt in rebꝫ peſſimis. Talis fuit iudas qui ex malicia ieſum vẽdidit. Mat. xxvi. Modo peccatũ qͦd fit ꝑ ignorantiã dñs petriꝰ faciliter remittere vult. cuiꝰ figura habetͬ in ſanatõne leproſi. Silr̃ peccatũ qͦd fit per infirmitatẽ qͦd figuratͬ ꝑ ſanationẽ paralitici. ſꝫ peccatũ qͦd fit ꝑ maliciã difficiꝰ. oĩe tñ peccatũ quãtumcũqꝫ magnũ ꝑ penitentiã pt̄ deleri. De quo Iſi. Nulla eſt culpa q̄ nõ habet veniã niſi deſperationis crimen. Qͦd ꝓbat Damaſc. ſic. Scelꝰ qͦd maxime crucifixionis crimẽ qͦd fuit maximũ. qꝛ vita xp̄i fuit qͦdã optimũ. ergo mors ipſiꝰ innocẽs q̄d peſſimũ. ſꝫ illud remediabile fuit vt dicit Gre. xxiij. q. i. ſi petrꝰ. q̄ dñs reſtituit aurẽ malcho quã petrꝰ volens percuſſit. in h̄ ſignificãs etiã ipos ſi cõuertantͬ poſſe ſaluari q̄ i paſſione xp̄i vulnerati ſunt eo ꝙ oĩe peccatũ in miſterio fidei abluitͬ. Ideo Aug. Quid ꝯuerſo ñ ignoſcitͬ cũ ſanguinis effuſio

xp̄i ignoſcebať. Nā dñs dixit ꝑ Ezech. xviij
Nolo mortē peccātoris ſȝ vt magꝭ ꝯuertat ⁊ vi
uat. M Propter qḋ deſcēdit de mōte
vidēs nr̄aȝ miſeriā. Exo. iij. Vidi afflictōem
ppl̄i mei q̄ ē in egipto. i. i tenebris peccātoꝝ. ⁊ ſci
ens dolorē eiꝰ deſcēdi vt liberem eos. Nā ab
hac lepra peccāti nō potuimꝰ liberari ꝯueniētꝰ
q̄ȝ ꝑ deſcēſuȝ incarnatōis chriſti. De q̄ Aug.
de verb dñi. Nō libareť hō niſi deꝰ fieret hō.
De tali deſcenſu dicit ps. lxxi. Deſcēdet ſicut
pluuia i vellꝰ. i. leniter ⁊ imꝑceptibilr̄ in vte
rū virginis ſine leſiōe. Nā ſicut vellꝰ non rū
piť dicit glo. ſȝ manet integra. ſic et in virgie
ꝓdicta māſit oīmoda integritas: q: manſit
virgo añ partū: i ꝑtu ⁊ poſt ꝑtū. Et ibidē ps.
Sicut ſtillicidia ſtillātia ſup terrā. ſ. ad nos
mūdādū ab immūdicia nr̄a. Hic deſcēſus figu
ať Iſa. xxxviij. Cū rex Ezechias īfirmabať
dñs volēs ſanare eū vt ꝑdixit ꝑ Iſaiā ꝓphe
fecit i ſignū ſanatōis ꝙ reuſus eſt ſol decē
neis ꝑ gdꝰ ꝑ q̄s deſcēderat. Spūalr̄ ꝑ Eze
chiā intelligiť adā ⁊ filij eiꝰ et totū genꝰ hūa
qḋ erat infirmū. Iſa. i. Oē caput lāguidū
omne cor merēs. a plāta pedis vſq̄ ad verti
nō eſt in eo ſanitas. Et recte ſignificatur ꝑ
Ezechiā q̄ interꝑtať adiutꝰ. q: vnuſq̄ſq̄ no
ſtrū vere poterit dicere illud ps. xciij. Niſi q:
dñs adiuuit me paulominꝰ habitaſſet i īfer
no aīa mea. Ideo clamat Hieremias. xvij.
Sana me dñe ⁊ ſanabor: ſaluū fac me et ſal
uus ero. Et ps. vi. Miſerere mei dñe qm̄ in
firmus ſum: ſana me dñe qm̄ cōturbata ſunt
oīa oſſa mea. N Sȝ i ſignū miſeratōis
ei ⁊ ſanatōis nr̄e ſol. i. xp̄s filiꝰ dei. de q̄ Ma
lachie. iiij. Orieť vobis timētibꝰ nomē meū
ſol iuſticie. Hic deſcēdit decē gradibꝰ. Primꝰ
gdus eſt ꝙ deſcēdit a patria i exiliū huiꝰ mū
di. De q̄ Joh. xvi. Exiui a pr̄e ⁊ veni i mūdū
Et ꝓpter nr̄aȝ ſalutē vt caniť in ſimbolo. deſcē
dit d cel. vt impleretť illud Iſa. xliij. Propter
vos emiſi i babilonē. Glo. filiū. ſ. in mūdum
fuſum pcto. Ecce q̄nta charitas. De qua. i.
Joh. iiij. In hoc apparuit charitas dei i nob
qm̄ filiū ſuū vnigenitū miſit deꝰ in mūdū vt
viuamꝰ ꝑ eū. De q etiā charitate dicit Bern̄.
O ineſtimabil' dilectio charitatꝭ vt in carce
ris horrorē deſcēdit altitudo diuinitatꝭ. Se
cundus gdus q: deſcēdit de dominio in ſerui
tiū. ad Phil. ij. Exinaniuit ſemetip̄m formā
ſerui accipiēs. ſ. ad miſtrādū. Mat. xx. Nō
venit filiꝰ hoīs miſtrari ſed miſtrare. Et hoc
ſeruitiū exhibuit nobis. xxxiij. annis: ꝯquereť
illud Iſa. xliij. Seruire me feciſti in pctis tu
is. Idcirco viceuerſa debemꝰ ſibi ſeruire. quia
ſcribiť Iſa. lx. Gens ⁊ regnū quod nō ſeruierit
tibi ꝑibit: ⁊ gētes ſolitudine vaſtabunť. Ter
cius gradus eſt ꝙ deſcēdit de diuitijs in pau
ꝑtatē. ij. Chor. viij. Scitis grām dñi nr̄i ie
ſu chriſti qm̄ ꝓpter vos egenꝰ factus eſt cum
eſſet diues vt illiꝰ inopia vos diuites eſſetis
Nam ita pauꝑ fuit ꝙ nō haberet vbi caput
ſuū reclinaret. Mat. viij. Vulpes foueas ha
bent ⁊ volucres celi nidos filiꝰ autē hoīs non
habȝ vbi caput ſuū reclinet. Bern̄. In initio
pauꝑ. in medio pauꝑ. i termino pauꝑ. In ini
tio q: poniť i ſtabulo. In medio q: caret ꝓ
ꝑria domo. In fine q: ſepultꝰ i tumulo alieno
nob in exemplū vt ſuſtineremꝰ pauꝑtatē pa
tiēter. Mat. v. Beati pauꝑes ſpū qm̄ ipoꝝ ē
reg. ce. Aug. Pauꝑtate emiť regnū celorum
Jō Bern̄. Pauꝑ natꝰ fuit. pauꝑ vixit. pau
ꝑ obijt. Quartꝰ gdꝰ ꝙ deſcēdit de potētia i in
firmitatē. ipe eſt ei q̄ dixit Mat. vl. Data eſt
mihi oīs ptās in celo et i terra. Ille eñi adeo
infirmabať in baiulatiōe crucis vt angaria
rent ſimonē cyreneū vt iuuaret eū portare cru
cem ſuā. Et hanc infirmitatē ſuſcepit ꝓpter
nos. Iſa. liij. Vere lāguores nr̄os ipe tulit: ⁊
dolores nr̄os ipe portauit. Idcirco ſi q̄n do
lores paſſus fueris i capite cogita quō ipe ſu
ſtinuit ꝑ nob ꝯdictōes et dolores intolerabi
les etiā in oībꝰ mēbris. De q̄ ad Heb. xij. Re
cogitate eū qui talē ſuſtinuit aduſus ſemet
ip̄m ꝯdictōeȝ vt ne fatigemi animis vr̄is de
ficientes. Et de doloribꝰ Iſa. liij. Vulneratꝰ
eſt ꝓpter iniquitates nr̄as: attritꝰ ē ꝓpter ſce
lera noſtra. Bern̄. Bonꝰ miles ſua nō ſentit
dū regis intueť vulnera. nā nihil eſt qḋ pate
ris ſi reſpicis q̄d ꝓ te biberit rex tuꝰ i patibl'o
crucꝭ. O Quīto deſcēdit de glīa in igno
miniā. De qua glīa Joh. i. Vidimꝰ glīaȝ eiꝰ
q̄ſi vnigeniti a pr̄e. ita ꝙ angeli nō ceſſāt euȝ
glificare dicētes illud Iſa. vi. Sctūſ ſanctus
ſctūs dñs deꝰ exercituū. plena ē oīs terra glo
ria eiꝰ. Ecce ille deſcēdit i ignominiā que illa
ta eſt ei a iudeis v̄bis ⁊ factis eū irridēdo: et
faciē eiꝰ velādo. colaphizādo: dicēdo. ꝓphe
tiza nobis chriſte q̄s eſt q̄ te ꝑcuſſit. coronaȝ
in capite eiꝰ ponēdo de ſpinis et genuflecten
do dicētes. Aue rex iudeoꝝ: ⁊ eū viliter tractā
do. Qḋ Iſaias vidit in ſpū dicēs. liij. Vidi
mus eū ⁊ nō erat aſpectꝰ. deſiderauimꝰ eū deſpe
ctū et nouiſſimū viroꝝ. et nos putauimꝰ eum
q̄ſi leproſum. nō eſt ſpēs ei neq̄ decor: nob in
documentū. vt ſi deridemur et d̄honeſtamur
innocēter offeramꝰ ſibi i ignominiā ſuam. q:

dicit apl's Heb.xiij. Jeſus vt ſcrificarꝫ ppl'm
per ſuū ſanguinē extra portā paſſus ē. Exea/
m⁹ ḡ fide ꝛ charitate ad eū imitādū extra ca
ſtra delicias.ſ. ꝛ voluptates ī ꝓperiū cruc̃.ſ.
portātes.i.patiētes vt ipe.qꝛ ſcribit Luce. vi.
Nō ē diſcipulus ſup mḡrm.perfect⁹ aūt oīs
erit ſi ſit ſic mḡr ei⁹. Et Joh.xv. Nō ē ſu⁹ ma
ioꝛ dn̄o ſuo.ſi me pſecuti ſunt ꝛ vos pſeq̄nt.
Dicit eñi Sen̄.in li.de moribꝫ. Nondū̃ felix
es ſi te turba nō irridꝫ. Quātū eñi maiorē de
honeſtatōēꝫ ꝓpter eū recipimus intm̄ maio
rē glīaꝫ ī cel'ab eo hēbim⁹.qꝛ ipe dixit Mat.
v. Beati eſt̃ cū maledixerint vob.et perſecu/
ti vos fuerint. ꝛ dixerint om̄e malū adūſum
vos mētiētes ꝓpter me:gaudete ꝛ exultate q̄
m̄ā merces vr̄a copioſa ē i cel'. Sexto deſcen/
dit de ſapiētia in ſtulticiā. Jpe eñi ē in q̄ om̄s
theſauri ſapiētie ꝛ ſciētie ſunt abſcōditi. Col'.
ij. Jpe ē.n.ſapiētia dei pr̄is. Sꝫ heu vt ſtult⁹
reputat⁹ ē.nūc in veſte alba ab herode.nūc ī
veſte regia ꝛ purpurea in domo pylati. Ecce
quō vt ſtult⁹ deriſus fuit. Septimo deſcēdit
de pulcritudie in deformitatē. fuit eñi ſpecio/
ſus forma p̄ filijs hoim:ut dic̃ pſ̄.xliiij. Et.i.
Pe.i. Jn quē deſiderāt āgeli ꝓſpicere. Sꝫ vi
de deformitatē ſputū ꝛ cruore in facie ꝛ alapa
rū liuorē. Tren̄.iij. Dabit pcutiēti ſe maxillā
ſaturabit̃ opprobis.ꝛ ī maxill' lacrimas. Tre
noꝝ.i. Lacrime ei⁹ in maxill'ei⁹. Jſa.l. Corp⁹
meū dedi pcutiētibꝫ:genas meas vellētibꝫ.fa
ciē meā nō auerti ab increpātibꝫ ꝛ ꝯſpuētibꝫ
in me. Ecce quō ille de q̄ ſcribit̃ Sap. vij. Cā
dor eſt lucis eterne ꝛ ſpeculū ſine macula:ita
deformis fact⁹ eſt. Jdcirco ꝓpter ipm̄ vitare
debem⁹ ornamēta ſupflua decoris ad placēdū
hoībꝫ.pſ̄.lij. Qui hoībꝫ placēt ꝯfuſi ſūt q̄m
de⁹ ſpreuit eos. Et ad Gal.i. Si adhuc hoī
bus placerē ſeru⁹ dei nō eſſem. ¶ Octa
uo deſcēdit de leticia ī triſticiā. nā ī mōte celi ē
leticia. Jſa.li. Leticia ſempiterna ſup capita
coꝝ. Gaudiū ꝛ leticiā tenebūt fugiet doloꝛ ꝛ
gemit⁹. Hic ꝟo ī valle miſie nullū gaudium
veꝝ:ſꝫ erūna et miſeria. Eccl's.ij. Cūcti dies
ei⁹ doloribꝫ ꝛ erūnis pleni ſunt. Et ꝓu.xiiij.
Riſus dolore miſcebit̃ et extrēa gaudij luct⁹
occupat. Propter qd̄ dic̃ Aug. Vox oīs ho
mis a ploratu icipit anq̄ꝫ loq̄ valeat miſeriā
ꝓpheat. Sic et xp̄s ī hūc mūdū nat⁹. De q̄
Sap.vij. Primā vocē ſilēꝫ oībꝫ emiſi ploraſ
Et Amb. Vagit infans īter arta poſit⁹ preſe
pia. Nā nunq̄ꝫ riſiſſe ſꝫ bn̄ fleuiſſe legit̃. Et de
hui⁹ vite triſticia ꝯq̄ſt⁹ ē Mat.xxvi. Triſtis
eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē. Si igit̃ ī triſticia ꝛ

anxietate corꝑaliter ſiue ſpūaliter fueris ī pa
tiētia offer ei ī triſticiā ſuā. Jpe eñi eſt q̄ dicit
Triſticia vr̄a ꝟtet̃ in gaudiū.ꝛ gaudiū veſtꝝ
nemo toller a vobis. Joh.xvi. Jdcirco pati
ter ē toleranda' ꝓpter futuram cōſolatōnē.
pſ̄.xciij. Scd̄m multitudinē doloꝝ meoꝝ
ꝯſolatōes tue letificauerūt aīam meā. Mo
dicū eñi ꝛ breue ē h̄ tps tribulatōis.i.Pe.i.
Modicū nūc ſi optet cōtriſtari ī varijs tem
ptatōibꝫ. Expedit eñi vt tribulemur vt apl's
ibidē dic̃:vt ꝓbatio fidei nr̄e p̄cioſior ſit auro
qd̄ ꝑ ignē ꝓbat̃. Et Act.xiiij. Per mltas tri
bulatōes optet nos ītrare ī regnū dei. Nō n.
ſūt ꝯdigne paſſiōes h⁹ tpis ad futurā gl'iā q̄
reuelabit̃ ī nob. Et itē.ꝺ req̄e ī laborē deſcēdit
ī mōte ei celi ē req̄es. Apoc.xiiij. Ammodo ia
dic̃ ſpūs vt req̄eſcāt a laboribꝫ ſuis. yſa.xiiij.
Requiē tibi dabit dn̄s de⁹ tu⁹ ſp. Sꝫ deſcēdit
ī laborē. yſa.xliij. Prebuiſti mihi laborē ī ini
q̄tatib⁹ tuiſ.ꝛ ꝯq̄rit̃ pſ̄.lxxxvij. Jn laboribꝫ a
iuuētute mea. Nā ita laborauit ꝑ ſalute nr̄a
Jo.iiij.q̄ fatigat⁹ ex itinere ſedebat ſup fōtē
exēplū ꝛ ꝯſolatōꝫ his q̄ fatigāt̃ ex boni ope
ꝛ ex fideli labore ꝛ iuſto.qꝛ dic̃ pſ̄.cxxvij. La
bores manuū tuaꝝ qꝛ mādūcab btūs es ꝛ be
tibi erit. De ocioſ ꝟo dic̃ apl's.ij.theſ.iij. q̄
q̄s nō vult opari nec māducet. Nono deſcē
dit ꝺ vita ī mortē. yſa.liij. Tradidit ī mor
aīaꝫ ſuā.i.vitā ſuā.ſ.cū ſe volūtarie ūmicis
is obuiā dedit vi. Quē q̄rit̃. Ego ſum. Jo.
xviij. Hoc p̄dixit hieremias ī ꝑſona xp̄i Hie
re.xij. Reliq̄ domū meā dimiſi hereditatē me
am.dedi dilectā aīaꝫ meā ī manū īimicoꝝ ei⁹
ſcꝫ ad occidēdū. Ecce q̄nta charitas ad nos.
Mat.xx. Fili⁹ hoīs venit dare aīaꝫ ſuā redē
ptōꝫ ꝑ mult̃.imo ꝑ oībꝫ. Sāct⁹ tho.h̄ ē veꝝ
quo ad ſufficientiā:nō aūt quo ad efficientiā.
Jō apl's.i.Choꝛ.xv. Sic̃ ī adā oēs moriūt̃.
ita ꝛ in xp̄o om̄s viuificabunt̃. Si igit̃ times
mortē:recordare quō ſe hūiliauit ꝑ te vſq̄ ad
mortē.mortē aūt cruc̃.ꝛ quō ꝑ mortē ſuā te
viuificauit ꝛ iuſtificauit. De quo ad Ro.v.
Sicut ꝑ vni⁹ delictū mors.ſ. regnauit ī oēs
hoīes in ꝯdemnationē.ſic ꝑ vni⁹ iuſticiā ab
dātia gr̄e.ſ.ꝛ donatōis regnabit in om̄s ho
mines in iuſtificationē vite. Decimo deſcē
dit ꝺ morte cruc̃ in limbū. Eccl'i.li. Et vita
mea appropinq̄ns erat ī inferno deorſuꝫ.ibi
vt redimeret eos q̄ bn̄placitū ꝛ volūtatē eius
adimpleuerāt. De quo Zach.ix. Tu ī ſangui
ne teſtamēti tui emiſiſti vinctos tuos de lacu
in q̄ nō eſt aq̄.qꝛ al's ꝑ neminē liberari pote
rāt.vt vidit Johānes in Apoca.c.v. Nemo

poterat ſoluere libꝝ et apire ſeptem ſignacula
ius. Spũaliter. libꝝ. ſ. redẽptionis. ⁊ ſeptiẽ
undere ſanguinẽ niſi agnus q̄ occiſus eſt leo
e tribu iuda. Jō dixit Joh. viij. Si filꝰ voſ
liberauerit vere liberi eritis. Sic tu ſi times i/
fernũ: recordare mortis ⁊ deſcẽſus eius ad in/
feros. q: ipſe eſt de quo apl's ad Col. i. Eripu
nos de ptãte tenebrarum: ⁊ trãſtulit in regnũ
lij dilectõis ſue. in quo habemus redẽptiõꝫ
remiſſionẽ pctõꝝ. De quo Hiero. Per paſ
onis xpi auxiliũ data eſt homĩ ſalus ⁊ reme
iũ. Et p lignũ cedrinũ. i. p lignũ ſancte cru/
s obtulit duos paſſeres. i. duplicẽ naturaꝫ.
ꝫ diuinã ⁊ humanã. vna fuit occiſa. ſ. huma
i. diuina vō euolauit. i. ĩpaſſibilis ꝑmanſit
deo apl's ad Heb. vi. Jhs vt ſãctificaret p
ũ ſanguinẽ pplm extra portã paſſus ẽ. ⁊ ad
itũ. ij. Dedit ſemetipm ꝑ nobis vt nos re/
meret ab omĩ iniq̃tate ⁊ mũdaret ſibi popu
acceptibilẽ. Nã ſicut Naamã leproſus ad
ptũ Helyſei ſeptiẽs ſe lauit ĩ iordanis flu
ne. iiij. Reg. v. ⁊ mũdatus ẽ. ſic nos per ſe/
plicẽ effuſionẽ ſanguinis chriſti loti ſumꝰ
mũdati. Apoc. i. Lauit nos a peccatis nr̃is
anguine ſuo. ¶ Dixi ſcdo tãgit eius
ibitio gratioſa cum ſubdit. Uide vt nemi
eris. Sed di. cur inhibuit. et tñ bñ ſciuit
nõ obticeret. vt ſcribit Mar. i. Egreſſus ce
pdicare ⁊ diffamare ſermonẽ. an etiã mun
tus peccauit in eo ꝙ nõ tacuit. Rñdet. du/
ex eſt p̄ceptũ. quoddã obligatõis. aliud in
uctõis. Obligatõis eſt quod vult dñs oĩ
vt ſeruet. vt ſunt p̄cepta decalogi. ſed p̄rece
ũ inſtructõis vbi dñs hoc nõ vult fieri qđ
cepit. ſed qđ p ipm ſignificauit. vt in ppoſi/
9. vbi ſignificauit noſtra bona opa nõ debe/
diuulgari ꝑpter vanã gloriã. ¶ Pro quo
endũ tria ſunt que occultare debemꝰ vt ne/
ĩ dicamus in publico. Primo mala q̃ geſſi
us ne ꝓximos inficiamꝰ. Deut. xxiij. Ege/
humo opies vt ſint caſtra tua ſancta: ⁊ ni
l ĩ eis appareat feditatis. Spũaliter immũ/
cie vicioꝝ opiende ſunt. i. occultande ne ca
a ſocietatis corrũpant. vt aliq̃ faciũt. de qui
s. pſ. xiij. Sepulcꝝ patẽs ẽ guttur eoꝝ lin
is ſuis doloſe agebãt. i. publice ⁊ in uerecũ
oquũt de vicijs carnis. Jſa. iij. Pctm̃ ſuũ
ſodoma pdicauerũt. nec abſconderũt gl'iari
. ſ. in malicia. ꝓuerb. ij. Letant cũ malefece
it ⁊ exultãt ĩ rebꝫ peſſimis. pſ. li. Quid glo
ris in malicia. Reuera nõ eſt gl'ia ſed infa/
ia ⁊ ignominia ⁊ damnationis cauſa. Leui
xv. Occident in ꝯſpectu populi. eo ꝙ turpi

tudinẽ ſuã mutuo reuelauerint. ſ. in ꝯplacen
tia. Sed deo reuelãda ẽ. ſ. in diſplicẽtia. ſm il
lud pſ. Reuela dño viã tuam. nõ in publi
co ne alij ſcandalizent ⁊ ad malũ incitent. Di
cit em̃ Grego. Malicioſa ẽ gloriatio q̃ pec/
catorẽ facit ad peccandũ audaciorẽ. Secun/
dũ quod debemus occultare eſt malũ ꝓximo
rũ ne ipſos infamemus. Eccli. xix. Audiſti ṽ
buꝫ aduerſus ꝓximũ tuũ ꝯmoriat in te fidẽs
qm̃ nõ te dirumpet. Sed aliqui ſunt ſic ſcri/
bitur Eccli. xix. Sic ſagitta infixa femori ca/
nis. ſic verbuꝫ in ore ſtulti. Nam canis ſagit
tatus vix expectat quouſqꝫ euellat ſagitta. ſic
aliqui difficulter expectãt ſi aliqua mala d ꝑ
ximo audiunt q̃n ſtatiꝫ reuelent. ⁊ tales ſunt
fraudulenti. Prouer. xi. Qui ambulãt frau/
dulenter reuelãt archana. q̃ aũt fidelis eſt ce/
lat amici ꝯmiſſum. Et iterꝫ ſubdit Prouerb.
xxv. Que viderunt oculi tui ne ꝓferas cito in
iurgio ne poſtea emẽdare nõ poſſis cuꝫ deho
neſtaueris amicũ tuum. Jdcirco ꝓuidenduꝫ
eſt homĩ q̃d loquat. Scriptũ ẽ em̃ ꝓuer. xiij.
Qui cuſtodit os ſuũ cuſtodit aĩam ſuaꝫ. qui
aũt incõſideratus ẽ ad loquẽdũ ſentiet mala.
Et ſubdit. Jmpius em̃ ꝯfundit ⁊ ꝯfundetur
Jdcirco taciturnitas aliq̃n bona eſſet. eo ꝙ di
cit Ambro. li. de offi. q꞉ plures vidi loquendo
pctm̃ incurriſſe. vix queꝙ tacẽdo. nã noſſe ta
cere difficilius ẽ qꝫ loqui. Jdeo Gre. ſup Lu
cã. Rarior virtus tacendi ẽ qꝫ loq̃ndi. ꝑpter
qđ Catho dicit. Nam nulli tacuiſſe nocꝫ: no
cet eſſe locutum. Jdeo legit in vitaſpatꝝ. Ab
bas Arſenius dũ adhuc ſecularis eſſet. peti/
uit ſibi oſtendi viã ſalutis a dño. Et audiuit
vocẽ dicentẽ ſibi. Arſeni fuge. luge. tace ⁊ qui
eſce. Fuge mundũ. luge peccatũ. tace vniuſcu
iuſqꝫ reatũ. ⁊ quieſce a ſeculi tumultu. Qđ et
fecit transferens ſe ad religionẽ. ¶ R Ter/
cio debemus occultare bona q̃ fecimus ne de
eis vanã gl'iam capiamus. vt de ieiunio. ele/
moſyna ⁊ de omĩ ope bono. Primo de ieiunio
docet dñs Mat. vi. Cum ieiunaueritis no/
lite fieri ſicut hypocrite triſtes. exterminãt em̃
facies ſuas vt appareãt hoĩbus ieiunãtes. tu
aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ ⁊ faciẽ tuã la/
ua ne videaris hoĩbus ieiunãs. ſed prĩ tuo q̃
eſt in abſcõſo. ⁊ pr̃ tuus qui videt in abſcon/
ſo reddet tibi. Scđo de elemoſyna. Mat. vi.
Cũ facis elemoſynã noli añ te tuba canere ſi/
cut hypocrite faciũt ĩ ſynagogis ⁊ in vicis vt
honorificent ab hoĩbus. Te aũt faciẽte elyñã
neſciat ſiniſtra tua q̃d faciat dextera tua vt ſit
elemoſyna tua ĩ abſcõdito. ⁊ pr̃ tuus q̃ videt

in abſcōdito reddet tibi. Tercio de omī bono
ope ſcribit̄ Mat. vi. Attēdite ne iuſticiā ve/
ſtrā faciatis corā hoīb⁹ vt videami ab eis. alī
oquin mercedē nō habebitis apud pr̄ez vr̄m q̄
in cel'ē. Hiero. Noīe iuſticie oēs virtutes cō/
p̄hēdunt̄ q̄ ſūt abſcōdēde recte ſic lumē a ven
to. ſ. vane glie. Dicit em̄ Chriſ. ſup epl'am ad
Heb. Uana glia oīm viciox mater eſt. Ideo
Thob. xij. Sacramentū regis abſcōdere bo/
nū eſt. Et ideo offeramus bona opa nr̄a dn̄o
deo in ſecreto. iuxta illud Iſa. xiiij. Secretum
meū mihi ſecretū meū mihi. duplicat ſecretū
ad denotādū q̄ interi⁹ p intētōez ⁊ exterius p
opatiōez q̄ramus dei honorē. Hec. Op⁹ fiat ī
publico ⁊ intentio maneat in occulto.

De eadem dñica. Sermo. xliij.

D Omine puer

meus iacet ī domo paliticus ⁊
male torquet̄. Mat. viij. S
In ſumma euāgelij duo innuunt̄. Pri̊o hu/
milis oratio ipſi⁹ cēturiōis. Scd'o libera exau
ditio xp̄i ſaluatoris. Primū patz in p̄ncipio.
ſcd'm ibi. veniā et curabo eū. De p̄mo dic. In
illo tpe. ſ. cū deſcēdiſſet ihs de monte ⁊ ſanauit
leproſum: tunc intrauit in ciuitatē capharna
um q̄ erat metropolis galilee. ⁊ acceſſit ad eū
cēturio. Un̄ cēturio ē nomē dignitatis ei⁹ q̄ ſu
per centū milites habet ptātez. Aug. Hic ac
ceſſit plus mente q̄z corpe rogans eū. ſ. p ſeni
ores vt h̄r Lu. vij. dicētes. q2 dignū eſt vt illi
ↄdeſcendas. ⁊ qd' petit p̄ſtes. diligit em̄ gen/
tē noſtrā: ⁊ ſynagogā ipſe edificauit nob. Nā
p ſe ad ihm nō iuit reputās ſe indignū loqui
cū xp̄o. cū Abrahā Gen̄. xviij. Loqr ad dn̄m
deum meū cū ſim puluis ⁊ cinis. dicēs. Dn̄e
puer meus iacet ī domo paliticus. puer. i. ſer
uus quē diligo ſicut puerz meuz. Ecci. xxxiij.
Si eſt tibi ſeruus bonus ſit tibi quaſi anima
tua. Et dicit iacet in domo. nō in hoſpitio vl'
in platea. ſicut faciunt mali dn̄i qui ſuos re/
iiciūt cū ceperint infirmari. Cōtra quos inue
hit Sen̄. di. Serui ſunt hūiles amici. iō de/
bēt amicabiliter tractari. Quod ⁊ ille fecit al
legans defectū eius dicēſ. male torquet̄. Ubi
Orige. Attende inquit charitatē ⁊ bonitatez
Cēturionis qui tā inſtāter rogat p ſeruo ac ſi
eſſet filius eius. q. d. iſte ē ſeru⁹ meus. ego ſer
uus creatoris. iſte habet me in terris dn̄m. ego
dn̄m in cel'. ſi ei nō miſereor quō mei dn̄s mi/
ſerebit̄. ſi ei nō ſubuenero quō ſbueniet mihi
dn̄s. Et vt dicit Raban⁹. Oīa iſta cū dolo/
re enarrauit vt āguſtias demōſtraret ⁊ dn̄m
ↄmoueret vt ei miſereret̄. T Un̄ nota/
re hic debēt dn̄i quid teneant̄ ſeruis ⁊ econuer
ſo ſerui q̄d teneātur domiſ. Primo ſeruare
tur dn̄is fidelitatis ↄſtantia. ſcd'o obedienti/
am. tercio reuerentiā. quarto intētōem recti.
Dixi p̄mo q̄ ſerui tenet̄ dn̄is ſuis fidelitatis
ↄſtantiā: vt ſint fideles damna dn̄ox precu/
ſtodiētes: ⁊ bona eox augmētātes inquātū poſ
ſunt. ⁊ fideliter laborātes ī eox abſentia ſicut
in eox p̄ſentia. De quo apl's Eph. vi. Nō ad
oculū ſeruiētes q̄ſi homib⁹ placeatis. ſed vt
ſerui xp̄i facientes volūtatē dn̄i ex animo cū
bona volūtate ſeruiētes ſicut dn̄o ⁊ nō hoīb⁹
Et q̄n̄ ſic fideliter laborāt et in gr̄a ſunt tunc
chriſtus p ſe erit p̄miū eox Gen̄. xv. Ego
merces tua magna nimis. Sed heu iā cōtra
h̄ faciūt q̄ laborāt ī p̄ſentia dn̄ox. ⁊ q̄n̄ dn̄i
vertūt deſiſtūt ⁊ colloquunt̄ ſimul inuicē:
ocul' vagis circūquaq3 reſpiciūt. ⁊ ſic laborē
negligūt. Cōtra quos dicit ſaluator Mat.
vij. Omnia quecunq3 vultis vt faciāt vobis
homines et vos facite illis. Nō velles dn̄m
detraheret̄ tibi aliq̄d de mercede pmiſſa. ergo
nec tu detrahere debes de labore debito. Ecci.
xxxi. Intellige q̄ ſunt pximi tui ex teipſo. ſ.
ↄtra hāc fidelitatē faciūt q̄ bona dn̄ox ↄce
dūt ſecrete ⁊ furātur ⁊ alijs tribuūt vt p̄da
bo rent. qd' ſi fecerint ſine ↄſenſu dn̄ox: tenent̄
ad reſtitutiōez. q2 dicit Aug. Pctm̄ nō dimit
tit̄ niſi reſtituat̄ ablatū. ⁊ habet̄. xij. q. ij. c. fr
ternitas. ⁊. xiiij. q. vi. Si res aliena. ⁊ liij. di.
c. Generalis. U Sz ſi queras an famu
li vel ancille poſſunt dare elemoſynas de bonis
dominox. Reſpondet ſanctus Tho. ſup. iiij.
di. xv. q. ij. ar. v. in reſpōſis ad queſtiunculā
terciā di. q̄ ſine ↄſēſu dn̄ox nihil notabile da
re poſſunt. vt oua. carnes. caſeos: niſi cētra re
liquie que pirent. ut panē ⁊ hmōi que nō infe
rūt ſenſibile nocumētū. Lu. xi. Qd' ſupeſt da
te elemoſynā. Nā reliquie ſi dant̄ paupib⁹ ⁊
ſcierint dn̄i ſi nō eſt ↄtrariū dn̄is ſed libent
vident tunc peccant familie q̄ ſinūt pire tāta
ppter pigriciā de quo poſſet paup cōmūiri.
Joh. vi. Colligite q̄ ſupauerant fragmēta ne
peant. deberent em̄ penſare dictuz ſaluatoris
Mat. xxv. Quādiu feciſtis vni de fratrib⁹
meis minimis mihi feciſtis. Et ſic recipitur
ē ab eis paup. cec⁹. claud⁹ ac ſi xp̄s ſtaret i fo
ribus. Et talib⁹ famulis ac famulab⁹ merito
ↄpſabitur. puer. xviij. Qui dat paupi nō in
digebit. q̄ aūt deſpicit depcātes penuriā ſu/
ſtinebit. vt ſepius ↄtingit in ſeruis ⁊ ancill' q̄
pauperes deſpiciūt ⁊ canib⁹ tribuūt. q̄d ipi p⁹

hoc i penuria comederet ſi hñent. iuxta illud
Lu. vi. Eadē menſura q̄ menſi fueritis remetie
tur vob. Jō Hugo. Quid peiꝰ q̄ʒ ꝙ paupes
fr̄es ſupbo oculo deſpiciamus, ꝓpter qḋ perꝰ
rauerit. Da paupi vt det tibi deꝰ. Scḋo ſerui et
ancille tenent̄ obedientiā dñis i licitis cauſis
De quo apl's Eph. vi. Serui obedite domis
carnalibꝫ cū timore ⁊ tremore in ſimplicitate
cordis veſtri ſicut xp̄o nō recalcitrantes ⁊ ad
iracundiā ꝓuocantes. ſed bn̄placitā volunta
tē quā cognoſcitis facientes obedienter. de quo
apl's ad Ro. xiij. Oīs aīa ꝑtātibus ſublimio
ribꝫ ſubdita ſit. nō eſt em̄ ꝑtās niſi a deo. Ita/
q̄ʒ qui poteſtati reſiſtit dei ordinatōni reſiſtit.
Nam ſcḋm btm̄ Tho. inobediētia eſt peccatū
mortale. cū inferior ſuberahit ſupiori ex perti
nacia quod ei tenet̄ ex ordinatiōe dei. dicit ex
ꝑtinacia. i. ex ꝓprio ſenſu et malicia. Contra
qḋ dicit apl's ad Gal. vi. Per charitatē ſpūs
ſeruite inuicē. plus amore q̄ʒ timore. Jdeo di
xit angelus ad Agar ancillā Zare Gen̄. xvi.
Reuertere ad dn̄am tuā: ⁊ humiliare ſub ma
nu illius. X Tercio ſerui ⁊ ancille tenent̄
dn̄is reuerētiā. Malach. i. Si dn̄s ego ſum
vbi ē timor meꝰ. Nā reuerētialē timorē tenen
tur ſerui dn̄is. nō obliq̄ detrahere dicēdo. ille
dn̄s vel dn̄a parcus ē vel pc̄a. talis vel tal'. q̄a
dicit ps. c. Detrahentē ſecrete ꝓximo ſuo hūc
ꝯſequebar. Habet̄ em̄ i canōe. vi. q. i. Sūma
iniq̄tas eſt detrahere. Vn̄ ſcriptū eſt. Omnis
qui detrahit fratri ſuo homicida ē. ⁊ oīs ho
micida nō hʒ partem in regno xp̄i ⁊ dei. Jdeo
Bern̄. inquit. Detractor ⁊ libēs auditor vter
q̄ʒ portat dyabolū. ille in lingua. hic in auribꝫ.
Quarto ſerui ⁊ ancille debēt habere intētiōʒ
rectā vt deū ꝑ oculis habeāt ⁊ ſeruitiū ad deū
referāt. ad Eph. vi. Cū bona voluntate ſeru/
ientes ſicut dn̄o ⁊ nō hominibꝫ. Vn̄ Gre. Om
ne bonū quod agimus ſp ꝑ intentiōʒ ad cele/
ſtia leuemꝰ. Debēt em̄ ſerui ⁊ ancille medita/
ri ꝙ dn̄s deus vocauit eos ad hunc ſtatū. ideo
beniuole debēt ſuſtinere ꝓpter deū. dicendo
cū aplo. ij. Chor. vi. Jn oībꝫ exhibeamꝰ nos
ſicut dei miſtros. Et dn̄t mane ſurgere ⁊ orare ⁊
diebꝫ feſtiuis miſſā audire vl' i domo orare. ſi
nō pn̄t miſſā audire ⁊ ſe deo ꝯmendare. q: di
cit ps. cij. Jn oīni loco dn̄ationis eius bn̄dic
aīa mea dn̄o. Et ſic tunc debent ſeruire homi
nibus i ordine ad deū. tūc em̄ merent̄ i laboribꝫ
ſuis. de quo apl's Gal. vi. Quicūq̄ʒ hanc re/
gulā ſecuti fuerint pax ſup illos ⁊ miſcḋia
Nota ꝙ viceuerſa dn̄i ⁊ dn̄e tenent̄ famu
lis ⁊ famulabꝫ etiā quattuor. Primo ꝓuiſio/
nē. ſcḋo dilectionē. tercio correctōʒ. q̄rto com
paſſionē. Primo ꝓuiſiōʒ. ſ. neceſſariā in cibo
⁊ potu. q: eandē fidelitatē tenent̄ dn̄i ſeruis ſi
cut ſerui dn̄is. ad Eph. vi. Et vos dn̄i eadeʒ
facite illis. Nā famulorꝫ ē eſſe ſollicitos quō
bn̄ ⁊ fideliter ſeruiant. dominorꝫ ꝟo ē videre ꝙ
ſerui ⁊ ancille neceſſariā habeāt ſuſtētatōem.
Silr' tenent̄ de ꝑcio ꝓuidere tp̄e ſuo. Thob.
iiij. Et merces mercenarij tui apud te omino
nō remaneat ſed ſtatim ei mercedē reſtitue. q.
d. eodeʒ die quo oparꝰ ē tibi redde illi. q: non
reddere bn̄merito mercedē ē vnū pcm̄ de q̄t
tuor in celū clamātium. Jac. v. Ecce merces
opariorꝫ que fraudata ē a vobis clamat. ⁊ cla
mor eorꝫ in aures dn̄i ſabbaoth introiuit. O
quot ſunt hodie tales q̄ violēter tenēt merce/
dē ſeruientiū eis. Tal' violentia iudicabitur
a deo. ꝓuer. xxij. Nō facias violentiā paupe/
ri q: paup eſt. dn̄s em̄ iudicabit cauſam eius
⁊ ꝯfiget eos qui ꝯfixerunt aīam eius. Eſt em̄
defraudatio mercedis quodāmodo ſimil' ho
micidio. Ecci. xxxiiij. Qui effundit ſanguinē
⁊ qui fraudē facit mercēnario fratres ſūt. Se
cūdo domini ⁊ dn̄e tenent̄ famulis ⁊ famula
bus ſuis dilectōʒ. viʒ vt ſint charitatiui. hu
miles ac benigni ad eos. Vn̄ Eph. vi. Remit
tentes minas ſciētes q: ⁊ illorꝫ dn̄s et veſter i
celis ē. Nā quilibet dn̄s debēt pͥ'eſſe ſuis ſer
uis ſicut deū vult ſibi clementē ⁊ piū habere
Vnde Sene. Sic cū inferiori viuas quēad
modū ſupiorē tecū viuere velis. Cōtra h̄ faci
unt aliq̄ iracundi raro amicabilia verba loq̄n
tes famul'. Cōtra quos ſcribit̄ Ecci. iiij. No/
li eſſe ſicut leo in domo tua euertēs domeſti/
cos tuos. ⁊ opprimēs ſubiectos tibi. Z
Rō q: ſerui ac dn̄i ſūt ſilēs ac eq̄les i quattuor
Pmo rōe pncipij. q: ab vno dn̄o oēs ſumus
creati. Job. xxxiij. Ecce ⁊ me ſic ⁊ te fecit deus
⁊ de eodē luto ego quoq̄ʒ formatus ſū. Gen̄. i
Formauit deus hoiem de limo terre. ideo ſcri
bit̄ Sap. vij. Nemo ex regibus aliud habu
it natiuitatis initiū. Habemꝰ em̄ vnū ſpūalē
patrē. ſ. deum. ps. xcix. Jpſe fecit nos ⁊ nō ipſi
nos. Et vnū prēʒ carnalē. ſ. adā. Propter qḋ
dicit dn̄s Mat. xxiij. Vnus ē pr̄ vr̄ q̄ i celis
ē. omnes vos fratres eſtis. ḡ nō ſunt deſpiciē
di. Scḋo domini ⁊ ſerui equales ſunt ex pre
medij. q: oēs ſumus mortales in hac vita mi
ſerabili. ij. Reg. xiiij. Oēs morimur ⁊ quaſi
aque dilabimur q̄ nō reuertunt̄. ſic dn̄s ſic ⁊
ſeruus. Quia dicit apl's ad Heb. ix. Statu
tū eſt homi. bus ſemel mori. Jtē omnes ſumꝰ
breuis vite. Job. xiiij. Breues dies hominis

ſunt.ſ.diuitũ.pauperũ.dñoꝝ ⁊ ſeruoꝝ. ⁊ vnuſ
quiſq; põt dicere cũ Job.vij. Uent⁹ ē vita mea
Idcirco noli extolli. Eccli.xxxij. Rectorem te
poſuerũt noli extolli. ſ; eſto i illis q̃ſi vnus ex
illis. ne dicat̃ tibi ſicut dictũ ē diuiti Lu.xij.
Stulte hac nocte aĩam tuã repetẽt a te. q̃ au
tẽ paraſti cui⁹ erũt. Idcirco nõ remittas te ſu
per dñio tuo. Eccli.x. Rex hodie ē ⁊ cras mo
riet̃. Uade igit̃ ⁊ reſpice oſſa mortuoꝝ ⁊ vide
q̃ ſit differẽtia inter dñm ⁊ ſeruũ. Gre. Neſcio
q̃ ⁊ qualis ſit differẽtia cũ omnibus ſit cor/
ꝑtio vna. Ideo Eccli.x. Oĩs potẽtatus bre/
uis vita. A Tercio equales ſunt domini
⁊ ſerui ex ꝑte finis. q2 oĩs in terrã reuertẽtur
⁊ incinerabunt̃. Eccli.xli. Oĩa q̃ de terra ſunt
in terrã ↄuertent̃. ſicut dñs ſic ⁊ ſeruus. vnuſ/
quiſq; põt dicere illud Job.xvij. Putredini
dixi: pater meus es: mater mea: et ſoror mea
vermibus. Eccĩ.x. Quid ſupbis terra ⁊ cinis
Iõ Aug⁹. inquit. O hõ agnoſce te mortalẽ. ⁊
franges elatõem. Eccli.vij. In oĩbus opibuſ
tuis memorare nouiſſima tua et ineternũ nõ
peccabiſ. Quarto ſunt ſilẽs ex ꝑte fori. q2 oẽs
ſum⁹ hic forẽſes. In hoc em̃ mũdo oẽs poſſu
mus emere vitã eternã; nr̃is bonis opib9 ſer/
uus ſicut dñs. Quia dicit Aug. ĩ pſona dei.
Uenale habeo. q̃d: vitã eternã ſc;. qđ tantu;
val; q̃tũ hẽs. Iterũ eodẽ iudice oẽs ſtabim⁹
ij. Chor.v. Oẽs nos manifeſtari opt; añ tri
bunal xpi vt referat vnuſquiſq; ꝓpa corpis ꝑ
ut geſſit ſiue bonũ ſiue malũ. q2 ſcribit̃ Act.x.
Nõ eſt pſonaꝝ acceptor deus. ſed in om̃i gen
te que timet deũ ⁊ opatur iuſticiã acceptus ē
illi. De quo apl's ad Eph.vi. Unuſq̃ſq; qđ/
cũq; fecerit bonũ hoc recipiet a dño ſiue ſeru⁹
ſiue liber. Idcirco dñs vel domĩa nõ deb; no
miare dyabolũ: nec dicere in noĩe ipſius fac h̃
vel illud qđ dico tibi. Exemplũ ſcribit Gre. ĩ
dyalogo ꝙ q̃da; noĩe Stephanus de itinere
veniens dixit ſeruo. Ueni dyabole et excalcia
me. Ad cuius vocẽ mox corrigie calcioꝝ ſunt
ſolute. ⁊ in ſumma velocitate ceperũt ſe diſſol
uere. ex quo apte cognouit ꝙ mox ille quẽ no
miauit affuit. Cui immediate ait. recede mi/
ſer recede. q2 nõ tibi locut⁹ ſũ ſ; famulo meo.
⁊ receſſit. Ergo ĩ ira nõ ē noiand⁹. Neq; fami
liaris pſona ē deſpiciẽda. q2 ita bñ ē in via ſa/
lutis ſicut ⁊ tu. Ecci.xxxiij. Si tibi ſit ſeruus
bonus ſit tibi q̃ſi aĩa tua. q̃ſi fratrẽ ſic eũ tra/
cta. B Tercio dñi tenent̃ ſeruis correcti
onẽ ſi delinquũt. debẽt em̃ cogitare ꝙ tenent̃
reddere rõem ꝓ ipſis ſi grauiter peccãt in do/
mib9 ipſoꝝ. q2 ſcribit̃ in canõe de hereti.c.qui

alios Qui alios ab errore nõ reuocat ꝓ̃ipõt
ſeipm̃ errare demõſtrat. Iõ dñi ⁊ dñe famu/
los ⁊ famulas tenent̃ inſtruere vt ieiunẽt. miſ/
ſas audiãt ⁊ ↄfiteant̃. ⁊ euchariſtia; ad minꝰ
ſemel ĩ anno recipiãt. ⁊ vt verbũ dei audiant.
qđ ſi nõ fecerint debẽt eos arguere. al's culpa
redũdabit in eos: vt ſcribit̃.xxiij.q.iij.c.q̃ põt
Qui põt obuiare ⁊ ꝑturbare ꝑuerſos ⁊ nõ fa
cit. nihil aliud eſt q̃ꝫ fauere impietati eoꝝ. nec
caret ſcrupulo ſocietatis occulte q̃ manifeſto
facinori deſinit obuiare. Bern. Silere eſt con
ſentire quẽ poſſis arguere. Et ve illis q̃ ↄſen/
tiunt in malũ. nã ſcribit̃ Ro.i. Nõ ſolu; qui
agũt ſ; q̃ ↄſentiũt digni ſũt morte. Cui conſo
nat cano.xi.q.iij.q̃ ↄſentit. Qui cõſentit pec
cãtibus erit apud deũ ⁊ homĩes maledictus.
Ideo aplus.ij. ad Thimo.iiij. Inſta op/
tune importune argue obſecra increpa in om̃i
patiẽtia ⁊ doctrina. Q2 ſcribit̃ Jaco.v. Qui
ↄuerti fecerit pctõrẽ ab errore vie ſue ſaluabit
aĩam eius a morte. C Quarto tenent̃
dñi ſeruis ſuis ↄpaſſionẽ ſi ſunt infirmi ⁊ de
fectuoſi.i.ad Chor.xi. Si q̃d patit̃ vnũ mem
brũ ↄpatiunt̃ oĩa mẽbra. q2 ſi pes patit̃ ocul9
reſpicit: man⁹ tãgit. Sic ⁊ nos debem⁹ ↄdole
re ꝓximis. q2 inuicẽ fr̃es ſum⁹. et cũ gl'iat̃ vnũ
mẽbꝝ ↄgaudẽt oĩa mẽbra. vt dicit aplus ibi
dem. ſic ⁊ nos. ad Rom.xij. Gaudete cũ gau
dẽtibus flete cũ flentib9. Dicit em̃ Hiero. hoc
vult deus vt vniuſcuiuſq; alterius anguſtias
ſentire debeam⁹ vt ꝓprias.i. Joh.iij. Qui vi
derit fratrẽ ſuu; neceſſitatẽ habere ⁊ clauſerit
viſcera ſua ab eo: quõ charitas dei manet in eo
q.d. nullo mõ. Quia dicit idẽ in canonica p̃
ma ipſius.iiij. Qui nõ diligit fratrẽ ſuũ quẽ
videt deu; quẽ nõ videt quõ diligere poteſt.
Ideo Gre. Minus ꝓximu; amare ↄuincit̃
qui ꝓximo ĩ neceſſitate non ↄpatit̃. Idcirco
cẽturio ille verã habuit charitatẽ ad ſeruũ ſu
um. qđ ꝓbat̃ ex ↄpaſſiõe infirmitat̃ ſue. D
Dixi ſcđo innuit̃ liberalis exauditio xp̃i ſalua
toris. cũ ſubdit. Ueniã ⁊ curabo eũ. Sed dices
Quare voluit venire ad ſeruũ centurionis ⁊
nõ ad filiũ reguli. de quo Joh.iiij. R̃ndetur no
bis in exemplũ ne eſſem⁹ acceptores pſonaꝝ.
Jaco.ij. Nolite in pſonaꝝ acceptiõe habere
fidẽ dñi noſtri ieſu chriſti. Etem̃ ſi introierit
in ↄuentũ veſtꝝ vir anulũ aureũ habẽs in ve
ſte candida. introierit aũt paup ĩ habitu ſor
dido. ⁊ intẽdatis in eu; qui indutus eſt p̃clara
veſte ⁊ dixeritis. tu ſede hic. paupi aũt dicatis
tu ſta illic. nõne iudicatis apud vosmetipos
⁊ facti eſtis iudices cogitationũ iniquaꝝ. Q

q̄rēs fit h̄ vt ꝯquerit̄ Inno. Clamat paup̄ ⁊
null⁹ audit. loquit̄ diues ⁊ q̄libet applaudet.
Jaco. ij. Si ꝑsonas accipit̄ pctm̄ opam̄i re/
darguti a lege q̄si transgressores. Idcirco xp̄s
dedit nobis hic exemplū q̄ nō debem⁹ ſpnere
ſeruilē ꝑsonā in h̄ q̄ ad filiū reguli trāsire no/
luit etiā petit⁹. hic aūt ad ſeruū ſeipm̄ trāsitu
rū exhibuit. E Rn̄dit cēturio. Dn̄e non
ſū dignus vt intres ſub tectū meū. Ecce hūi/
litas. Orige. q. d. nō ſuz dign⁹ aſpectu nec ac
ceſſu nec introitu. q. d. Moyses reputauit ſe
indignū in alloquētia verboꝶ ⁊ faciali appa/
rētia corā terreno rege dī. Quis ego ſū vt va/
dā ad pharaonē. Exo. iij. quō igit̄ ego ſuz di/
gnus tua p̄ntia. Itē Hieremias ī vtero mr̄is
ſanctificatus dixit caplō. i. A a a dn̄e deus ne
ſcio loqui. Quō tunc ego in pctīs indurat⁹ te
ſuſcipiā. q̄ nō ſum dign⁹. q2 alienigena ego ſū
gentil'. idolatra. effuſoꝛ ſāguīs ⁊ accinct⁹ gla
dio. ſed tm̄ dic verbo ⁊ ſanabit̄ puer me⁹. q. d.
tu es verbū patris. de quo ps̄. vi. Misit ver/
bū ſuū ⁊ ſanauit eos. Ecce quāta fides. credi
dit em̄ ipm̄ fore vbiq3 p̄ntē. Talis fides nō fu
it in regulo Joh. iiij. q̄ ait. Dn̄e deſcende p̄uſq3
moriat̄ filius me⁹. hic aūt dixit. tm̄ dic verbo.
Origen̄. O btē miles vbi legiſti qđ dicit ps̄.
Verbo dn̄i celi firmati ſunt. Sic igit̄ ⁊ tu q̄n
debes ſuſcipe ſacrm̄ dic. Dn̄e nō ſum dignus
q2 tu humil' ego ſupbus. tu fili⁹ virgīs ego lu
xurioſus. tu pi⁹ ⁊ mit̄. ego rācoroſus. ij. Cho
rin. vi. Que pticipatio iuſticie cū iniquitate
aut q̄ ſocietas lucis ad tenebras. q̄ aūt cōuen
tio xp̄i ad belial ſic pctōris ad xp̄m. Chriſoſ.
In eo q̄ cēturio dixit ſe indignū regno celorū
ꝯfirmauit dictū ſuū pruděti argumētatōe di
cēs. Nā ego ſum hō ſub p̄tāte ꝯſtitut⁹. ſ. im/
patoris h̄ns ſub me milites. ⁊ dico huic. va/
de ⁊ vadit. alteri veni ⁊ venit. et ſeruo meo fac
hoc ⁊ facit. Aug. vt arguat ꝑ locū a maioꝛi ſic
Ego hō tu de⁹. ⁊ ego ſub p̄tāte ꝯſtitut⁹ habeo
p̄tātē. q̄nto magis tu potes cui ſuiūt oēs p̄tā
tes dicere infirmitati. vade ⁊ recedit. Ecce cē/
turio collaudat ſeruos ſuos de obediētia cuz
dicit. dico ſeruo meo fac h̄ ⁊ facit. vade et va/
dit. q2 obediētia maxime ptinet ad ſeruilē ꝑ/
ſonā. Ber. Ver⁹ obediēs mādatū nō ꝓcraſti/
nat. nō facit ſurdaz aurē vt interroget rōem.
cur h̄: ad q̄d debet. Aug. Hic ē obediēs ſeru⁹
q̄ mox vt imperatū q̄d fuerit adimplere ſtu/
det. non vt ille piger ſeru⁹ cui ait dn̄s. Surge
vide ſi pluit. q̄ vocās canē q̄ exteri⁹ cuſtodie/
bat atriū dom⁹ tāgebat eū ſi humid⁹ eēt. ⁊ in/
ueniēs eū ſiccū r̄ndit dn̄o. nō pluit. Scdo di

xit dn̄s. ſurge ⁊ vide ſi ignez habeam⁹. ſed ille
iacens vocauit cattū quē ſentiebat calidū. r̄n/
dit ſic. Tercio dn̄s dixit. ſurge aperi feneſtras
At ille iacēdo r̄ndit. nō ē opus. q2 heri de ſero
reliqui eas aptas. Ecce tard⁹ ⁊ inobediēs ſer/
uus. Cū ſcribit̄. i. Reg. xv. Melioꝛ ē obediē/
tia q3 victima. ⁊ obediētes ſerui ⁊ ancille exau
diunt̄ a deo in oꝛōibus ſuis. Hꝛe. Si obedi/
entes fueritis p̄poſitis vr̄is de⁹ obediet oꝛōni
bus vr̄is. Et Aug. Citius audit̄ vna oratio
obediētis q3. x. milia ꝯtēptoꝛis. Iō docet Pe
trus ī pma canōica ſua. ij. Serui ſbditi eſto/
te in omni timoꝛe dn̄is veſtris. nō ſolū bonis
⁊ modeſtis ſed etiā diſcol'. nō aūt ī his q̄ ſunt
mala. Aug. Sic tenēdus ē modus obedien/
tie vt malis in malo nō ꝯſentias. ⁊ bonis ī bo
no nō ꝯtradicas. Si em̄ dn̄s p̄cepit furari
vel dn̄a amaſium intromittere non faciat ne
tres aīas interficiat. ſuaz. ſ. ⁊ illoꝝ. eo q̄ ſcribi/
tur Act. v. Obedire opt3 deo magis q3 homi
bus. F Audiēs aūt ihs miratus ē. Sz
diceres. quō mirabat̄. cū dicit phs. Mirari
ē cām rei ignoꝛare. ipſe aūt ſciebat quid eēt in
hoīe. Joh. ij. Rn̄det̄ ſm̄ Aug. miratus ē dn̄s
id ē nobis mirandū eē ſignificauit. fides em̄
ipſa mirāda erat. Et ideo Chriſ. ad modum
mirātis ſe habuit vt nos inſtrueret vt ſimili/
ter hāc admiraremur. Et ſequētibus ſe dixit
Amē amē dico vobis nō inueni tantā fidē in
iſrl'. Sed dices ſi fides iſti⁹ fuit maioꝛ fide patri
archaꝝ. ꝓphetaꝝ aut aplōꝝ ⁊ btē virginis.
Rn̄det̄ ſm̄ Aug. ⁊ Hiero. q̄ verbū xp̄i intelli
gendū ē de p̄ntibꝫ. ⁊ non de oībus retro: vt de
p̄triarchis ⁊ ꝓphet' q̄ fuerūt fidei nr̄e p̄ncipiū
nec tm̄ de oībus p̄ntibꝫ. Vel ſm̄ Chriſ. intelli
git̄ quo ad ſtatū ſuū. ſicut em̄ ſi ruſtic⁹ loquit̄
ſapiēter magis mirādū ē q3 de phō. Sic ꝓ ſta
tu illius centurionis nō erat equale ꝯſuetū ſi
ne ꝯmune in deū credere ⁊ gentilē eē. Vel ſm̄
eundē intelligendū eſt q̄tū ad originē. q2 aliq̄
viſis pluribꝫ ſignis crediderūt. iſte xō nullo
miraclō viſo: ſ3 ſolo audito credidit. iō p̄dixit
dn̄s futurā fidē ⁊ ſaluatōz gētiū quā cēturio
iſte p̄figurauit inquiens. Dico autē vobis q̄
multi: nō oēs. q2 nō omnes obediunt euan
gelio. ad Ro. x. Venīet ab oꝛiēte et occidente
⁊ ex omi pte mūdi. ſ. ad fidē ⁊ vnitatē eccliē. ⁊
recumbēt. i. requieſcēt cū Abrahā yſaac ⁊ iacob
quoꝝ fidē imitati ſunt ī regno celoꝝ. vbi ē vi/
ſio dei ⁊ abundātia omnis boni. Filij autē re/
gni. Hiero. Judei ī quibꝫ dn̄s regnauit. eijci
ent̄ ī tenebras exterioꝛes. ſicut em̄ fidei p̄uā
tio eſt tenebre interioꝛes. ſic ⁊ tenebre inferna/

les dicunt exteriores. illa enī ē terra tenebroſa
Job. x. et opta mort̄ caligine: terra miſerie et
tenebrarū: vbi vmbra mortis et null9 ordo ſꝫ
ſempitern9 horror inhabitat. ibi erit fletus et
ſtridor dētiū. Glo. dētes ſtridēt q̄ hic ď edaci
tate gaudebant. Lu. vi. Ve vob q̄ ridet̄ nūc
q2 lugebitis ꝛ flebit̄. Haymo. flet9 erit de ar
dore ꝛ fumo ignis inferni. ſtridor autē de fri/
gore. Job. xxiiij. Ad nimiū calorē trāſiēt ab
aquis niuiū. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat ꝑ hec
et punief. Tunc ihs dixit cēturioni. vade fiat
tibi. ſ. gr̄a. ſic credidiſti. ſ. ſolo verbo abſqꝫ cor/
porali pñtia ſerui tui ſanatio. Subdit Et ſa
natus ē puer in illa hora. ꝓfecto in illa hora
qua chriſtus ꝓtulit hoc v̄bū fiat. quo etiā v̄/
bo oīa creata ſunt. Geñ. i. Fiat lux. Raban9.
Conſidera quantū valet vnicuiqꝫ fides pro
pria cū tm̄ valuit ſeruo fides aliena. ℌ
Moraliter ꝑ iſtū puerū cēturiōis ſignificaf
peccator in mortali pctō conſtitutus. qui eſt
paliticus ſpūaliter ſm̄ quattuor ꝯditōnes q̄
de illo in lr̄a innuunf. Primo q2 fuit ſeru9. ſic
ꝛ peccatū in ſeruitutē dyaboli redigit. Johā.
viij. Qui facit peccatū ſeruus ē peccati. ij. Pe
tri. ij. A quo quis ſupatus eſt huius et ſeru9
eſt. ſed pctōr eſt a dyabolo ſupatus. ꝛ ꝑ conſe
quēs dyaboli ſeruus. Aug. Peccator tot de/
moniorꝫ ſeruus ē quot viciorꝫ. vt impleaf il/
lud Hiere. xvij. Seruire te faciā inimicis tu
is in terra quaꝫ ignoras. Secundū malum ī
palitico ē q2 eſt impotēs ad laborandū. ꝛ ſigni
ficaf in hoc q2 iacuit. iacentes em̄ nihil operā/
tur. ꝛ ſic peccator in mortali exiſtens non po/
teſt aliqď opus meritoriū opari. Ezech. xviij
Si auerterit ſe iuſtus a iuſticia ſua et fecerit
iniquitateꝫ: omnes iuſticie eius quas fecerat
nō recordabunf. Jdeo ſcribif in canone ď cō
ſe. di. v. nihil. i. Nihil ꝓdeſt ieiunare homī et
orare niſi mēs retrahaf ab iniq̄tate. Eccľs. ix
Qui ī vno peccauerit multa bona ꝑdet. Gre.
Nihil a deo acceptaf quod ꝑ peccatū macu/
laf. Terciū malū eſt diſſolutio ꝛ tremor mem
brorꝫ. Sic ꝛ pctōres ſunt ſi debēt dare elemo
ſynā ꝛ ablata reſtituere timēt ne deficiāt. Si/
militer ieiunare timēt ne corpus attenuef. pſ.
xiij. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor.
Job. vi. Qui timēt pruinā cadet ſup eos nix
Quartū malū eſt afflictio ſpūs. ꝛ notaf ī hoc
cū dr̄. male torquef. Reuera omnis peccator
male torquetur. Aug. libro. i. ꝯfeſſionū. Juſ/
ſiſti dñe ꝛ ita eſt q2 omis inordinatus anim9
eſt ſibiipſi pena. et hoc ꝓpter vermē ꝯſciētie q̄
ſꝑ pungit ꝛ rodit. Jſa. vlti. Vermis eorū nō
moriet. Sap. xvij. Semp ꝑſumit ſeua ꝑtur
bata ꝯſciētia. Hugo de bono ꝯſcientie. Nulla
grauior pena niſi remordens ꝯſciētia. Ratio
Jſiď. lib. ij. ď ſummo bono. Vbicunqꝫ homo
abierit reatus ſue ꝯſcientie eū nō derelinquit
omnia pōt fugere pter cor ſuuꝫ. quod a ſe ipſo
nō poteſt recedere. Et qui hic reatu ſue ꝯſciē
tie punif illic ꝑpetua pena damnaf. Vñ pſ.
xli. Abyſſus abyſſum inuocat in voce catha/
ractarꝫ tuarum. Glo. Abyſſus ꝯſciētie inuo
cat abyſſum damnatōis ꝑpetue ī voce catha
ractarꝫ tuarꝫ. i. in ꝑdicatione ſanctorꝫ.

Dñica tercia poſt feſtū epiphanie.
Sermo xliij.

Domine ſalua

nos ꝑimus. Mat. viij. ꝛ legit ī
pñti dñice euāgelio. H In
ſumma euāgelij tria innuunf. Primo maris
inundatio ꝑiculoſa. Scđo diſcipulorꝫ depre
catio affectuoſa. Tercio xp̄i opatio virtuoſa.
Primū ibi. Aſcēdente ihū in nauiculam ecce
motus magnus ꝛc. Scđm ibi. acceſſerūt di
ſcipuli dicētes. Dñe ſalua nos ꝑim9. Tercium
ibi. ſurgēs imꝑauit vētis. De ꝑmo dicit. In
illo tpe. ſ. ꝑmo anno ꝑdicatōis xp̄i poſt deſcen
ſum de mōte. ꝛ poſtqꝫ ſanaſſet leproſum ꝛ pa
liticū ſeruū cēturionis ꝛ plures alios īfirmos
vt refert Mattheus. Tūc vidēs turbas mul
tas circa ſe. ꝛ q2 ipe voluit declinare ab eis iuſ
ſit ire diſcipulos trās fretū. et ipſe ſimul cum
eis aſcēdit in nauim. nobis in exemplū vt di
cit Chriſ. vt nihil debeamus facere ad oſten/
tationē. ſed ſꝑ declinare turbarꝫ importunita/
tē. Aſcēdit igif in nauiculā. Orige. Cum ma
gna miracula opatus eſſet ī terra: trāſiuit ad
mare vt ꝛ ibi miracula faceret. quaten9 ſe non
tm̄ dñm terre ſed ꝛ maris demonſtraret. Chri
ſo. Voluit vti miſterio nauis tranſfretando
cū tm̄ poſſet ſiccis etiā pedibus ꝑtranſire. ſed
noluit vt ſe verā naturā humanā demonſtra
ret habere. Miſtice. nauicula ē eccľia in prin
cipio ꝛ in fine arta. in medio lata. ita artanda
ne q2 dicaf Lu. xviij. Filius homis veniēs pu
tas inueniet fidē ſup terram. Sine hac naui
nemo pōt venire de mari hui9 ſeculi ad portū
ſalut̄. vt ſcribif Act. xxvij. Niſi hi ī naui man
ſerint vos ſalui fieri nō poteſtis. id eſt in fide
catholica. De quo Aug. de fide ad Petrum.
Firmiter crede neminem poſſe ſaluari ſine ſi/
de eccleſie. Jdeo ſubdit. Secuti ſunt eū diſci
puli eius. ſic ꝛ nos omnes debemus ꝑm ſcđm
q2 dicit Aug. ď vita chriſtiana. Xp̄ianū nomē

uſtra ſortit̃ qui xp̄m minime imitat̃. Lu. xiiij
Qui nō baiulat crucē ſuā ⁊ venit poſt me nō
ōt meus eſſe diſcipulus. Sed multi iã ſe/
uunt̃ xp̄m in nauicula fidei ore nō aūt ope.
Ideo apl's ad Titū. i. Cōfitent̃ ſe noſſe deũ.
ctis autē negāt. cū ſint abominati ⁊ incredi/
les ⁊ ad omne op⁹ bonū reprobi. Ubi Hre
. Quid pdeſt q̄ deo fide iūgimur moribus
autē diſiungimur. I Uidemus eniz q̄
uis pidit̃ qn̄ nō eſt integra. ſic ⁊ hō eſt in
culo qn̄ nō habet integrā fidē in principio
edio ⁊ fine. In pncipio debet eſſe integra. i.
corde nō heſitādo. Jac. i. In fide nihil he/
ās. q̇ em̄ heſitat ſilis ē fluctui maris q̇ a vē/
mouet̃ ⁊ circūfert̃. Scribit̃ em̄ de here. c. du
us. Dubius in fide infidelis ē. Silr̃ debet
e integra in medio. ſ. ore cōfitendo. ad Ro/
a. x. Corde credit̃ ad iuſticiam: ore aūt con
ſio fit ad ſalutē. ſ. ſi interroget̃ de fide vt cō/
eat̃: vt dicit glo. ordinaria. Non pfecte cre/
qui nō ↄfitet̃ id qđ credit. Petrū eniz fuit
etro ore negare cū crederet corde. cur em̄ la
mis diluit qđ ore negauerat ſi ſaluti ſuffi/
bat quod corde tenebat. Ueritas. n. ⁊ cre/
da ē ⁊ loquēda. ideo dicit Mat. x. Ois q̇
tebit̃ me corā hominib⁹ ↄfitebor ⁊ ego eū co/
patre meo. q̇ aūt negauerit me corā homi/
is negabo ⁊ ego eū corā patre meo q̇ in cel' ē
ō ſcribit̃ de ſum. tri. ⁊ fi. catho. c. firmiter. Fir
iter credimus. ſ. corde. ⁊ ſimplr̃ ↄfitemur. ſ.
e. Hec etiā nauicula debet eſſe integra in fi
e. ſ. ope implendo. Iſid. Beatus vir q̇ recte
edit: ⁊ recte credēdo bene viuit. De hac igi/
ur nauicula dicit Athanaſius. Quā niſi qſ
s integrā inuiolatãq; ſeruauerit: abſq; dubio
eternū pibit. Ideo ita firmi deberemus eſſe
hac nauicula q̄ p nullā pturbationē ab ea
ecederemus. vt habet̃ in canone. xxiiij. q. i. a
ecta. dicit Lucius papa. A recta fide ⁊ aplī/
tramite pp̄ter vllam pturbationē nolite re
edere. Tunc ſubdit. Ecce motus magn⁹ fa/
us ē in mari. nō naturaliter ſʒ diuina diſpo
ione ac pūidētia ad oſtendendū q̄ eſſet ipe
quo ps̄. lxxiij. Qui ↄturbas pfundū mari
onū fluctuū eius. k Un̄ ↄmotio maris
ib⁹ modis ſolet euenire. Primo a cauſa ſu/
iori. hoc ē a ſtellis ⁊ motu planetaꝝ. Scđo
cauſa inferiori: hoc eſt a pfundo maris qn̄
are nimis feruet. Tercio a cauſa media. hʒ ē
vento mare ↄcutiente. Spūaliter mare eſt
eculū. nam ſicut in mari piſces maiores de/
orant minores. ſic i hoc mūdo diuites ⁊ po
tes opp̄mūt paupes. Jaco. ij. None diui

tes p potētiam opp̄mūt vos. Itē ſicut i mari
raro tranq̄llitas ē: ſic in pn̄ti ſeculo. Eccl's. ij.
Cuncti dies ei⁹ dolorib⁹ ⁊ erūnis pleni ſunt.
Et dn̄s in euāgelio Joh. xvi. Ut in me pacem
habeatis i mūdo pſſurā habebit̃. Nam ⁊ in
undatōes tribulationū in mūdo recte eiſdẽ
modis cauſant̃ q̄bus motōes in mari. Et p/
mo a cā ſupiore. i. a deo pmittēte. ſic Paulus
a deo pcuſſus ē Act. ix. Scđo ab inferiori. i. a
tyrāno pſequēte vt dixit ſaluator Mat. xxiij
Ecce ego mitto ad vos pphas ⁊ ſapientes et
ſcribas. ⁊ ex illis occidetis ⁊ crucifigetis. et ex
eis flagellabitis in ſynagogis vr̃is. et pſeq̄mi
de ciuitate in ciuitatẽ. Tercio a cauſa media
id ē a demonū ſeueritate q̇ habitāt i tenebro/
ſis nubib⁹ q̇ nōnunq̄ deſcēdūt infeſtare nos
ſicut dyabolus pcuſſit Job. vt hr̃. c. i. ipſ⁹ vl/
cere peſſimo. De his trib⁹ dicit̃ Mat. vij. de/
ſcēdit pluuia ⁊ venerūt flumina ⁊ flauerūt vē
ti: ⁊ irruerūt in domū illā et nō cecidit. Un̄ p
pluuiā q̇ de celo deſcēdit ſignificat̃ aduerſitas
a deo. p flumina q̇ p terrā fluūt intelligit̃ pſe/
cutio tyrānica. p ventū q̇ ab aere venit tēpta/
tio diabolica. Per hm̄oi tēptatōes licet iuſt⁹
patiat̃ ⁊ infeſtet̃. nō tm̄ ad nocumētū ſed ad ſa
lutē. i. ad Chorin. x. Fidelis autē deus ē qui
nō patiet̃ vos tēptari ſup̄ id qđ poteſtis. ſʒ fa
ciet cū temptatōe pūentũ. i. moderamen ad
vtilitatẽ vt poſſitis ſuſtinere. L Nota
has inundatōes temptationũ diſcipuli xp̄i
ſuſtinēt aliq̄n ab extra in corpe et in reb⁹ ſicut
martires. ⁊ adhuc plures i infirmitate. paup
tate ⁊ pſecutōe. ij. Thimo. iij. Oēs q̇ pie vo
lunt viuere in xp̄o pſecutiōem patient̃. Aliq̄
ſo patiunt̃ ab intra. ⁊ h̄ diuerſimode. vt dic
ps̄. xxxiij. Multe tribulatōes iuſtoꝝ. Nā p/
mo ↄtingit q̄ hō qn̄q; incidit i indiſcretā tri
ſticiā. vt ſi interrogaret̃ neſciret q̇d ſibi obeſſẽ
Hāc triſticiā dauid expertus dixit. xli. Qua/
re triſtis es aīa mea ⁊ q̄re ↄturbas me. Hec
triſticia ē valde nociua qn̄ hoīem ſupat. naʒ
trahit hoīem ab inchoato bono ⁊ facit ei tedi
um. Tali em̄ triſticie deberet hō viriliter reſi/
ſtere. ps̄. xxx. Uiriliter agite et ↄfortet̃ cor ve/
ſtrū. Et letā mentē deberet hō ſuſcipe ex bn̄fi/
cio paſſiōis. reſurrectōis. aſcēſiōis ⁊ alijs me
ritis xp̄i. De quib⁹ Ber. Ubi deficiunt meri/
ta mea ibi ſupplēt tua. nā talis triſticia nocʒ
corpi ⁊ aīe. puerb. xvij. Spūs triſtis exiccat
oſſa. Exemplū ꝺ quodā pdicatore qui ita tri
ſtis exiſtebat q̄ ipſum tedebat legere. orare et
queq; bona agere. Cum ſic ſederet triſtis ap/
paruit ei xp̄s dicens. Surge ⁊ plāge paſſiōẽ

meā ⁊ liberaberis. ⁊ ita fecit ⁊ liberat⁹ ē. Secū
da tēptatio ab intra ē heſitatio fidei catholi/
ce ⁊ deſpatio d̄ dei miſcdia. ⁊ ſpūs blaſphemie
ɔtra deū ⁊ ſanctos. ⁊ tēptatio occidēdi ſeipm̄.
⁊ quedā pplexitas q̄ruloſe ɔſciētie. M
Sed di. vn̄ orit̄ ꝙ incipit qs dubitare de dei
miſcdia ꝙ nunq̄ꝫ debeat ſaluari. R̄ndetur ex
trib᷒. Primo q꞉ nō pōderāt q̄d de⁹ ē in ſeipſo
Scd̄o quid pctm̄. Tercio quid ɔtritio. De
p̄mo ſciendū ꝙ deus ē ſummū bonū. ⁊ ita mi
ſericors ꝙ paratus ē pctōꝛē ſuſcipe ſicut fidel'
mater vnicū filiū ſi videret illum in ignē ceci
diſſe para eſſet celeriter eripe. multo amplius
patus ē deus pctōres eripe ⁊ ad grām ſuſcipe
Et ſi poſſibile eſſet ꝙ vnus pctōꝛ oim̄ hoim̄
pctā h̄ret adhuc dei miſcdia in infinitū ma/
ioꝛ eſt. Bern̄. Sic ſcintilla ī medio maris. ſic
oīs malicia hoim̄ ad dei miſcdiam compata
Sed di. vn̄ venit hoc ꝙ de⁹ tā magnus ⁊ mul
tis pctōrib᷒ ē miſericors. R̄ndetur. nō ex ſuo
merito: ſed ex ſua eſſentiali bonitate. De qua
Mar. x. Nemo bon⁹ niſi vn⁹ deus. ſ. eēntiali
bonitate. ps. cxvij. Cōfitemini dn̄o q̄m bonus:
q̄m in ſcl'm miſcdia eius. Et q̄n ſic pctōreſ in
cipiūt cogitare bonitatē dei. ⁊ ꝙ de⁹ nō idiget
nr̄i. ſꝫ ex infinita bonitate miſeret̄ nr̄i. tunc coꝛ
pctōꝛis liq̄ſcit ⁊ cognoſcit ꝙ deo nūq̄ꝫ ad ple
nū regr̄iari poterit tunc pctōꝛ incipit diligere
deū ⁊ mag̃ q̄n̄q̄ꝫ erit acceptioꝛ deo q̄ꝫ q̄ nūq̄ꝫ
mortal'r peccauit: ſed ſp̄ ſegniter vixit. ⁊ tales
ſic erūt ſepius ferutiores ceteris. Et ſic tunc
implebit̄ illud Ro. v. Ubi aūt abūdauit de/
lictū ſupabūdauit ⁊ gr̄a. Sꝛc. Fit pleriq̄ꝫ do
amoꝛe gratioꝛ ardēs poſt culpā q̄ꝫ ſecuritate
toꝛpēs p̄ innocentiā. vt patet de maria mag/
da. ⁊ Paulo. ¶ Scd̄o puenit tal' triſti
cia ex eo ꝙ nō pōderāt q̄d ſit pctm̄. Nā pctm̄
ſtat in h̄ ꝙ hō p̄meditate ⁊ volūtarie pter ɔdi
ctionē rōis ſe auertit a deo ex deliberato ꝑpo
ſito. E cōuerſo ſi hō h̄ret tot occurrētes cogi/
tatōes q̄t ſunt arene maris, q̄ ⁊ tā male eſſent
ꝙ etiā vix coꝛ imaginari poſſet ſiue de deo ſi/
ue de ſanct̄ ſiue de homib᷒ ſiue de alijs crea/
turis. Etiā ſi hō h̄ret p̄ longū tp̄s vt p̄ annū
⁊ citra. ſi reluctaret ⁊ nō ſtaret ſup̄ illas volū/
tarie cū delibato aīo. tūc nō eēt pctm̄ moꝛtale
Deq̄ Sꝛc. Nō eſt cogitatio tā īmūda q̄ men
tē polluat ſi rō nō ɔſenſerit. Sꝫ adhuc eis d̄
h̄ foꝛſitan ē ſcrupulus dicētes. an tūc q̄n̄ ſagit
ta male cogitatōis a dyabolo vl' aliūde inten
tata vulneret. q̄n̄ vicꝫ hmōi ſubito p̄occupa/
tus hō cū aliq̄li delectatiōe cadit ſup̄ illd̄ q̄d
incidit. ⁊ ſic ſuipſius obliuiſcit̄ ꝙ nō īmedia
te ſe auertit. tunc eīn̄ pleriq̄ꝫ timēt ꝙ cū volū/
tate ⁊ rōne h̄ factū ſit ⁊ ꝙ ſic ſuimet ob in pec
catū moꝛtale ɔmiſerint. q̄bus r̄ndet̄. non ſic.
ſꝫ ratio homīs p̄uenit̄ cū talib᷒ ſagittis cogi
tationū anteq̄ꝫ ratio rite ſeipſā aduertit. Cū
aūt aduertit cū deliberatōe tūc a p̄mo pōt̄ re
cipe vl' reſpuere. ⁊ p̄ ɔſequēs peccare. De quo
Ber. Pōt inimic⁹ excitare tēptatōis motū. i
te eſt ſi velis dare ɔſenſum. Ergo boni hoīes
nō debēt nimiū turbari de talib᷒ cogitatōni
bus incidētib᷒. q꞉ ſm̄ Aug. de vera religiōe
Nihil pctm̄ niſi voluntariū. naꝫ inobediētia
vl' ɔcupiſcētia nō h̄ꝫ culpā in coꝛpe nō ɔſen
tiētis. xv. q. i. c. Si ɔcupiſcētia. Et Rich. de
Pctm̄ moꝛtale nō pōt ɔmitti ſine gradi ɔtem
ptatōe ſui. ſine graui leſione pximi. ⁊ ſine ɔtē
ptu dei. nā ſenſualitas non peccat moꝛtalit̄
niſi cū cōſenſu rōis. ſicut nec Eue pctm̄ moꝛ
iſſet ſine cōſenſu Ade. Tercio p̄uenit ex eo ꝙ
nō penſant quid ſit ɔtritio ⁊ pnīa. nā ɔtritio
ē virtus q̄ delet homī peccata cū ē vera. ps. l.
Coꝛ ɔtritū ⁊ humiliatuꝫ deus nō deſpicies.
Chriſ. Pctā pterita nō ɔdēnāt ſi nō placēt
ſꝫ diſplicēt. Et etiā ē dictū Aug. dicētis. Nō
nocēt pterita ſi nō placēt. ¶ Attn̄ ſcien
dū ꝙ tales hoīes h̄nt ſex defect⁹. Primus eſt
ꝙ nō capiūt informatōꝫ ⁊ vix credūt q̄bꝫ cre
dere tenent̄. ⁊ h̄ p̄uenit ex nimia impſſiōe cor
diali in q̄ ſp̄ ſine intermiſſione ſtāt. ⁊ q̄to pl'
de illis loquunt̄ tāto plus defect⁹ illi credunt.
Illi deberēt eligere ɔfeſſoꝛē doctū ⁊ diſcretū
qui hoc h̄ret ex rōe ⁊ ſcptura cui crederēt ſi/
ne oī dubio Hebꝛe. xi. Credere opꝫ accedē
tē ad deū. tales etiā accepta informatōe cōſi/
liū ɔfeſſoꝝ ⁊ inſtructoꝝ ſuoꝝ ſequi opꝫ. Nā
de⁹ h̄ req̄ret ab eis ī extremo iudicio ſi ſ. nolūt
ſequi. Et ſi innitant̄ ꝑprijs ɔceptib᷒. hoc eīn̄
eſt ſignū elate mētis. Iſa. vij. Si nō credide
ritis nō p̄manebitis. ſ. in ſalute. Secundus
defectus ē ꝙ habēt indiſcretū timoꝛē. timent
eīn̄ ⁊ apparet eis ꝙ nunq̄ꝫ recte ɔfitean̄ q̄ti
cunq̄ꝫ etiā diligenter confeſſionē fecerint. et ſic
nunq̄ꝫ habent coꝛ quietū. ⁊ hoc orit̄ ex eo q꞉
neſciunt q̄d teneant̄ cōfiteri. q꞉ moꝛtalia p̄
cepto. venialia ī generali. ⁊ incidentales cogi
tationes ex conſilio. Un̄ habet̄ in vitaſpꝝ.
Nil ſic allidit virtutē demonūꝫ ſicut ɔfeſſio
cogitationū. Ideo ſm̄ Aug⁹. Pctōꝛ d꞉ duo
facere. Primo d꞉ ſtudiū adhibere vt recoꝛdē
tur oim̄ peccatoꝝ que fecit cogitatōne locu/
tione et opatione inq̄ꝫtū pōt. Scd̄o d꞉ exoꝛa
re deū vt det ſibi cognoſcere ſua pctā. quia li/
benter vellet ea cōfiteri ſi ſciret. tūc de⁹ ex ſua

miſericordia dat illi cognoſcere ſua peccata. aut indulget illi omnia q̄ ſcit ꝛ que neſcit. Et ſic q̄n̄ pctōꝛ ſuaꝫ diligentiā fecit ſic accedens ad ꝯfeſſionē omnino debet ſpare totalē oīm remiſſionē. al's nō ꝯſequit̃ miſcd̄iam. Ambro. Nō pōt agere verā pn̄iam qui nō ſperauerit indulgentiā etiā ſi centies confiteret̃. Cui cō/ſonat Aug. Penitētia q̄ nō pcedit ex fiducia eſt ſterilis ꝛ ſine miſcd̄ia. ¶ Tercius defectus eſt ꝙ tales volūt habere ſtatus ſui cer/titudinē an ſint ſine peccato mortali vel non. quod nullus certitudinaliter ſcire pōt niſi ex ſpeciali diuina reuelatione. Eccl's. ix. Neſcit hō vtrū amore an odio dignus ſit. Ergo ſufficere deberet eis examē ꝓprie ꝯſciētie ſi nō inuenirent ſcrupulū. nā deus vult vnumquēqꝫ noſtrū incertuꝫ eſſe vt humiliem᷒ nos ꝛ ſtemus quotidie in timore dei. Eccli. xxvij. Si nō in timore dn̄i tenueris te inſtāter: cito ſubuertet̃ domus tua. Bern̄. Connexa ſunt timor ꝛ religio. nec pōt ſtare vnū ſine reliquo. ꝓpter qd̓ dicitur puer. xxviij. Btūs hō qui ſp̄ eſt pauidus. Nam ſi hō ſciret ſe certū eſſe de gra. tunc poſſet ſe extollere ꝛ ex elatione mentis grau᷒ ſidere. Eccl's. ix. Oīa in futuꝝ reſeruant̃ incerta. eo ꝙ vniuerſa eque eueniant iuſto ꝛ impio. i. fortuniū ꝛ diſfortuniū. ¶ Quartus defectus eſt ꝙ aliqui faciunt aliq̄n̄ cōtra deū murmuratiōem. ꝛ hoc ꝓuenit ex magna temptatione in qua ſp̄ ſtant. ꝛ tūc recalcitrāt ꝛ ꝯtradicūt deo murmurādo cur deus ꝑmit/tat hoc ſup eos. neſciētes dictū Aug. i enchi/ridion. Deus ſumme bon᷒ nullū ꝑmittit malū q̄n vult elicere bonū. Sed tales exquo nō ſunt multū exercitati in alijs tribulatiōibus. idcirco habent ſe ſicut iuuenis equ᷒ q̄ ligatur ad currū. Primo currit cū impetu putās ſe ꝑ hoc euadere poſſe. ſed poſtqꝫ fatigat᷒ fuerit videns ꝙ aliter eſſe nō pōt tunc paſſim ꝛ quiete vadit. Sic fit et illis. qꝛ diu em̄ ſunt i pugna contra hmōi temptatōes amare valde ferūt illas ꝛ nimiū turbant̃. quas tn̄ ꝓpter eos oportet vſqꝫ dū miſericors deus ſic reſpiciat eoꝝ laborē ꝛ patientiā. qꝛ ipſe ſcit q̄n̄ eis expediat vt liberetur atqꝫ ꝙ eos alleuiet. Ergo nil melius eſt ꝙ patienter ꝛ humiliter flagellū ſuſtineant ſe dignos iudicēt. vt ſic ꝓ exceſſib᷒ flagellentur. ſpantes eis eſſe bonū. ꝛ ſic de neceſſitate ꝟtutē faciant. Aug. Intellige deū eſſe medicuꝫ tribulationē ꝟo medicamentū. Scit em̄ celeſtis medic᷒ q̄d daturus ꝛ q̄d ſubtracturus ſit daturus ad ꝯſolatōꝫ. ꝛ ſubtractur᷒ ad exercitatōeꝫ. idcirco ꝯmitte deo. Eccli. ij. Fili ꝓpara aīam tuā ad temptatōꝫ. ꝛ omē qd̓ tibi appli/citū fuerit accipe. ꝛ i dolore ſuſtine. ꝛ in hūili/tate tua patiētiā habe. Lu. xxi. In patientia ve. poſ. ani. vr̄as. ¶ Quintus defectus eoꝝ ē ꝙ ſtāt ſup temptatiōe ꝑ ratiocinatōꝫ. ꝛ ſp̄ diſputādo q̄ſi ſua induſtria atqꝫ virib᷒ ꝓ/prijs velint ꝛ poſſint reſiſtere. Et tn̄ nihil eſt qd̓ amplius noceat eis. qꝛ ſic ratiocinādo auget tēptatio. poti᷒ em̄ ſe totaliter auertere de/berent ꝛ aliq̄d boni cogitare de paſſiōe chriſti gaudijs celi ꝛ penis inferni. et nihil cogitare de aggrauatōe. qꝛ nō ē illis nociuū ſed magiſ ꝓficuū ſi ē rōni eoꝝ ꝛ voluntati ꝯtraꝫ. ꝛ poti᷒ vellent eſſe ſupportati ſi poſſent. ꝛ ꝑ ꝯſequēs nō eſt pctm̄. xv. q. i. c. i. Ex volūtate pctā ꝓce/dūt: q̄ libero mētis arbitrio ꝛ delinquēdi ꝓpoſito ꝯmittunt̃. Vn̄ ꝛ nō niſi ex ꝯſenſu ꝯſcien/tia fit rea. mō exquo igit̃ nō eſt ꝯſenſus i illis tunc etiā nulla vel modica eſt culpa nec aliq̄ ꝯſequitur pena. Aug. Nō ſentit qui nō con/ſentit. i. nō ſentit penā qui nō ꝯſentit ad cul/pā. Ideo fatue agit q̄ ꝑ rōem deſup ſtat ꝛ cō/ſciam ſuā grauat. ¶ Sextus defectus ꝙ impedit̃ deuotio i illis. qꝛ de q̄nto tempus ē ſanctius ꝛ libentius deuotionē haberēt vt ſe ad deū deuote darent: tanto minus deuotōeꝫ hn̄t. ꝛ illa tribulatio tunc maior eſt qꝫ alio tēpore. ꝛ ſic accidit ꝙ vnū pr̄ nr̄ nō pn̄t orare ſine tali incidētali cogitatōne. ꝛ exinde turbati ꝛ amaricati dicūt cū importunitate q̄d me iuuit oratio talis ſine deuotione. ꝛ ſic tunc totaliter dimittūt. ꝛ in h̄ malefaciūt. qꝛ ꝯſentiunt dyabolo q̄ hoc querit ꝙ poſſit hoiem in ſpūali ope impedire. naꝫ hō ex eo nō dꝫ dimittere orationes ꝛ alia bona opa. Iſid̓. Omnibus malis ꝓualet oratio. quotiēs igit̃ hō tāgitur vicio debet ſubſequi oratio. Nam qd̓ deficit homi in deuotiōe: hoc implet labor pugne eo ꝙ tunc orationis labor ex tedio plus afficiat ꝛ durior i grauefcat. vbi tn̄ ſi orādo ꝛ ſic pugnādo ꝑſtiteris magis mereberis. Gre. Maius meritū eſt bn̄ pati qꝫ bene agere. Et ſic licꝫ nō habeas deuotionē. tamē habes deſideriuꝫ in quo clamas ad deū. qd̓ vt exaudiaris ſufficit pſ. ix. Deſideriū pauperū exaudiuit dn̄s. Grego. in moral'. Deſideria ſunt aīe verba ad de/um clamātia. Cui ꝯſonat Aug. ſup pſ. Et ſi lingua taceat q̄ deſiderat corde clamat. ſicut Moyſes Exo. xiiij. cui dixit dn̄s. Quid cla/mas ad me. cuꝫ tn̄ nō ore clamaret ſed corde deſideraret. ſicut etiā nōnūqꝫ infirmus i agone iacens neſciens loqui. attamē ex deſiderij intentione exauditur.

De eadem dñica. Sermo. xlv.

Aſcendente ieſu

a ſu i naviculã ſecuti ſunt eũ diſcipuli eius. Mat. viij. In ſumma euangelij duo innuunt. Primo difficultas magni pĩculi. Scđo neccitas poſtulati auxilij. Primũ ibi. Aſcẽdẽte ieſu ĩ naviculã fact⁹ ẽ mot⁹ magn⁹ ĩ mari. ſcđm ibi. Dñe ſalua nos perim⁹. De pmo dicit. Aſcẽdente ieſu ĩ naviculã. ¶ Moral'r p naviculã intelligit aĩa deuota ꝟtutibꝫ ornata. q̃ dr̃ nauis puer. xxxi. Facta ẽ q̃ſi nauis inſtitoris de lõge portãs panẽ ſuũ. Glo. ſic nauis onerata de bonis que in patria ſua ſũt trãſit p mare vt illis venditis chariora ad domũ ſuã deferat. ſic aĩa deuota ꝟtutũ diuitijs hic onerari dꝫ ⁊ trãſire p mare hui⁹ ſeculi vt recipiat meliora ⁊ chariora in vita eterna. q2 ſcribit Mat. xxv. Omni habẽti dabit. Glo. habẽti merita virtutũ dabit pmiũ meritoꝝ ⁊ bonoꝝ opeꝝ. Nota merito aĩa ꝟtuoſa figurat p naviculã q̃nqꝫ de cauſis. Primo ꝑpter figure q̃litatẽ. q2 navicula ĩ extremis ẽ arta. ĩ medio lata. ſic vita hominis ꝟtuoſi ẽ difficilis ĩ pncipio. Math. vij. Arta ẽ via que ducit ad vitã. In fine ſtricta. q̇a dyabolus maxime inſidiat fini iuſti. ps. xxxvi. Obſeruabit petõr iuſtũ. i. inſidias ponet. Hiero. Preſto erit dyabolus obijciens oĩa q̃ fecimus. Eccl. xi. In fine hoĩs denudatõ operũ illius. Sꝫ ĩ medio ẽ lata. Gre. Via dñi ĩ arto inchoat itinere. ſꝫ in amoris dulcedie dilatat. De quo puer. iiij. Ducã te per ſemitas eq̇tatis. q̃s cũ ingreſſus fueris nõ arctabũtur greſſus tui. ⁊ curres nõ hẽbis offendiculũ ¶ Scđo vita ꝟtuoſa dicit naviculũ propter vecture ꝯmoditatẽ vl' p̃cioſitatẽ. Nã ſic navicula ẽ vilis ⁊ fragilis materia. tñ merces p̃cioſa defert in ea. ſic ⁊ nos in aĩa. ij. Corint. iiij. Habemus theſauꝝ iſtũ in vaſis fictilibꝫ ſcꝫ theſauꝝ virtutũ. puer. xxi. Theſaurus deſiderabilis in habitaculo iuſti. Reuera virt⁹ ẽ merces p̃cioſa duplici de cã. Primo ex pte dãtis. q2 de⁹ ẽ q̇ dat. Aug. Tale bonũ ẽ ꝟtus vt nullus operetur eã in nob niſi de⁹. Gal. iij. Qui tribuit vobis ſpm̃ ⁊ opat virtutes in vob. nã a nobiſmetipſis habere nõ poſſum⁹. Ber. Incaſſũ laborat ĩ acq̇ſitõe ꝟtutũ q̇ aliũde q̃rit q̃ꝫ a dño. ps. xxxij. Spũ oris eius oĩs virt⁹ eoꝝ. ꝑpter qđ ⁊ ps. lxxix. De⁹ ꝟtutũ ꝯuerte nos. ipſe eñ opat ꝟtutes ĩ nob. q2 ab ipſo oĩs virt⁹ p̃cedit ⁊ dat. Sap. vi. Data ẽ nobis p̃tãs ⁊ virt⁹ ab altiſſimo. Scđo ex pte recipientis. q2 ſolũ bonis dat ⁊ amicis dei. q̃ dicit Aug. de libo arbitrio. Virt⁹ ẽ bona q̃litas mẽtis q̇ recte viuit. q̃ nemo male vtit. mõ mali ñ recte viuũt. igit virtutibꝫ carẽt. Cetera eñ bona naturalia: corpalia ⁊ tpalia mal' pſtant. ꝟtutes vero nõ. Aug⁹. Iſta bona naturalia ⁊ tpalia voluit deus eſſe cõia vt nõ valid⁹ appetant cũ mali illa habere cernunt. Illa aũt ſpũalia debemus feruẽter q̃rere q̃ ſunt bonoꝝ ꝓprie. Gre. Vere diuitie nõ ſunt opes ſꝫ virtutes. ¶ Cũ his mercibꝫ debem⁹ grauare naviculam nr̃aꝫ vt figurat. iij. Reg. x. ⁊ paralipo. viij. Claſſis regis Salomõis ibat ſemel p tres annos in tharſiꝫ afferẽs auꝝ argentũ ⁊ dẽtes elephantũ. ſymeas ⁊ pauos. Spiritual'r. Sic aĩa virtuoſa q̃ ẽ nauis ſalomõis id ẽ xpi dꝫ ire ĩ tharſiꝫ qđ interp̃tat exploratio gaudij. ⁊ ſignificat ꝯtẽplatiõeꝫ celeſtẽ. Et inde apportare pmo auꝝ charitatꝭ. Apocal. iij. Suadeo tibi emere a me auꝝ ignitũ probatũ ut locuples fias. Scđo argẽtũ bone ꝯuerſatõis. i. Pe. ij. Cõuerſatõꝫ veſtrã inter gentes habẽtes bonã. Tercio dentes elephantum id ẽ ꝯtinentiã. q2 elephas concupiſcentiã carnis nõ habet. Vñ ſuppoſitus denti elephantis pann⁹ ⁊ ignis deſup nõ comburit pannũ ita etiã hõ virtuoſus ab igne ꝯcupiſcẽtie manet illeſus. Iſa. xliij. Cũ ambulaueris in igne nõ ꝯbureris ⁊ flãma nõ ardebit in te. Quarto ſymeas. i. imitatõ es ſanctoꝝ. i. Chorin. xi. Imitatores mei eſtote ſicut ego xpi. Criſo. ſup Mat. Que iuſticia ẽ ſctõs colere ⁊ ſctõꝝ vitã nõ imitari. Nã ideo celebrant feſta ſctõꝝ vt imitemur vitã eoꝝ. Quinto pauos id ẽ prudentiã cuſtodiẽdi vitã virtuoſã. nã pauo hꝫ inceſſũ furtiuũ. ⁊ ſignificat abſcõſionẽ bonoꝝ operũ. Mat. vi. Neſciat ſiniſtra tua qđ faciat dextera tua. Itẽ pauo habet pẽnas oculatas. ⁊ ſignificat circũſpectionẽ. Apocal. iiij. Aĩalia quattuor erant plena oculis ante ⁊ retro. ⁊ ſic nos circũſpecti eẽ debem⁹ in omni vita nr̃a. Ber. Vitã tuã q̇tidiana diſcuſſiõe examina. ⁊ vide q̃ntũ deficias aut pficias ¶ Tercio anima virtuoſa dicit navicula ꝑpter formalitatẽ. Nã ſicut forma nauis hec est inferius ẽ clauſa. ſupius apta. ⁊ ſic boni virtuoſi hoĩes debẽt eſſe inferius clauſi p ꝯtemptũ mũdanoꝝ. i. Joh. ij. Nolite diligere mũdũ neqꝫ ea q̃ ĩ mũdo ſunt. Aug. in ſermõe dñi de mõte. Si te delectat mũd⁹ ſp eris immũd⁹ Roma. xij. nolite conformari huic ſclõ. Propter quod dicit Ambro. de fuga ſeculi. Qui ſalu⁹ eſſe deſiderat ſup mundũ aſcẽdat. Iſa.

xxiiij. Formido fouea ⁊ laqueus ſup te q̄ ha/
bitatores terre. Ergo nauicula ſupius debet
eſſe apta. i. mens nr̄a ad deū eleuata. ad Col.
iij. Que ſurſū ſūt ſapite nō q̄ ſup terrā. q. d. ſꝫ
celeſtia deſiderate. q2 dicit Greg. Eternorꝫ de
ſideria ⁊ ſuſpiria introducunt nos ad eterna
gaudia. E Quarto vita virtuoſa dr̄ na
uicula ꝑpter finis ⁊ exitus ſui incertitudinē.
nā ſicut nauta exiſtēs in mari ignorat vtrū ad
portū cū bonis nauicule ꝑueniat. ⁊ ſic hō q̄n
tūcūqꝫ v̄tuoſus exiſtat neſcit an ꝑſeueret fi/
naliter an ꝑ ventū tēptatōis ſuccūbat. Eccs. ix.
Neſcit hō finē ſuū. ſed ſicut piſces capiūt ha
mo ⁊ aues laqueo ꝯphēdunt. ſic capiunt ho/
mines in tpe malo. i. Chor. x. Qui ſe exiſtiat
ſtare videat ne cadat. Ubi Amb. Nō mirꝫ ſi
hō cecidit ex quo angelus cecidit. ꝑpter qd di/
xit Salomō Eccls. ix. Sūt iuſti atqꝫ ſapiē/
tes: ⁊ opa eorū i manu dei ſūt. Idcirco nauta
nō ꝯfidit intm̄ de trāquillitate tpis et aure q̄n
cadat ad portū dū pōt. Sic nec aliqs dꝫ cō
dere i fortitudie. virtuoſitate ⁊ iuuētute ſua
n dꝫ tēdere ad portū ſalutꝭ aie ⁊ timere nau/
fragiū ⁊ caſū. Aug. Nemo ſecurus in hac vi
ta q̄ tota tēptatio noiatur. vtrūqꝫ fieri poterit
ex malo melior ⁊ ex bono deterior. ꝑpter quod
vnuſquiſqꝫ ad portū ſalutis appropinqre dꝫ
dū tps hꝫ penitēdi ⁊ bn̄ agendi. Eccs. v. Ne
dixeris ē mihi ſufficiēs vita. nā miſcdia et ira
ab illo cito ꝓximāt. ⁊ in pctōres reſpicit ira il
lius. iō apls ad Gal. vi. Dū tps habem⁹ ope
remur bonū. A Quinto vita virtuoſa dr̄
nauicula ꝑpter obortā tempeſtatē. De q̄ ſub/
dit. Ecce motus magnus fact⁹ ē in mari. Li/
cet xp̄s erat in nauicula ⁊ diſcipuli. nihilomi
nus tn̄ orta ē tempeſtas. ſic q̄zqꝫ ⁊ in aīa v̄tuo
ſa eſt xp̄s. Mat. vl. Ecce ego vobiſcū ſū om/
nibus diebus vſqꝫ ad conſūmationeꝫ ſeculi.
Et Amb. in li. de offic. Iuſtus nunqꝫ ſolus ē
qn ſemp cū deo eſt. Et diſcipuli ſecuti ſunt eū
id ē gra ⁊ merita oīm ſanctoꝝ. ps. xxxvi. Nō
vidi iuſtū derelictū. ſ. a gra ⁊ meritis. Attamē
motus magnus factus ē. i. temptatio ⁊ impu
gnatio. De quo Innoc. Scio neminē in hac
peregrinatōne viuere poſſe ſine tēptatione. Et
Greg. Plerūqꝫ quāto ſunt maiores i gratia
tāto maior ꝑmittitur ſup eos temptatio. ita
ꝙ plerūqꝫ ab interiori ⁊ ab exteriori inſurgūt
venti temptationū. Primus vent⁹ ab interi
ori eſt. cū anime virtuoſe ſubtrahit̄ ſpūal̄ cō/
ſolatio. ps. ciij. Auferes ſpm̄ eoꝝ ⁊ deficiet. i.
ſpūalē conſolatiōem. Un̄ dicit glo. ſup illud
Trenoꝝ. i. Nō ē q̄ ꝯſolet̄ eā ex oibꝰ charis ei⁹

Fruſtra nāqꝫ querit ꝯſolatōem exteri⁹ q̄ ſpūa
lem ꝑdat interi⁹. Nā tales poſſunt ꝯqueri il/
lud Origenis ſup Cāti. Heu q̄ abijt gaudi/
um meū. vbi latet amor meus. vbi eſt dulce
do cordis mei. al's quid ē omē gaudiū ꝛputat
moleſtiā q̄ caret ſpūali leticia ⁊ ꝯſolatōne. ſic
maria magd. vt dicit Gre. i ome. Stabat fo
ris plorās cū nō inuenit ihm nihil curās ꝯſo
latoem angeloꝝ. q. d. oneroſi ſunt mihi ange
li. q̄ ⁊ ſi ꝯſolent̄: tn̄ grauāt me. nō em̄ q̄ro cre/
aturā ſꝫ creatorē. Sic ⁊ virtuoſa aīa ſi habe/
ret ꝯſolationē interiorē facili⁹ poſſet oēs tem/
ptatōes ſupare. ps. xxvij. Dn̄s mihi adiutor
⁊ ego deſpiciā oēs inimicos meos. Et iterum
xxvi. Si ꝯſiſtāt aduerſū me caſtra. i. multitu
do temptationū: nō timebit cor meū. Et tali
ſingulari refugio ſubtracto hō quodāmodo
inermis ſic arūdo exponit̄ quaſi ſingul' ven
tulis quibꝰ ⁊ i diuerſū agitat̄. incuruat̄ ⁊ nō/
nūqꝫ ꝯquaſſat̄. Un̄ Aug. i li. de viduis. De/
uotio facit trāſgredi fortitudinē nature ⁊ mē
tis infirmitatē. ita ꝙ oīa ſuffert ꝑ dulcedineꝫ
deuotōis. de quo Gre. in ome. Si nos virt⁹
deuotōis i intimis afficit omīs ſtrepit⁹ praue
ſuggeſtiōis obmuteſcit. B Scd's ven/
tus interior ē boni tediatio et ꝯſequit̄ primū.
q2 diuina ꝯſolatōe ſubtracta ⁊ deuotōe extit
cta hō attediat̄ legere. orare. ⁊ alia q̄cūqꝫ bo
na opa facere. ⁊ fit ſomnolētus. meditatiōes
ſolitas nō inuenit: in v̄bo dei dormit. ps. cvi
Omnē eſcā abominata eſt aīa eoꝝ. Hanc tē/
ptationē ſemel Ber. ſentiens dixit. Inuadit
me q̄dā lāguor aīe ⁊ mētis hebetudo ⁊ inſolita
q̄dā inertia. i. quedā attediatio ſpūs. nō ſum
vt heri ⁊ nudiuſtercius. exaruit cor meū. coa/
gulatū eſt ſicut lac. factū ē ſicut terra ſine aq̄.
nō compungit̄ ad lacrimas. legere nō libꝫ. o/
rare nō delectat. meditatōes ſolitas nō inue/
nio. ad op⁹ manuū piger. ad vigilias ſomno
lētus. ad irā ꝑceps. ad odiū ꝑtinax. lingua ꝑ
cax. Hec tēptatio orit̄ ex ꝑima: vt patet i figu
ra Exod. xvi. Poſt murmurationē de defectu
aque in deſerto. q̄ defectus aque ſignificat de/
fectū diuine ꝯſolatōis. ſequit̄ murmur d' mā
na. i. de bono ope. Un̄ Nu. xxi. Locutus ē po
pulus ꝯ dn̄m et Moyſen. Cur eduxiſti nos
de egipto vt moreremur i ſolitudine. deeſt pa
nis. non ſunt aque. aīa nr̄a nauſeat ſup cibꝰ
iſto leuiſſimo. C Tercius vētus interi/
or eſt mala cogitatio de carnalibꝰ. Job. xvij.
Cogitatōes mee diſſipate ſunt torq̄ntes cor
meū. Quia cū ſpūs deficiat in ꝯſolatōibꝰ tūc
caro incipit iſoleſcere, iuxta illud. Caro ꝯcu/

piſcit aduerſus ſpm̄. ſpūs aūt adūſus carnē.
ad Gal'.v. Hec em̄ ſibiynuicem aduerſant̄.ſi
gnāter qn̄ ſpūs ita tepet tūc caro feruet. Tūc
em̄ rite poſſet aīa virtuoſa ꝯq̄ri cū aplō Ro.
vij. Scio ꝙ nō habitat i me.i.i carne mea bo
nū.nā velle adiacet mihi.ꝑficere aūt bonū nō
inuenio. Nō em̄ qđ volo bonū ago ſꝫ qđ no/
lo malū h̄ ago. Et tal' mali impugnatio ē aīe
virtuoſe magna afflictio. D Quart⁹ vē/
tus ē corpalis ⁊ exterioꝛ ꝑſecutō. Et fit qn̄ hō
ex bn̄ geſtis tāq̄ꝫ malis corripit̄. ⁊ ab equali/
bus ꝯtēnit̄.ab inferiorib⁹ vilipēdit̄.ab oībus
irridet̄. ⁊ q̄cūq̄ꝫ ſe diuertit ocul' hūiliatōnis ſe
videt ꝯculcatū.pſ̄.xxx. Audiui vituparōem
multoꝝ ꝯmorantiū i circūitu.ſicut Job.xxx.
Nūc deridēt me iunioꝛes tpe quoꝝ nō digna
bar p̄res ponere cū canib⁹ greg' mei. Et ſic o/
rit̄ tēpeſtas mar' mag.i.ꝯdictio ſenſualitatis
Dixi ſcđo ſubiūgit̄ neccitas poſtulati auxi
lij.ibi.tūc diſcipuli accedētes.i.rō memoria ⁊
volūtas excitat dn̄m dicētes. Dn̄e ſalua nos
perim⁹. Hiero. Premunt̄ iuſti ⁊ clamant vt
clamātes exaudiātur ⁊ exauditi deū glificent
Iſid. Quotiēs hō tāgit̄ vicio totiēs dꝫ ſubſe
qui oratio. Sꝫ dn̄s aliqn̄ dormit.q2 exaudi
retardat. Gre. Alto ꝯſilio oīpotens de⁹ ſctōs
ei⁹ adūſarioꝝ ꝑſecutōib⁹ punit ⁊ differt exau
dire ad voluntatē vt exaudiat ad meritū. Et
ex hac auditiōe p̄ter ſpez i lōguꝫ ꝓtēſa ſubito
aliqn̄ animū intrat ꝑfidia. E Et ē quin
tus vētus mentē hōis exagitās ⁊ ꝑturbās ꝙ
hō ita tēptat⁹ dicit intra ſe.ē ne de⁹ meū cū oī
līgua clamet deū miſericordē atq̄ꝫ placabilē.
Et qđ mag' ē vt dicit Aug. De⁹ patioꝛ eſt da
re q̄ꝫ nos accipe. et ego clamo.peto.oro.exau/
ditōꝫ tn̄ non ſentio. Et ſi tal' cogitatio durat
tūc ſbintrat alia de occulta ⁊ impſcrutabili di
ꝓuidētia.de q̄ aplſ Ro.ix. Cui vult miſeret̄.
⁊ quē vult indurat. Qđ exponēs Gre. dicit.
q2 ali⁹ vſq̄ꝫ i finē i bono ꝑſeuerat. ⁊ i fine corru
ens ab illo dānatōis laqueū icidit. ⁊ alius in
malo ſp vixit. ⁊ i fine ꝑ pniam reſurgit. vt hō
pauid⁹ mēte dicat.fortaſſis vas fact⁹ ſū i ꝯtu
meliā nō miſerebit̄ mei de⁹.nō ſū ꝑdeſtinat⁹
⁊ ꝑuiſus ad vitā. iō nō videb⁹ dn̄m deū i ter
ra viuētiū.ex q̄b⁹ tūc furtiue ſbintrat. F
Sext⁹ vēt⁹ tēptatōis deſpatio ſcꝫ. Iſte vēt⁹
mētē hōis nō vt p̄ores exagitat.icuruat ⁊ cō
cutit:ſꝫ total'r q̄ſſat.dilacerat ⁊ ſubūtit.ita ꝙ
hō icipit cogitare. O tu cares deuotōe ⁊ oīm
ſpūali ꝯſolatōe.habes tediū i oī bono.habes
varias tēptatōes ⁊ ꝑſecutōes.clamas q̄tidie
ad deū.⁊ nō exaudit. ⁊ ſic q̄ſi furtiue immittit

deſpatōis tēptatio. vt niſi eſſē de abiectis ꝑ/
uiſis ad mortē ſempiternā niſi eſſē đ numero
reprobo ꝝ vtiq̄ꝫ de⁹ nō exhiberet ſe ita iplaca/
bilē ⁊ duꝝ erga me. O fortiſſim⁹ ē tal' vētus
maxima humane mētis temptatio. horrida
nāq̄ꝫ ipietas ē deſpare đ dei bonitate.q2.xxvi
q.vi.c.cognouim⁹.dic Celeſtin⁹ papa. Hor/
remus fateoꝛ tāte impietat' aliquē repiri.vt
de dei pietate deſpet q̄ſi non poſſit ad ſe q̄uis
tpe ꝯcurrenti ſuccurrere. Reuera horrida.q2
dicit Iſid. Nil ita offēdit deū ſic deſpatōnis
crimē.q2 excludit hoīeꝫ a dei grā. Iſid. Nul
la ē culpa q̄ nō habet veniā niſi deſpatiōnis
crimē. ⁊ Aug⁹. Deſperatio venie ē certiſſima
moꝛs anime. Idcirco cōtra hunc ventū tem
ptatiōis diuerſimode cogita illud pſ̄. cxliiij.
Miſeratiōes eius ſup oīa opa eius. ⁊ Sap.
xi. Miſereꝛ' oīm q2 oīa potes. Et dn̄s dicit
ꝑ ꝓphetā Ezech.xviij. Nolo mortē pctōris
⁊ Grego.ſup Ezech. Maioꝛ ē dei pietas q̄
queuis nr̄a iniq̄tas. G Et dn̄s idcirco d
fert exaudire vt nos ꝓbet. vbi ſi in ꝓbatiōe
ꝑſeuerabimus merita noſtra creſcēt. Jaco.i.
Beatus vir q̄ ſuffert tēptatōem. q2 cū ꝓbat⁹
fuerit accipiet coronā vite quā repromiſit de
us diligentib⁹ ſe. Si aūt vacillauerimus d
cet nobis ſicut dixit diſcipulis Quid timidi
eſtis modice fidei.q.di. Si haberetis fidem
nō timeretis. Eſt ꝙ neceſſaria fortitudo fidei
in periculis que deus in nos ad ꝓbatōem no
ſtrā ꝑmittit.infideles em̄ nō ſic tēptant̄ ſicut fi
deles q̄ fidē xp̄i ſuſceperunt. Thob.xij. Quia
acceptus eras deo neceē erat ut tēptatio ꝓba/
ret te.pſ̄.xxxiij. Multe tribulatōes iuſtoꝝ ⁊
de his oībus libabit eos dn̄s. Eccli.ij. Reſpi
cite filij natōes hoim: ⁊ ſcitote q2 nullus ſpa/
uit in dn̄o ⁊ ꝯfuſus ē. Quis em̄ ꝑmāſit i mā/
datis eius ⁊ derelict⁹ ē.aut q̄s inuocauit illū
⁊ deſpexit eū.q.d.null⁹. Sꝫ di. q̄re redar/
guunt̄ diſcipuli cū timere i ꝑiculo mortis ſit
naturale. ⁊ timoꝛ natural' nō videt̄ in ſe pctm̄
ꝯtinere. Rn̄det Chriſ. ꝙ in h̄ redarguunt̄.q2
habebāt indecentē opiniōeꝫ.ſ. ꝙ xp̄s ſuſcitat⁹
a ſomno poſſet impare ventis ⁊ mari plus q̄
dormiēs. Vn̄ timoꝛ natural' nō redarguit̄ in
eis ſed modicitas fidei. Vn̄ Origen.in ꝑſo
na chriſti alloquēs diſcipulos dicit. Si po
tentē me cognouiſtis ſup terrā quare nō cre
ditis ꝙ etiā in mari potēs ſum. q̄ em̄ puſillū
credit arguet̄. q̄ aūt nihil credit ꝯdemnabit̄.
H Dixi tercio innuit̄ tranq̄llitas diuini im
perij cū ſubdit. Surgēs ihs impauit vētis: et
facta ē tranquillitas in mari. Chriſ. non ſiccā

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ceſſine ſicut ſolet fieri in mari modo naturali
ed ſubito ⁊ ſtatim ceſſauit ſimul cõmotio. et
ita erat tranqllitas facta qlis nõ fuit ab ini
o creatõis maris. vt nec veſtigiũ ↄmotiõis
appareret. q2 opa diuia ſunt pfectiora q͂ȝ na/
ure. Deut. xxxij. Dei pfecta ſũt opa. Simõ
caſſia. Arguunꝰ merito creature ratiõales
inobedictes ſunt deo. ex q͂ inſenſibilia obe/
ũt creatori. imo nõ ſolũ creatori ſȝ et homi
oter obediẽtiã ſuatã ad deũ. Et ita obedi/
t helie ignis. iiij. Reg. i. q2 ipſe dño obedi/
t. ⁊ ipſiꝰ iuſſu in nõ reuerẽtes fecꝰ incẽdiũ. q2
e erat obediẽs deo ⁊ nõ illi. Et tu igr̃ ſi obe
s fueris deo poteris d̃ celo ignẽ aduocare
ſumptõꝝ petõꝝ tuoꝝ. Luc. xij. Ignẽ veni
ttere i terrã. ⁊ qͥd volo niſi vt accẽdaꝰ. Iteꝝ
ui erãt helye ſbditi. ſic ⁊ demões ſbijciunꝰ
e deo ſbiecti. puer. xi. Uir obediẽs loqueꝰ
toriã. J Qualꝭ fuit magnꝰ monachꝰ
aſtaſius q̃ cẽtum demones legiꝰ habuiſſe
nnis ad tẽptationẽ. q̃s poſt reſiſtẽtiã tãti
s habuit ad obediẽtiã ⁊ ſbiectõꝝ. ita q2 ad
peeptũ cẽtũ mon achis fecerunt cenobiũ
mibꝫ officinis. i. deputatꝭ locis ad officiũ
ptinẽtibꝫ. aq̃s etiã a lõge p aq̃ductꝰ ſub/
neos ducẽtes. Ex q̃ facto nõ ſolũ iſtrui/
ad obedientiã ſed etiã ad patiẽtiã tenẽ/
aduſis. Orig. i ome. Dedit nob dñs do
iã vt i oĩ tribulatione ⁊ ↄtumelia patiam
eamꝰ. ſtabiles ſimꝰ fidẽ nõ deſeramꝰ. et ſi
ille mõs tãq͂ȝ mare ebulliat. ⁊ ſi oẽs demo
ↄ nos ſeuiãt. ⁊ ſi oẽs pncipatus ⁊ ptãtes
ꝰ mõi ↄcitenꝰ ⁊ i tumore iracũdie ſpumẽt
riẽt ↄ eꝛatos nolite timere. nolite deficere
s eni q̃rẽt in nauicula fidei p huncvndo/
naufragũ pcelloſũ atq͂ȝ tẽpeſtuoſũ mun
auigãt. ſi qñ in ſcopulos pſecutionũ im
gãt. ſi qñ ſirtim ⁊ caribdim tẽptationũ di
aꝝ incidãt. atq͂ȝ demũ ſi opilagibꝫ. i. pple
tibꝫ piclitabũdi penitꝰ inuoluanꝰ neceſſe
ad diuinũ ↄfugere auxiliũ. Et ſi dñs doꝛ
t pro ſomno nr̃aȝ patiaȝ expectãs. vl ipi/
pñaȝ ⁊ ↄfuſiõꝫ: accedãt ad eũ alacriter di
cũ pp̃ha ps. xliij. Exurge quare obdoꝛ/
dñe. exurge domie adiuua nos ⁊ redime
ppter nomẽ tuũ. Cui ↄcordat Symõ d̃
a. Ueri validi ſũt hꝰ ſcli potẽtes mõm ve
mare vndiq͂ȝ ſeuis moleſtijs cõcitantes. q̃
ꝰ ſupiori arcenꝰ. ⁊ q͂uis habeãt quẽ iuſte
i debeãt. tñ p animi puſitatẽ ↄtẽnũt. ma
cũ iniq̃tas male agẽdi accepit facultatẽ
nt vẽroꝝ ſtatꝰ hũana ptãte recludi ñ pñt
ſolis dñs ↄminaꝰ vt a malis inferendis

reſiliãt. aut iuſtã deinde ſuſtineãt vltionem.
Quis põt impare hoim cordibꝫ niſi ſolus il
le cui data ẽ oĩs ptãs i celo ⁊ i terra. Mat. vl.
Aut q̃s põt immutare corda hoim niſi ſolus
deus q̃ ↄdidit. Nã impatores ac terreni dñi
multa impantes fieri corda hoim nõ mutãt
q͂uis mutata videãꝰ cum coꝝ iuſſa ↄpleanꝰ.
K Subdiꝰ. Et ſtatĩ facta ẽ tranqllitas ma
gna. Hic ↄſiderandũ eſt quõ cauſeꝰ tranqlli
tas in aĩa ſeu vita hoĩs poſt tẽpeſtatẽ tempta
tionis. Et ſciendũ ẽ q2 ſic fuerũt ſex venti tem
ptationũ impugnãtes. ſic ⁊ ſex ↄditiõibꝫ cõſi
deraꝰ ⁊ ſtabilitur ipſa tranqllitas mentꝭ. Pri
mo ex pura ↄſcia. q2 ex vulnerata ↄſcia ſp in/
quietatio ſurgit et turbatio. Sap. xvij. Sp
pſumit ſeua pturbata ↄſcia. de quo Leuitici
xxvi. Terrebit eos ſonitus foliĳ volãtis. Sic
pura ↄſciẽtia pſtat tranqllitatẽ. De q̃ Augꝰ.
Inter purã ↄſcientiã ⁊ iuſtũ iudicẽ nõ time/
bis ſed ſuauiter requieſces. puer. iij. Si doꝛ/
mieris nõ timebis. q̇eſces et ſuauis erit ſom/
nus tuus. ne paueas repentino terroꝛe ⁊ irrui
entes tibi potẽtias impioꝝ. dñs eñ erit in la
tere tuo. Bern. Nil melius. nil iocũdius. nil
ſecurius bona ↄſcĩa. pũgat corpꝰ. trahat mũ/
dus. terreat dyabolus illa ſp ſecura ẽ. L
Scdo ex meritoꝝ opulẽtia. ſicut eñ pr̃fami
lias q̇ete ⁊ ſecure viuit cũ domui ſue de neceſ
ſarijs ſufficiẽter eſt puiſum. ſic hõ qui i hoꝛ/
reũ ↄſcie ↄportauit. ⁊ repoſuit diuitias mul/
tas virtutũ ſecurius q̇eſcit. De his Job. xxi.
Domus eoꝝ ſecure ⁊ pacate. et non eſt virga
dei ſup illos. Et yſa. xxxij. Erit opus iuſticie
pax. ⁊ cultꝰ iuſticie ſilẽtium ⁊ ſecuritas vſq͂ȝ in
ſempiternũ. Et talꝭ põt dicere illud Luce. xij.
Aĩa mea habes multa bona requieſce. Tercio
ex odoꝛis virtutũ fragrãtia. cũ interiꝰ ſe ſentit
plenũ virtutibus. puer. xxv. Uarijs odoꝛibꝫ
delectaꝰ coꝛ. Nã virtutes p modũ herbarũ
ſpargũt odoꝛẽ deuotõis. Phus. iij. eth. Uir
tus cũ pfecte poſſideꝰ delectat animũ poſſeſ/
ſoꝛis. Quarto ex leta ↄfidentia mens bñ ſibi
ↄſcia quouſq͂ȝ oculos ſue ↄſideratõis vertit
teſtimoniũ ſalutꝭ ſue inuenit. Propter quod
vocationẽ ſuã cũ gaudio pſtolaꝰ. puer. x. Ex/
pectatio iuſtoꝝ leticia. in q̃ leta expectatione
ſtetit pr̃iarcha Jacob Gen. xlix. Salutare
tuũ expectabo dñe. nã q̃ bñ fuiũt ſecure expe/
ctãt pmiũ. Judith. viij. Expectemus humi/
les ↄſolatõꝫ eiꝰ. ſ. habẽdã poſt moꝛtẽ. ij. Co
rin. v. Scimꝰ qm̃ ſi terreſtris domus nr̃a hu
ius habitatõis diſſoluatur q2 edificatõem ex
deo habeamus domũ nõ manu factã i celis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Dicit enī Hugo de ſctō vic. Leta ꝯfidentia
eſt ex ꝟtutū ꝯſciētia ĭmota mēte iter adverſa
ſibiipſi ꝯſtare. Nā ſm Ber. Cū ĭ fide et ſpe ei⁹
quē amat firmat cōſciētia. q̄d ſupeſt ꝙ̄ pſto/
lari coronā cū patiētia. M Quito ex il
lumiata intelligētia ꝑ quā oīa bona ⁊ mala i/
ponere nūero et mēſura ſb̄ debita eſtimatōis
regula pōderant. vt ꝑ ꝯſeq̄ns in bono ſe tene
at: ⁊ a malis ſe elōget. ꝑ quā intelligentiā illu
minatā tūc oīa tpalia iudicant vilia. habenti
bus ea nō inuidebim⁹: nec turbabimur ſi ea
nō poſſidem⁹. De hac illumiata intelligētia
dic̄ apl̄s ad Gal̄. Quicūq̄ȝ hāc regulā ꝯſecu
ti fuerit pax ſup illos ⁊ mi a Hec illuiata itel
ligētia valde adiuuat. Eccs. i. Dedi cor meū
vt ſcirē prudentiaȝ atq̄ȝ doctrinā erroreſq̄ȝ et
ſtulticiā. Et agnoui q̄ ĭ his q̄ȝ. ſ. tpalibꝫ eſſet
labor ⁊ afflictio ſpūs. Sexto ex interiori ꝯue
niētia. ſ. cū oīa interiora nr̄a in bonū reducūt
ſcȝ cū volūtas ſubiicit rōi. ſpūs dn̄at et caro
ancillat. puer. xviii. Frater q̄ adiuuat a fratre
q̄ſi ciuitas firma. nā cū ita ꝯcordāt nihil tur
bidū ĭ ꝯſciam intrare ꝑmittūt. ꝑ q̄d pax ⁊ trā
q̄llitas lacerēt. vbi aūt inter ſe diſſentiūt deus
diſſentit ab eis. i. Chor. xiiii. Nō ē diſſenſio/
nis de⁹ ſȝ pac̄. Propter q̄d docȝ. ii. Chori. vl
ti. Pacē habete ⁊ de⁹ pacis ⁊ dilectōis erit vo
biſcū. Sic oīs tēpeſtas tēptatōnū mutat in
trāq̄llitatē. ſic de Job. c. vl. legit̄. Bn̄dixit dn̄s
nouiſſimis Job magis ꝙ̄ ꝑncipio ei⁹. Nā iob
in ꝑncipio diuitiis vallat̄. ĭ medio diūſis ca
ſtigatōibꝫ flagellat̄. vltimo ei⁹ ſb̄ſtātia dupli
cat̄. N Exēplū ponit Boec⁹ de q̄dam
quē a ꝑncipio dn̄s miris ꝯſolatōibꝫ dotauit
Inter q̄s cū q̄dā vice orōtōis ſue tpe magne
deuotōis affectu ſe ĭ deū ſuſpēdiſſȝ: apparuit
ei chriſt⁹ expaſſis manibꝫ ĭ cruce ⁊ ſolutꝫ ma
nibꝫ āplexat⁹ ē eū dicēs. Cōſtās eſto ⁊ virilȝ
age: q2 ego tecū ſum nec derelinq̄m te. ⁊ h̄ di/
cto diſpuit. Nec lōge poſt ecce mot⁹ magnꝰ
tēptationū hoīeȝ dei inuaſit ita crudeliſſime
vt pene ĭ oībꝫ ꝟtutꝫ ⁊ religiōis habitū abiice
re decreuiſſȝ. Erat aūt iſte ordo tēptationuȝ
vt ab eo ꝯgnouim⁹ viua voce. Prīo enī ſuſti
nuit carnis tēptatōeȝ: q̄ ꝑ triēniū durās mu
tata eſt ĭ aliā grauiorē. ſ. in incredulitatis impu
gnatōeȝ. q̄ ita acriter in eū deſeuit: vt ſoli⁹ ra
tōis vix ſcītilla remaneret. q2 hmōi ꝑfidie q̄n
tū poterat reſiſtebat. deū ⁊ futurā vitaȝ male
credidit heſitādo. cui ſucceſſit deſpatōis va/
ſtatio vt ſe de numero crederet reprobo2. eſti
mās vt fixa dei ſup eū ſtaret dānatōis ſnia
ꝑ quā nec bona ſua remuneraret nec mala re

laxaret ſȝ ĭ eternū dānaret. In his oībꝫ tn̄ q̄n
tū poterat nō min⁹ ĭ bonis opibꝫ ſe exercebat
Que mala oīa cū iā ꝑ multa tpa perdurāſſēt
illuxit dies redēptōis noue q̄ malo2 oīm et
miſeria2 tenebras tāq̄ȝ ſol radi⁹ nebule cali
ginē diſſipauit. Venit enī de⁹ plen⁹ bndicti
one ⁊ ĭ momēto ⁊ ĭ ictu oculi oēs miſerias pa
us ꝑpeſſas ꝑ ꝟtutē ſue illuſtratōis deleuit
ſicut ⁊ ꝑt2etiā ſi mille ānis duraſſent. ⁊ per i
effabilē exhibitōeȝ ſuipi⁹ recōpēſauit pro ve
tatis ſue ꝑmiſſionē ꝯfirmās hoīeȝ vt ex illo
momēto vſq̄ȝ in eternū nūq̄ȝ ab eo vel ad o
nius pūcti ſpaciū ſepari. Et h̄ ꝑmiſſa ꝑmille
vicibꝫ ſignis ac ꝑdigiis cōfirmauit.

De eadem dn̄ica. Ser. xlvi.

Ecce motus ma

E gnus fact⁹ ē ĭ mari. ita vt nauicula
opiret̄ fluctibꝫ. Mat. viii. In ſū
ma euāgelii duo innuunt̄. Prīo ꝯmotio ma
ris pericl̄oſa. Scd̄o ſedatio eius miraculoſa
Primū patȝ in ꝑncipio. ſcd̄m ibi. ſurgēs im
uit vētis. De ꝑmo dic̄. Ecce mot⁹ magn⁹ fa
ctus ē in mari. O Gre. Geſta in ſacra
ſcriptura ſignificāt nob̄ aliq̄ faciēda. Cui ꝯ
ſonat Ber. di. Oīa q̄ de ſaluatore legūtur [illegible]
aiarū medicamia. Et ſic h̄ legit̄ de mot[illegible]
⁊ ei⁹ inūdatōe: ⁊ ſignificat hoīm tēptati[illegible]
q̄s patiūtur in mari huius ſeculi. ps. [illegible]
In mari vie tue ⁊ ſemite tue ĭ aq̄s mltis. [illegible]
bn̄ pn̄s ſcl̄ȝ ſignificat̄ ꝑ mare ſcȝ q̄ ca[illegible]
ĭ mari nō ē manſiōis localitas. ſic ⁊ ĭ h̄ mūdo [illegible]
eſt diuturna habitatio habēda. ad He. [illegible]
Nō habem⁹ h̄ manētē ciuitatē ſȝ futurā inq̄
rim⁹. hr̄ enī Job. xxxii. Neſcio q̄diu ſbſiſtā
⁊ ſi p⁹ modicum tollat me factor me⁹. Aug.
Hō in p̄ſenti vita ē ſicut hoſpes ĭ domo a[illegible]
ena. vbi cū p̄rfamilias p̄cipit oportet exire ſic
⁊ nos ĭ h̄ mūdo. Gre. In via ſum⁹ qua ad p
triā ꝑgim⁹ neſcim⁹ horā exit⁹. Eccl̄s. ix. No
ſcit hō finē ſuū. Sȝ di. cur de⁹ finē noſtrum
ignorare voluit. Rn̄det Aug⁹. Latet vltim⁹
dies vt obſuēt oēs dies. P Scd̄o i ma
ri ē fluxus velocitas. ⁊ ſic in h̄ ſeclo vite breui
tas. Job. xiiii. Breues dies hoīs ſunt. Raci
ra breues. nā vita nr̄a ꝯparat̄ his rebꝫ q̄ modi
cū durāt. Prīo vmbre. ps. cxliii. Hō vani
ſilis fac. ē dies ei⁹ ſic̄ vmbra ꝑteriit. Sap. v.
Quid nob̄ ꝓfuit ſuperbia vite aut diuitia2
iactātia q̄d ꝯtulit nob̄. trāſierūt oīa illa velut
vmbra. ⁊ tanq̄ȝ nūcius ꝑcurrēs. Scd̄o ꝯpa
rat̄ feno. ps. cii. Hō ſicut fenū dies ei⁹ tanq̄ȝ
flos agri ſic efflorebit. Mat. vi. Fenūq̄ȝ quod

die ē cras in clibanū mittit᷑. Iſa. xl. Omīs
o fenū: ⁊ oīs glīa eius q̄ſi flos agri. Sicut
hodie viuit cras moꝛit᷑ ſic flos: vt dicit pſ.
xix. Mane floꝛeat et trāſeat veſpe decidat
durer ⁊ areſcat. Ac thō. Tercio ꝯpat᷑ fluuio
aque fluēti. ij. Reg. xiiij. Oēs moꝛimur ⁊
aſi aque dilabimur ī terrā q̄ nō reuertunt᷑.
uarto ꝯpat᷑ vento. Job. vij. Memento q꞉
us ē vita mea. Quinto ꝯpat᷑ vapoꝛi. Jac.
Que ē eñ vita veſtra. vapoꝛ eſt ad modi
parens. ⁊ deinceps exterminabit᷑. Jō Job
Nihil eñ ſūt dies mei. ⁊ pſ. lxxix. Que
gihilo habent᷑ eoꝝ anni erunt Ideo ſcribit᷑
ci. xviij. Ne oblecteris in modicis. vt fecit
es Lu. xij. q̄ dixit. Aīa mea habes multa
a poſita ī annos plurimos. requieſce. come/
ibe. epulare. neſciebat eñ reſponſuꝫ a deo
dandū. Stulte hac nocte aīam tuā repe/
a te. que aūt paſti cui⁹ erūt. Ecce velocitaſ
ius vite. Aug. Vita nr̄a nihil aliud ē niſi
ius ad moꝛtē. Ber. Quot hoꝛas pagim⁹
paſſus ad moꝛtem appꝛopinq̄m⁹. Ecci. v.
dixeris ē mihi ſufficiēs vita. Nō tardes cō
ti ad dn̄m. ⁊ ne differas de die ī diem. Subito
ueniet ira dn̄i: ⁊ in tpe vindicte diſpdꝫ te.
Tercio ī mari ē multiplicitas aq̄ꝝ. Eccs. i
ōia flumina intrāt in mare. ⁊ mare nō re/
dat. Et ſic ī mūdo ē miſeriaꝝ diūſitas. Tre
ij. Magna eñ velut mare cōtritio tua. i.
ſeria. Eccs. ij. Cūcti dies eius doloꝛibus
ūnis pleni. Et ſicut aque maris ſūt ama/
ſic ⁊ amaritudo tribulationū ē oīm homi.
ob. iij. Hō natus d̄ muliere breui viuēs tpe
olet᷑ multis miſerijs. ⁊ maxime infidelib⁹ ⁊
tōrib⁹. Ecci. xli. Ve vobis viri impij q̄ de/
quiſtis legē dn̄i altiſſimi. Et ſi nati fueritis ī
ledictōe naſcemini. ⁊ ſi moꝛtui in maledicti
e erit ps vr̄a. Ecce miſeria. R Quar/
in mari eſt aure inſtabilitas. pſ. Qui deſcē
t mare ī nauibus facientes opationē ī aq̄s
ultis. Ipſi viderūt opa dn̄i ⁊ mirabilia ei⁹
pfundo. Dixit ⁊ ſtetit ſpūs pcelle ⁊ exalta/
unt fluctus eius. Sic ⁊ in hoc mūdo ma/
a ē inſtabilitas. nā qui mō ſanus tūc infir
is. nūc diues tūc paup. iā letus cito triſtis
t. ⁊ qui mō viuus poſt hoc ſtatiꝫ moꝛte pe
Eccli. x. Rex hodie ē ⁊ cras moꝛiet᷑. vt pꝫ
Machab. xi. Rex ptolomeus impoſuit ſi/
duo diademata. ⁊ tercia die moꝛtu⁹ ē. Jdo
bit᷑ Iſa. lij. Ego dn̄s deus tuus q̄ ꝯturbo
are ⁊ intumeſcūt fluct⁹ eius. Nā tunc ꝯtur
at mare qn̄ ſtatū hoīs mutabilē facit Et flu
tus intumeſcūt qn̄ hō ab vno ſtatu in aliuꝫ
mutat᷑. Job. xiiij. Qui quaſi flos egredit᷑ ⁊ cō/
terit᷑ ⁊ fugit velut vmbꝛa: ⁊ nunq̄ȝ in eodē ſta
tu pmanet. donec pueniat ad litt⁹ celeſtis pa
trie. Joh. xvi. In me pacē in mūdo aūt pſſurā
habebitis. Figurat᷑ hoc Joh. vi. Xp̄o ſtāte ī lit
toꝛe diſcipuli laboꝛauerūt ī mari donec voca/
ti a xp̄o venerūt ad littus. ⁊ ibi diſcubuerunt
cū ipſo. Sic mō xp̄s ī littoꝛe ē. i. ſecuritate ce/
leſtis patrie. nos vero ī inſtabilitate hui⁹ mūdi ī
laboꝛe. Aug. Dn̄e feciſti nos ad te inquietū ē
coꝛ nr̄m donec requieſcat ī te. Et ſic nauicula
ē vita nr̄a q̄ in mari huius ſc̄li laboꝛioſa ē do/
nec pueniam⁹ ad litt⁹ glie. Ber. Vita nr̄a na
uigāti ſilis ē. ſtat iacet. ad litt⁹ tēdit ſic ⁊ nos.
S Quinto ī mari ē nauis piculoſitas. ſic
ꝯqueritur apl's. ij. ad Coꝛ. xi. Nocte ⁊ die ī p/
fundo maris fui in piculis fluminū. ſic nos ī
hoc mūdo neſcim⁹ an vnq̄ȝ ad portū veniam⁹
cū diuitijs virtutū. Eccs. ix. Neſcit hō vtrū
amoꝛe an odio dei dignus ſit. ibidē. Sūt iu/
ſti: ⁊ opa eoꝝ ī manu dei. Jō. i. Coꝛ. x. Qui ſe
exiſtimat ſtare videat ne cadat. Jdcirco nau
ta non intm̄ ꝯfidit de tpis ⁊ aure tranq̄llitate
q̄n vadat ad portū dū pōt. Sic nec aliq̄s fi/
delis dꝫ ꝯfidere ī v'tuoſitate. iuuētute ⁊ foꝛti/
tudine. ſꝫ dū tps habem⁹ opemur bonum. ad
Gal. vi. Quia dicit Aug. Nemo ſecurus in
hac pegrinatōe q̄ tota teptatio noīat᷑. vtrūq̄ȝ
eñ fieri poteſt ex malo melioꝛ ⁊ ex bono deteri
oꝛ. Sexto ī mari ē hoꝛribil' tēpeſtaſ. pſ. lxviij
Veni in altitudinē maris: ⁊ tēpeſtas dimerſit
me. ſic ⁊ ī mūdo ē tēpeſtas tēptationū. De quo
Vincē. In hac pegrinatōe nemo pōt viuere
ſine tēptatōe. Nā ſi tēptat⁹ ē xp̄s nūq̄d ⁊ xp̄ia
nus. Joh. xv. Si me pſecuti ſūt ⁊ vos pſeq̄n
tur Nō ē ſeru⁹ maioꝛ dn̄o ſuo. pſ. xxxiij. Mlt'
tribulatōes iuſtoꝝ. Si iuſtoꝝ q̄d tūc pctō
rū. T Sꝫ q. cur pmittit de⁹ tot tēptatō
nes ſup v'tuoſos fideles ac iuſtos. Rn̄. pmo
vt a pctīs purget. Thob. i. In tpe tribulatō
nis pctā dimittis his q̄ inuocāt te. Nā ꝯria ꝯ
rijs curātur. vt pctā p carnalē dulcedinē ⁊ de/
lectatōꝫ ppetrata p tribulatōeꝫ ⁊ amaritudi
nē expiātur. de q̄ Ber. Vult vt flagellemur vt
a pctīs mūdemur. Et ſic flagellata fuit Ma
ria ſoroꝛ moyſi lep̄ Nu. xij. vt a pctō murmu
ris mūdaret. Jō Ber. Qd flagellū gno. lima
ferro. foꝛnax auro. h̄ facit tribulatō iuſto. Idē
Sic p amaꝝ poculū ꝯfectōis puenit᷑ ad gau
diū ſanitatis. ſic de⁹ q̄ ſūme bon⁹ ē ⁊ ſumme nos
diligit tribulatōꝫ ſup nos ad purgatōꝫ ⁊ ſa/
nitatē aīe permittit. Jō Aug⁹. Memēto deū
eē medicū ⁊ tribulatōeꝫ medicamētū. Scdo

vt virtutib⁊ ditet̃ ſine quib⁊ nemo adult⁹ vi debit deũ. nõ em̃ ei ſit rex gl'ie i celo: niſi ſit ei rex ꝟtutũ i hac vita. plus em̃ meret̃ ꝟtuoſus i vno die q̃ꝫ vicioſus i milleannis. Nã pl⁹ valet vn⁹ lapis p̃cioſus vtputa ſaphirus vł ſmaragdus q̃ꝫ cẽtũ plauſtra ſilicũ. Vñ nulla aĩa adulti hoĩs placet deo niſi ſit ꝟtutib⁊ ornata. Caſſiod. Aĩa ꝟtutib⁊ plena ẽ trinitatis cathedra. V Sꝫ q' ꝟtutes ex tribulatõnibus generẽt pꝫ ex p̃cipuis ꝟtutib⁊. vt charitate. hũilitate ⁊ patiã. ſine q̃b⁊ nulli hoĩ erit ſalus. qd̃ ꝑ ſingula trãſcurrẽti pꝫ. Primo ſine charitate nõ ẽ ſalus. Amb. Sic ſine via nẽo ꝑuenit quo tẽdit. ſic nec ſine charitate. i. Chorin. xiij. Si charitatẽ nõ habuero nihil ſum. Et illa naſcit̃ ex tribulatõe. de quo Aug. Sicut panis i camino decoct⁹ ⁊ ſubito extractus calorẽ ignis adhuc i ſe ↄtinet. ſic charitas de camino tribulatõis. Idẽ. Quãto ꝓ deo affligimur arti⁹ tãto deũ efficaci⁹ amamus. Ideo Gre. Sic ignis a flatu p̃mit̃ vt creſcat ita flatu tribulatõis charitas creſcit Hui⁹ aſſignat rõem. b. Ber. Vult ↄditor nr̃ alto q̃dẽ ↄſilio ſed salubri oẽm fidelẽ tribulatõibus exerceri vt cũ defecerit hõ ſbueniat deus. ⁊ vt de⁹ ſicut dignũ ẽ ab hoĩe veneret̃ ⁊ ꝑ ↄſeq̃ns adamet̃. Scd̃o ſine hũilitate nõ ẽ ſalus. Mat. xviij. Niſi efficiamĩ ſic̃ ꝑuuli nõ intrabit̃ in reg. ce. Sꝫ tribulatio efficit hũilitatẽ. q2 q̃ flagellat̃ vt male o̲pãs neccãrio hũiliat̃. ij. Chorin. xij. Ne magnitudo reuelationũ extollat me datus ẽ mihi ſtimul⁹ carnis mee angel⁹ ſathane vt me colaphiſet. Vbi Gre. Diuina diſpẽſatiõe agit̃ ne mẽs ſplendẽs ꝟtutib⁊ extollatur flagellatõib⁊ tradit̃ vt hũiliet̃. X Tercio ſine patiẽtia nõ ẽ ſalus. Heb. x. Patiẽtia vobis neceſſaria ẽ vt voluntatẽ dei faciẽtes reportetis ꝓmiſſionẽ. ⁊ illaꝫ efficit tribulatio. Ro. v. Tribulatio patientiã opatur. patiã aũt ꝓbationẽ. ꝓbatio ꝟo ſpem. ſpes aũt nõ cõfundit. q2 inq̃t Gre. Tãto ſpes ſolidior ſurgit q̃ꝫ to maiora q̃s ꝓ illo ꝑtulit. Tercio vt boni manifeſtẽtur. multi em̃ credunt̃ boni. hũiles ⁊ patiẽtes tp̃e pacis ⁊ ꝓſ̃pitatis. ſꝫ q̃n tãguntur ⁊ mouẽtur tribulatõib⁊ tũc noti erũt ſibi ⁊ etiã alijs. Deutero. xiij. Tẽptat vos dñs deus vr̃ vt palã fiat vtrꝫ diligatiꝫ eũ an nõ. Et i figura illius dicit Iſaac ad iacob Gen. xxvij. Accede ad me huc vt tangã te fili mi ⁊ ꝓbẽ vtrũ ſis fili⁹ me⁹ eſau an nõ. Et hanc cauſaꝫ allegauit dyabolus de Iob dicẽs. c. i. Nunquid fruſtra timet iob deũ. nõne tu vallaſti eũ ac domũ ei⁹ vniuerſamq̃ꝫ ſubſtantiã ꝑ circuitũ opib⁊ ma

nuũ ei⁹ bñdixiſti. Sꝫ extẽde paululũ manũ tuã ⁊ tãge cũcta q̃ poſſidet niſi i faciẽ bñdixerit tibi. Et ca. ij. Mitte manũ tuã ⁊ tange os eius ⁊ carnẽ eius. tũc videb q' i faciẽ bñdicat tibi. Et ſic tribulant̃ boni vt alijs innoteſcãt. ſilr̃ mali vt alijs noti fiãt. q2 mali ex tribulatõnib⁊ efficiunt̃ peiores. ⁊ boni meliores. q' ſi ipſos malos eſtimauerunt ⁊ timuerunt. Vñ pſ. Filij effrem intẽdẽtes ⁊ mittẽtes arcũ cõuerſi ſunt in die belli. Et ſunt hi de quib⁊ Luce. viij. Ad tp̃s credũt ⁊ in tp̃e tẽptatõis recedũt. Et Gre. de talib⁊ inq̃t. Pena inuenit ſi q̃s veraciter deuꝫ amet. Et ſubdit. Qualis vnuſq̃ſq̃ꝫ apud ſe lateat illata ↄtumelia p̃bat Y Quarto vt amici dei ꝓbent̃. ſcribitur Eccl̃i. xxx. Qui diligit filiũ aſſiduat ei flagella. Et puer. iij. Quẽ diligit dñs corripit ⁊ pater i filio cõplacet ſibi. vt patet i thobia. xij. cui dixit angelus raphael. Quia acceptus eras deo neceſſe fuit vt tẽptatio ꝓbaret te. Oportet em̃ dilectos dei tẽptari. Iudith. viij. Oẽs q̃ placuerũt deo ꝑ multas tribulatões tranſierũt fideles. ⁊ Apocal'. iij. Ego q̃s amo arguo ⁊ caſtigo. Nõ dic igit̃. dñs dereliq̃t me. ſed eſtima tribulatõis illationẽ ꝓuenire nõ ſolũ ſed etiã ex p̃rnali dilectõe. ſignãter iuſtis q̃ nõ grauiter exceſſerũt. ad Heb. xij. Quẽ diligit dñs caſtigat. flagellat aũt oẽm filiũ quẽ diligit. Et ſubdit. In diſciplina pſeuerate. tãq̃ꝫ filijs vobis offert ſe de⁹. quis em̃ filius quẽ nõ corripit pr̃. q' ſi extra diſciplinã eſtis ergo adulteri ⁊ nõ filij eſtis. ꝓpter qd̃ dicit Gre. Nullũ teſtimoniũ credibili⁹ i hac vita ẽ correctio. quã ↄſiderauit ꝓpha di. Corripiet me iuſtus in miſcd̃ia. pſ. cxl. Z Quinto vt a penis purgatorij ſoluent̃. q2 nõ ẽtã iuſt⁹ aliquis q̃n faciat aliq̃n aliq̃ mala. vꝫ Eccle. vij. Nõ eſt hõ iuſtus in terra qui faciat bonũ ⁊ nõ peccet. Ideo vult deus aliq̃n hoĩem hic punire ne i futuro puniat̃ vt impleatur illud Nauꝫ. i. Afflixi te ⁊ nõ affligã te vltra. Non ↄſurget duplex tribulatio Et ẽ ſignũ magne miſcd̃ie vt ꝑ breuiſſimas penas ⁊ paſſiones liberat nos a magnis et lõgis purgatorij. Dicit em̃ Bern̄. Licet innũerabilia martires paſſi ſũt tormẽta tñ tal' pena nũq̃ꝫ ẽ inuẽta ſicut pena purgatorij. Iõ apl's. ij. Chor. iiij. Id em̃ in p̃nti ẽ momẽtaneũ ⁊ leue tribulatõis ſupra modũ i ſublimitate eternũ glie põd⁹ opat̃ in nob. A Ecce apl's de p̃nti pena dic duo Prio q' ſit breuis. ſcd̃o q' ſit leuiſ. Primo breuis q2 momẽtanea reſpectu pene purgatorij q2 de illa pena de qua poſſet hõ ſe in hac vita

pedire i ſpacio vnius diei erit forte i purga
rio p ſpaciū vni⁹ anni. Ezech. iiij. Fili hoīs
ē iniquā p anno dedi tibi. vt factū eſt filijs
l q abuſi bñficijs dei i deſerto viā quā potu
nt pfeciſſe p. xl. dies pfecerunt p. xl. annos
iune. xiiij. Ann⁹ p die imputabit. z. xl. an
recipietis iniquitates vras z ſcietis vltio
meā. Ecce q̄ lōga pena purgatorij. Secū
dicit q pñs pena ſit leuis. ſed purgatorij
de grauis. De q̄ Aug. Grauī⁹ eſt ei i pur
torio q̄diu ocul⁹ pōt claudi et apiri q̄ oīs
na quā ſuſtinuit Laurētius i craticula. Et
ero. Leuiſſima pena purgatorij eſt acerbi
q̄ oīm martir tormēta. Propter hoc pati
r deberem⁹ pati tribulatiōes. dicendo cū
g⁹. Hic ſeca hic vre vt pcas in futuro. q̄
ulatio ē purgatoriū iuſtoꝝ. de quo Bern.
h ē tribulatio electorū vt purgati ſecuri⁹
iſeant ad regnū celoꝝ. B Sexto vt
dat q̄ diſcrete mali i futuro puniāt. Hre
Si flagellat quos amat quō feriet quos
nalr dānat. Et q: ſic dicit pphā. Multe
ulatōes iuſtoꝝ. ps. xxxiij. quāte tūc erunt
ioꝝ qui hic nihil pati volunt p xpo. quo
a in hoc mūdo pſpaē. vt ſcribit Job. xxi.
mus eoꝝ ſecure ſunt z pacate. z nō eſt vir
xi ſup illos. tenēt timpanū z citharam. et
dēt ad ſonitū organi. ducunt in bonis di
ſuos: z in pūcto ad infernū deſcēdunt. Ibi
c implet illō Iſa. vl. Vermis eoꝝ nō mo
ignis eoꝝ nō extinguet. Hoc ergo hic de
ōtemplari boni z patiēter tribulatiōes pa
Septimo vt pmia eoꝝ augmētet. quia di
Amb. Quāto maior tribulatio tāto vberi
nit ōſolatio. vt impleat illud ps. xciij. Scḋz
altitudinē doloꝝ meoꝝ in corde meo ōſo
ōes tue letificauerūt aīam meā. Cui conſo
t apl's. ij. ad Chor. i. Sicut abundāt paſſi
es xpi in nobis. ita z p xpm abūdat conſo
io noſtra. Nā duo ſunt pncipia merēdi. ſ.
ere z pati. agere bona z pati mala illata. ſed
io noſtra breuis z exilis. Propter quod di
Hre. Magis meritoriū eſt bñ pati q̄ bñ
ere. Ideo Jaco. i. habet. Beatus vir q̄ ſuf
t temptationē. q: cum pbatus fuerit acci
et coronā vite. quā repromiſit deus diligen
us ſe. Ad quam rc. Dñica quarta poſt
tum epiphanie. Sermo. xlvij.

Domine nōne

bonū ſemē ſeminaſti in agro tuo
vñ ḡ hab3 zizania. Math. xiij.

In ſumma euāgelij duo innuūt. Primo cre
atoris bonitas z clemētia i ſeminādo. Scḋo
ei⁹ lōganimitas z patiētia in expectādo. Pri
mū patet i pncipio. ſcḋm ibi. ſinite vtraq3 cre
ſcere. C Depmo dicit. In illo tpe. ſ. cū
ihs ſederet ſecus mare: z ōgregate ſunt ad eū
turbe multe. tunc aſcendit ihs in naviculā. z
oīs turba ſtabat i littore. z locutus ē eis mul
ta in pabolis. inter q̄ dixit. Sile ē regnū celo
rū homī ſeminānti bonū ſemē in agro ſuo. q. d.
Sile ē de ſtatu pñtis eccl'ie ſicut de hoīe ſemi
nāti bonū ſemē in agꝝ ſuū. ita q ſit ſimilitudo
nō pſone ad pſonā. ſed rei facte ad ſtatū eccle
ſie. Spūaliter hic hō ē chriſtus dñs deus nr
qui ſeminauit bonū ſemē i triplici agro. Pri
mo in padiſo. ſcḋo in mūdo. tercio in aīa cuiuſ
libet homis. Primus ager eſt padiſus vbi ſe
minauit bonū ſemen. ſ. genus humanū purū
z innocēs abſq3 culpa. Eccl'i. v. Deus ab ini
tio ōſtituit hominē. rectū ſcz. z reliquit illum
in manu cōſilij ſui. Rupt⁹ holgot. De⁹ dedit
homī originalē innocētiā qua ip ſe z ſuos cu
ſtodire potuit q nunq3 ſuſtinuiſſet infirmita
tē ab intrinſeco. nec leſionē ab extrinſeco. fuit
enī ſine penalitatib9 vt dicit Iſid. Si hō in
nocēter viueret ignis eū nō vreret. nec aq̄ ſub
mergeret. nec ſpinaꝝ aculei nocerēt. nec oīa q̄
nocēt mortalib9 impedirēt. Aug. i li. q̄ſtionū
veteris z noui teſtamēti. Hō q̄diu nō pecca
ret imortalitate vigeret. Cui ōſonat Hre. Ho
mo fuerat ſic creatus z in padiſo poſitus vt ſi
ſe ad ōditoris ſui obedientiā vinculo charita
tis aſtringeret ad celeſtē patriā z angeloꝝ ſo
cietatē ſine morte carnis trāſiret. D Sz
q̄d factū ē cū dormirēt hoīes. i. Adā z eua ne
gligētes exiſterēt z improuidi ď ſalute ſua nō
attēdentes ad pceptū dei. venit inimic⁹. i. dia
bolus. z vt queadmodū inquit Aug. Diabo
lus vidit z inuidit. vidit hoīem ad poſſiden
dū regnū celoꝝ creatū. inuidit illi bonū quod
ipſe pdidit. Et ſupſeminauit zizaniā in me
dio tritici. i. pctm̄ ſuaſit homī innocēti Et ſic
habent due cauſe ſeminatōnis zizanie. i. cul
pe. ſ. hoīs negligentia z demonis malicia. De
quo Gen. iij. Serpens erat callidior cunctiſ
aiantibus terre. q̄ dixit ad mulierē. Cur pce
pit vob deus ne comederetis ex omī ligno pa
diſi. Cui rñdit Eua. Ne forte moriamur Ec
ce quō dormiuit intellect⁹ ei⁹. Mgr i. ij. diſt.
xxi. Qď de⁹ affirmauit: mulier q̄ſi ambigēdo
illud dixit. ne forte. diabolus negauit dicēs.
Neq3 moriemi. Vñ q: mulier h̄ qď dñs af
firmauit ipſa i dubio poſuit. in h̄ dedit occa

ſionẽ ſerpẽti vlterius tẽptãdi ⁊ doloſitati ſue
Que ꝗ dubitauit ab affirmãte receſſit ⁊ negã
ti appropinquit. Jõ ſubiũxit. Neqꝫ morie
mi. Bern̄. O nequã nequã vbi eſt tuũ neqꝫ
Nõne implet̃ illud .ij. Reg. xiiij. Om̄s mori
mur ⁊ q̄ſi aq̄ dilabimur. Jõ Aug. Per h̄ ne/
quaqꝫ innocentiã deo gratã ↄuertit in culpã.
hũilẽ deo debitã ſuiturẽ ↄ̃tiĩ ſupbiã dicen/
do. erit' ſicut dij. nõ poterat aliud dicere niſi
q̄d i ſeipo expertus fuit. Nã ipſe dixit illḋ Jſa.
xiiij. Jn celũ ↄſcẽdã. ſup̃ aſtra dei exaltabo ſo
liũ meũ. aſcẽdã ſup altitudinẽ nubiũ. ſimilis
ero altiſſimo. Jpſe inuenit ſupbiã ex q̄ p̃mo
orta ẽ filia. ſ. inuidia. Sap. ij. Jnuidia diabo
li mors introiuit i orbẽ terraꝝ E Scḋo
deus hoiem ſapientẽ ſeminauit ⁊ creauit. quia
adã noticiã dei habuit. cui' p̃ñtiã q̄ſi interio
ri aſpiratiõe ↄtẽplabat̃. nõ t̄n ita excellẽter ſic
illi i patria. nec ita in enigmate ſic mõ nos in
via. Ergo .b. Tho. dicit q̄ Adã mediũ tenu/
it i cognitiõe dei ĩt ad nos q̄ ſum' i hoc mõo ⁊
q̄ ad illos q̄ iã ſunt i patria. Jtẽ adam cogno
uit res factas ⁊ creatas. q: eis noia impoſuit
Et noia quidẽ debẽt naturis reꝝ ↄgruere. Et
ſic ſm̄ .s. Tho. adã ſciuit naturas oim aialiũ
herbaꝝ. lapidũ. arboꝝ. ⁊ oim reꝝ viſibilium.
Tũc venit inimic' diabolus di. Eritis ſicͭ dij
ſcientes bonũ ⁊ malũ. Et p hoc ſeminauit zi/
zaniã ignorantie. vt impleret̃ illud ps̄. xlviij.
Hõ cũ in honore eẽt nõ intellexit ↄparatus eſt
iumẽtis inſipiẽtib' ⁊ ſilis factus ẽ ill'. Bern̄.
Si iumẽta loq̄ poſſent dicerẽt. Adã q̄ſi vn'
ex nobis factus ẽ. Themiſtius Ea q̄ ſcimus
minima ſunt reſpectu coꝝ q̄ ignoram'. F
Tercio creauit hoiem potentẽ. Geñ. i. Dña/
mi piſcib' mariſ ⁊ volatilib' celi. ps̄. viij. Om
nia ſubiecisti ſub pedib' eius. Sed nũc mi/
ma aĩalia vt cinifes ⁊ pulices nos ledunt et
mordẽt. Cur hec dicit .s. Tho. Jnobediẽtia
coꝝ orit̃ ex inobediẽtia homis ad deũ. Jõ ſub
dit̃ in textu. Cũ creuiſſet herba. i. gen' hũanũ
⁊ fructũ feciſſet. ſ. p multiplicatiõem pſonaꝝ.
tunc appuit zizania. i. inobediẽtia carnis ad
ſpm̄ ⁊ incliuatio ad malũ ac boni tediũ. Ro.
vij. Scio em̄ q̄ nõ habitat i me: h̄ eſt i carne
mea bonũ. ⁊ Geñ. viij. Senſus ⁊ cogitatiõ hu
mani cordis p̃na ſunt ad malũ ab adoleſcen/
tia ſua. Rõ Bern̄. Talẽ inuenit hõ inferi' ſu
um qualẽ ſe exhibuit ſupiori ſuo. Jdeoqꝫ nõ
obediũt nobis creature. q: nos nõ fuim' obe
diẽtes. G Scḋs ager ẽ mõs. i hoc agro
ſeminauit deus bonũ ſemẽ. ſ. verbũ veritatis.
Lu. viij. Semen eſt verbũ dei. Jſa. i. Niſi re

liq̄ſſet nobis dñs ſemen quaſi ſodoma fuiſſe
mus. ⁊ q̄ſi gomorra ſiles eſſem'. q: vani ſunt
oẽs hoies in q̄bus nõ ſubeſt ſcia dei. Sapie.
xiij. Jdeo venit filius dei i carne docẽs veri
tatis. Joh. xviij. Ego in hoc natus ſũ. ⁊ ad h̄
veni in mõm vt teſtimoniũ phibeã veritati.
Sed cũ dormirẽt hoies. Aug. hoc ẽ cũ negli
gẽter agerẽt p̃poſiti eccl'ie. nõ attendentes nec
vigilãtes ſup gregẽ ſuũ. O q̄ꝫ piculoſus ẽ ſo
nus negligentie platorum. vt habet̃ in cano
ne. xl. di. ſi p̃pria. Negligẽtia platoꝝ cedit in
diſcrimẽ ſubditoꝝ. Propter quod Petrus
ſingulariter rephenſus de ſomno. Mat. xx.
Symõ dormis. ⁊ xxvi. Sic nõ potuiſtis vna
hora vigilare mecũ. Et licet alij etiã dormi
rint. t̄n ſingulariter alloquit̃ Petꝝ. q: ꝑ ce
alioꝝ ẽ ⁊ paſtor ouiũ. cui nõ ↄpetit dormi.
ps̄. cxx. Nõ dormitabit neqꝫ dormiet qui cu
ſtodit iſrl' ⁊c. Rõ Bern̄. q: nõ dormitabit
qꝫ dormiet qui impugnat iſrl'. Jõ Jacob
erat paſtor ouiũ dixit ad Labã Geñ. xxxi. fu
git ſomn' ab ocul' meis. Dicit em̄ Gre. in re
gi'. Nõ põt eẽ excuſatiõ paſtoris ſi lup' co
oues ⁊ paſtor neſcit. Jõ ſcribit̃ Lu. ij. Erat
paſtores vigilãtes ⁊ cuſtodiẽtes vigilias no
ctis ſup gregẽ ſuũ. Sequit̃. Venit inimic'
eius. i. diabolus. ⁊ ſupſeminauit zizania in
medio tritici. Aug. q: inter doctrinã veritatis
imiſcuit fallaciã erroris. q: mendax ẽ ⁊ pater
eius. Joh. viij. Sic em̄ ſemẽ veritat' ẽ a ſpũ
ſancto. ſic ſemẽ falſitatis a diabolo. Joh. viij.
Qui ab initio i ṽitate nõ ſtetit. q: nõ ẽ ṽitas
i eo. ⁊ cũ loquit̃ mẽdaciũ ex p̃prijs loquit̃. V
dicit Amb. ⁊ habet̃ i canõe. xxij. q. v. caue
inq̄t Amb. Cauete fr̃es mẽdaciũ. oẽs em̄ q̄
amãt mẽdaciũ filij ſunt diaboli. ſic bonẽ ⁊
mali xp̃iani. Mẽdaciũ em̄ ẽ ſe xp̃ianũ dicere
⁊ opa xp̃i nõ facere. H Tercius ager eſt
aĩa q̄ eſt ager p̃prius dei Ezech. xviij. Oẽs
aĩe mee ſunt vt aĩa patris ita ⁊ aĩa filij mea.
Jn hoc agro ſeminat deus ſemẽ virtutũ. Oſe.
ij. Seminabo mihi eã in terrã p infuſionẽ
grẽ ⁊ virtutuꝫ. ⁊ miſerebor eius qui fuit abſqꝫ
miſericordia. Et eiuſdẽ. x. Seminate vobis
veritatẽ ⁊ iuſticiã in obſeruatõne. ſ. pceptor.
metite in ore miſericordie premiũ eterne retri
butõis p̃mittẽtis. ⁊ innouate vobis noualia.
id ẽ nouum cor facite. Propterea Deutro. xi.
Ponite hec verba in cordib' ⁊ animis veſtris
⁊ ſuſpẽdite ea p ſigno i manib'. et inter oculos
vr̃os collocate. docete filios vr̃os vt illa medi
tent̃ ⁊ nõ peant p pctã. Scribit̃ em̄ .i. Jo. iij.
Ois qui natus ẽ ex deo peccatũ nõ facit. q̄m

pſi⁹ſemē manet ī eo Sed cū dormirēt homi
ēs.i.dū ocio vacāt qſi dormiētes. ⁊ nō exer
ēt opa ỽtutū.tūc venit inimic⁹.i.diabolus q̄
ō dormit. Job.xxx. Qui me comedūt n̄ dor
niūt.i.demones q̄ nos tēptāt. Gre. Diabol⁹
tinue tēptat ✱ ſaltē tedio vincat. Et ſic ſemi
at ī agro aīe ſemē vicioꝝ.ſ.p ſuggeſtionē.nō
āt p immiſſioꝫ. Bern. Demonū ē mala ſug
erere nō ingerere.noſtrū ꝫ ꝟo nō ꝯſentire
Sed di.tn̄ ſcribit Joh.xiij. Cū dyabol⁹
miſiſſet ī cor iude vt traderet eū. Rn̄det be
a ⁊.s. Tho.ſup.ij.di.viij.ar.v.ꝙ imiſſio po
ſt intelligi duplr. Uno mō intrinſecus im/
ittēdo ⁊ imp̄mēdo. ⁊ ſic nō pōt immittere.
hoc ſolū deo ⁊ bonis angelis ꝯpetit inq̄tū
mē intellectus nr̄i agentis ꝯfirmat p intel/
ctuale lumē ipſoꝝ. Alio mō intrinſecus ex/
ādo.⁊ ſic bn̄ immittit.nā fantaſmata cōpo
r ⁊ lumī intellectus pn̄tat.ſed aīa hoīs pōt
ſcipe talia fantaſmata vl̄ reſpuere. Et ſic im
ittit p modū excitātis. nō aūt p modū cauſe
ncipal' agētis.qꝛ nō pōt illabi mēti. ſed ſol⁹
us pōt cogitatōes immittere ⁊ hoīs intelle
ū ⁊ affectū formare. Naꝫ dicit.s.Tho. vbi
p demōes imp̄mere pn̄t ī fantaſiā.ſed ange
oni ī intellectū.ſolus aūt deus ī volūtatem
t ſic diaboli ſeminatio ē vicioꝝ ſuggeſtio. ſi
āter ⁊ magis plus qn̄ mēs hoīs dormit et
ciat. Eccl.xxxiij. Multā maliciā docuit o/
oſitas. Hiero. Sp aliq̄d operis facito ne te
iabolus inueniat ocioſū. Jdō ſubdit. Et cū
euiſſet herba.i.cū aīa ex ſemine virtutū her
ā bone affectōis ⁊ fructū recte opatōis ꝓdu
t tūc apparet zizania.i. diuerſitas vicioꝝ ī
edio tritici.i.virtutū. Eccs.vij. Nō eſt hō
p terrā q̄ faciat bonū et nō peccet. Nā hoſt
r fraudulētus ē.ij. Chor.xi. Ipſe ſathanas
āſfigurat ſe in angelū lucis.nā inter ſemina
tutū occultat vicia.nā nullū ē viciū qn̄ pōt
occultare ſub p̄textu virtut̄.vt dicit Gre.i
xxij.moral̄.c.lxiij. Hoſtis nr̄ talis ē fallacie
t culpas virtutes fingat.vt aliqn̄ vn̄ q̄s ex/
ectat p̄mia inueniat eterna tormēta.vt pate
it ī ſeqnti ſmone. K Dixi ſcdō ſbiungit
⁹lōganimitas ⁊ patiētia ī expectādo.ibi. ac
edētes autē ſui pr̄isfamilias dixerūt ei. Et h̄
ō dicūt interrogādo p modū dubitatōis ſꝫ
modū admiratōis ⁊ doloris. Dn̄e nōne bo
ū ſemē ſeminaſti ī agro tuo. vn̄ ergo.i.q̄ au/
toritate habet zizaniā. Et ait illis. inimicus
ō hoc fecit.i.diabolus. ⁊ hoc rōne inimicicie
quā habet ad hoīem.quaſi p antifraſim. Un̄
nō dicit ſimpliciter hō ſed inimicus hō quia

pn̄t iſta duo nomīa.ſ.inimicus ⁊ hō p̄ copu/
lā diſtingui.vt ꝙ dicat inimicus ⁊ hō. Et tūc
p inimicū intelligit diabolus. ⁊ p homine hō
ꝯſentiēs. Un̄ xps exponēdo hanc pabolā nō
dicit inimicus hō eſt diabolus.ſed ait inimi/
cus hō ſupſeminauit zizaniā.i. inimicus q̄ ē
diabolus ⁊ ipſe hō hoc faciūt. diabol⁹ eīn ſug/
gerit falſitatē ⁊ vicia.ſed hō p liberꝫ arbitriuꝫ
his ꝯſentit. Et ſic orit̄ zizania falſitat̄ ⁊ mali/
cie. Subdit. Dixerūt ḡ ſerui eius. vis imus
⁊ colligemus ea. Et ait nō.ne forte colligētes
zizaniā eradicet̄ ſimul ⁊ triticū. Ecce qn̄tum
pr̄familias amat triticū. qꝛ pmiſit malū ſemē
inimici eſſe in agro ſuo ſolū ꝓpter hoc ne triti
cū eradicet̄. Et ſubdit̄ vtriuſqꝫ ſemis cremēti
oportuna expec atio dicēſ. Sinite vtraqꝫ cre
ſcere vſqꝫ ad meſſem.i. vſqꝫ ad diē iudicij. tūc
exibunt angeli ⁊ ſepabūt malos de medio iu
ſtoꝝ. Ecce dei pietas ꝙ dn̄s permittit malos
cū bonis viuere in eccl'ia. De quo Gre.xx.mo
ra.c.xxix. Sicut in area ſunt palee ⁊ triticum
ſic in eccl'ia ſunt boni ⁊ mali. Sed di.tn̄ dicit
apl's.i. Choꝝ.v. Auferte malū ex vobiſipſis
et Exod.xxij. Maleficos ne patieris viuere.
Ad h̄ rn̄det̄ ſm Aug. Hiero. ⁊ Greḡ. ⁊ vide
xxiij.q.iiij.p totum. Ubi diſcerni pn̄t boni a
mal̄. ⁊ fieri pōt ſine ſcādalo ⁊ leſione bonoꝝ ⁊
vbi piculū ſciſmatis nō timet̄ faciēda eſt ſeq̄/
ſtratio.ita vt mali de medio tollant̄ et a bonis
auferant̄. Secus aūt vbi zizania nō plene di
ſcernit̄ a tritico.qꝛ docet hic dn̄s nō cito ſentē
tiā ꝓferendā eſſe ſed deo iudici reſeruādā.
L Sed di.cur pmittit deus in eccl'ia ſacta
malos viuere cū bonis pmixtos. Rn̄det aug.
ꝙ mult̄ de cauſis. Pmo ꝓpter exercitationē
vicꝫ vt boni exercitent̄ et purgent̄ p malos.ij.
Thi.iij. Oēs q̄ pie volūt viuere ī xpo ieſu pſe
cutionē patient̄.pſ.xxxiij. Multe tribulatio
nes iuſtoꝝ.vbi dicit glo. Qui nō patit̄ iuſt⁹
nō pbat̄. Dixit eīn ihs Joh.xv. Si me pſecu
ti ſunt ⁊ vos pſeqnt̄. Et hec pſecutio fit aliqn̄
ꝟbo irridēdo, detrahēdo.maledicendo.aliqn̄
fit ī rebꝫ ⁊ pſonis bonoꝝ hoīm ſpoliādo illos
⁊ pcutiēdo. ⁊ ſic tūc boni p patiam btīficant̄.
Mat.v. Beati eſtis cū maledixerint vobis
hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint.et dixerint omne
malū aduerſum vos mētiētes ꝓpter me. Er/
go mali hoīes ſunt vtiles etiā ſi nō ſaluat̄.q̄a
purgāt bonos a rubigine vicioꝝ. ⁊ p̄pant eos
ad pcipiēdū coronas martirij. Gre. Ad h̄ eſt
tribulatio electoꝝ vt purgati ſecure trāſeant
ad regna celoꝝ. Unō eīn eſſent tot martires
ſi nō fuiſſent tot pſecutores. Dicit eīn aplus.

ij. Thim.ij. Nemo coronaƭ niſi legitime certauerit. Quõ em̃ ſtephan⁹ fuiſſet coronat⁹ niſi fuiſſet a pͥuis iudeis lapidat⁹. ſic ꝛ petrus ſi nõ fuiſſet a Nerone crucifixus. ſic ꝛ Laurẽti⁹ ſi non fuiſſet a decio martiriſat⁹ Idcirco mali ſunt tolerandi. xxiij. q. iiij. Tu bon⁹ tolera malũ. nã ꝛ xps iudã cũ ſciret furẽ eſſe tolerauit. et ad pͣdicandũ miſit. eiqꝫ cũ alijs eucharistiam dedit. Dicit em̃ Gre. xx. mora. ꝛ hr̃. xxiij. q. iiij c. Hec aũt. Abel eſſe renuit quẽ cayn malicia nõ exercet. ¶ Scḋo ꝑpter bonorum glorificationẽ. nã magna erit glĩa bonis q̃ inter malos bñ vixerũt. Vñ Loth ꝯmendaƭ q̃ inter malos innocẽter vixit. Silr̃ Noe Gen. vi. Cũ oĩs caro corruperat viã ſuã tunc Noe vir fuit pfectus ꝛ iuſtus. Hoc etiã docꝫ apl̃s ad Phil. ij. Sitis ſine rephenſione in medio natõis praue ꝛ pu̾ſe. Nã ſicut vituparabile ẽ inter bonos male viuere. ſic ecõuerſo iter malos bñ viuere laudabile ẽ. Et erit eis gr̃a magna ĩ futuro q̃ inter iracũdos mites. inter luxurioſos mũdi vixerit. Vñ Eccli. xxxi. Beatus vir q̃ potuit trãſgredi et nõ ẽ trãſgreſſus. quis ẽ hic ꝛ laudabimus eũ. Ideo Greg. xx. mora. Hi veraciter boni ſunt q̃ ĩ bonitate iter malos pſiſtũt. Nã Petrus apl̃s laudat loth ij. canonice ſue. ij. Aſpectu ꝛ auditu iuſt⁹ erat habitans apud eos qui de die in diẽ aĩam iuſtã iniq̃s opibꝫ cruciabãt. Et de talibꝫ bonis põt dici illud Canti. ij. Sicut liliũ inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. ¶ Tercio deſinit malos cũ bonis viuere ꝑpter eoꝝ correctõꝫ ꝛ meliorationẽ. De q̃ Aug. Omis malus iõ viuit vt aut corrigaƭ ꝛ emẽdeƭ: aut vt bon⁹ exerceaƭ. Ideo deus tolerat eos aliq̃n diu ꝑpter eoꝝ ꝯuerſionẽ. vt oſtẽdat eis ſuam miſerationẽ. Iſa. xx. Propterea expectat vos dñs vt miſereaƭ vr̃i. Nã ſi ſtatim eos deleret tunc appareret eius iuſticia ꝛ nõ miſcḋia. Iõ ps̃. cij. Lõganimis ꝛ multũ miſicors. Sap. xi. Diſſilas pctã hoim ꝑpter pñiam. De qua diſſimulatõe loquiƭ Bern̄. ſup ps̃. Miſcḋia dñi di. O q̃ꝫ magna eſt miſcḋia tua dñe. ego peccabã tu diſſimulabas. ego nõ ꝯtinebaꝫ a ſcelerıbꝫ tu ꝯtinebas a ꝟberibꝫ. ego ꝓlongabã iniquitatẽ tu ꝟo pietatẽ. ꝛ h̄ ꝑpter pñiam Ro. ij. Ignoras q̃m benignitas dei ad pñiaꝫ te adducit. ¶ Quarto vt nõ habeãt mali excuſationẽ ſi nõ ꝯuertanƭ. qꝛ p viſum ꝛ auditũ habent exemplũ a bonis: vt dicit Iſido. Ad ꝯuerſionẽ maloꝝ multũ pdeſt ꝯuerſatio exempli bonoꝝ. Et ſi nõ ſequunƭ bona exẽpla bonoꝝ: maioꝛẽ inde habebunt damnationeꝫ

Ideo Gre. Nemo longanimitatẽ eius contemnat. qꝛ quãto diutius expectat tãto durius feriet. Idẽ. Creſcẽte ꝯtumacia merito creſcere debet ꝛ pena. Eccli. v. Ne tardes ꝯuerti ad dñm nec differas de die in diẽ. ſubito enim veniet ira dñi: ꝛ in tp̃e vindicte diſpdet te. ſcꝫ damnatõe inferni. Tũc incipiũt dicere illud Sap. v. Hi ſunt quos aliq̃n habuim⁹ in deriſum ꝛ in ſimilitudinẽ improperij. nos inſenſati vitã illoꝝ eſtimabam⁹ inſaniã. et finẽ illoꝝ ſine honore Ecce quõ ꝯputati ſũt inter filios dei ꝛ inter ſanctos ſors illoꝝ ẽ. ḡ errauimus a via veritatis. ꝛ lumen iuſticie nõ luxit nobis Quid nobis pfuit ſupbia vite aut diuitiarũ iactãtia q̃d ꝯtulit nobis. trãſierũt oĩa illa velut vmbra: ꝛ tanq̃ꝫ nũcius pcurrens. ¶ Quinto mali viuũt cũ bonis ꝑpter hoc vt diutius pcat ꝑpter aſſociatiõem bonoꝝ. Nã ſi dñs pepciſſet ſodome ꝛ gomorre et alijs ciuitatibꝫ ꝑpter decẽ iuſtos ſi in ill' q̃nqꝫ ciuitatibus ꝛ in oĩni regione circũiacẽti fuiſſẽt. vt habeƭ Gen. xix. Multo magis pcet mal' ꝑpter ſanctitatẽ multoꝝ bonoꝝ. Vñ q̃libet mal' regtiari deo ꝛ bonis hominibꝫ ꝑpter quoꝝ aſſociationẽ deus vitã ſibi tãdiu ꝓlõgat. De hoc dicit in textu di. Ne forte colligẽtes zizania eradicetis ſil' ꝛ triticũ. Multi em̃ ſunt hodie zizania cras pñt fieri triticũ. Vñ Leo papa ꝛ hr̃ de pe. di. vij. c. nemo. Nemo eſt deſperandus dũ in hoc corpe ẽ ꝯſtitutus. qꝛ nõnunq̃ q̃d diffidẽtia etatis differƭ ꝯſilio maturiore pficiƭ. Iõ ſcribiƭ ĩ cano. xxiij. q. i. q̃ſquis. Propter malos boni nõ ſunt deſerẽdi. Nã inquit Aug. ibidẽ. Nõnullos toleram⁹ q̃s corrigere vl' punire non poſſumus. neqꝫ ꝑpter paleã relinq̃mus areã dñi. neqꝫ ꝑpter piſces malos rũpim⁹ retia dñi. nec ꝑpter hedos ĩ fine ſegregãdos deſerim⁹ gregẽ dñi. Iõ ab initio dñs pmiſit habitare ꝛ viuere malos cũ bonis. Nã inq̃t Gre. in. xx. moral'. c. xxix. Adã duos filios habuit. Abel et Cayn. Gen. iiij. vn⁹ bon⁹ alter malus. Noe cũ tribꝫ filijs in arca erat. Cham. Sem ꝛ Japhet. duo boni ꝛ diſcipliati. terci⁹ reprobꝫ ꝛ irriſor pr̃is. Gen. ix. Deinde abrahã habuit duos filios. ſ. yſaac ꝛ yſmaelẽ. yſaac bon⁹ ꝛ yſmael mal⁹ Gen. xxi. Deinde yſaac duos filios habuit. Jacob ꝛ eſau. vn⁹ elect⁹ a deo. alter reprobat⁹ Gen. xxv. De q̃bus etiã Malach. i. Jacob dilexi. eſau aũt odio habui. Deinde etiã xp̃s duodecim diſcipulos elegit. vnus ex his. ſ. Judas mal⁹. De quo Joh. vi. Nõne ego vos duodecim elegi ꝛ vn⁹ ex vobis diabolus eſt. Sic hodie q̃n

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

nt boni mal' ſicut vꝛtice cũ roſis in oꝛto. au
cũ cupꝛo. ſtannũ cũ argento in agro. fex cũ
no i dolio. palea cũ grano i hoꝛreo. ſic ⁊ ma
ũ bonis i hoc mũdo ad exercitiũ virtutũ ⁊
tiẽtie. nã inquit Gre. xx. moral'. c. xix. Pa
ꝫ nõ ẽ q̃ aliena mala eq̃nimiter nõ tolerat.
ſibi ꝑ impatiẽtiã teſtis ẽ q2 a boni plenitu
e lõge diſtat.. Ezech. ij. Fili hoīs ne time
q̃m increduli ⁊ ſubuerſoꝛes ſunt tecum. ⁊
coꝛpionibꝰ habitas. Q Sed di. q̃re
ittit deꝰ hereticos oꝛiri iter catholicos. Di
apl's. i. Choꝛ. xi. Opꝫt hereſes ẽẽ. Ubi di
nẽ. de ly. ꝫ duplici vtilitate. Primã aſſi
t apl's ibidẽ. Ut q̃ ꝓbati ſũt. ſ. xpiani ⁊ fi
s apud deũ. manifeſti fiãt. ſ. apud hoīes.
õda vtilitas allegat̃ ꝑ aug. ⁊ habet̃ i cano.
ij. q. iij. c. vl. Jõ diuina ꝓuidẽtia multos
eticos diuſi erroꝝ ẽẽ ꝑmittit. vt cũ nos in
ogãt ea q̃ neſcimꝰ: ſic diſcutiamꝰ pigritia ꝫ
inas ſcꝑturas cupiamꝰ. Deꝰ em̃ adõ bo
ẽ vt dicit Aug. q̃ nullũ malũ ꝑmittit: q̃n
ũ elicere velit. Et ſic tãq̃ pr familias ꝑmi
zaniã huſſitaꝝ ⁊ viclefiſtaꝝ ad inq̃ſitio
itat' ſacraꝝ ſcꝑturaꝝ. Nã ſi de agro anie
erent̃ oẽs tẽptatões diabolice eradicarent̃
ũ. i. multe ꝟtutes. ij. Choꝛ. xij. Uirtꝰ in
mitate ꝑficit̃. Unñ ꝓpter hãc cãm ſtimulꝰ
nis nõ fuit ablatꝰ ab apl'o. ſed rñſum acce
a xpo. ſufficit tibi grã mea. Jtẽ ſi d' agro ec
ie auferent̃ oĩs mali hoīes multũ triticũ
dicaret̃. i. meritũ bonoꝝ q̃ a mal' pſequunt̃
patiam merent̃ vitã eternã. Jtẽ ſi de agro
di colligerẽtur oĩa zizania. i. erroꝛes ⁊ fal
ntelligẽtie ſcꝑture ſacre. eradicaret̃ ſtudiũ ⁊
eſtigatio veritat'. iõ bñ dicit. ſinite vtra
reſcere vſq3 ad meſſem. R Unñ dupli
ſũt heretici. ſ. occulti ⁊ manifeſti. Occulti
ola ſuſpitõe. illi nõ ſũt ſtatim interficiẽdi.
õ ꝓma. q2 eccl'ia iudicat de manifeſt'. Se
da rõ. q2 ſi ſic tunc q̃nq3 viri fideles poſſent
picari tales ⁊ interfici. Tercia q2 tales pñt
huc ↄuerti ⁊ boni fieri. Alij ſunt manifeſti
inaces ⁊ incoꝛrigibiles ⁊ ↄuicti. ⁊ hi ſunt in
ficiẽdi. Deute. xiij. ꝑcepit dñs ꝑ Moyſen.
i tibi voluerit pſuadere frater tuus di. Ea
s ⁊ ſuiamus dijs alienis q̃s ignoras tu ⁊
es tui. nõ acquieſcas ei. nec audies eũ. neq3
at ei oculus tuꝰ vt miſerearis ⁊ occultes eũ
ſtatĩ interficias eũ. Exo. xxij. Maleficos
patieris viuere. Sꝫ hi ſũt peſſimi Unñ hie
⁊ bñ. xxiij. q. iij. reſecãde. dicit. Reſecande
t carnes putride ⁊ ſcabioſa ouis a caul' rpel
da. ne tota domꝰ maſſa ⁊ coꝛpꝰ et pecoꝛa ar

deãt. coꝛrũpãt̃ putreſcãt intereãt. Arrꝰ in ale
xãdria vna ſcintilla fuit. ſed q̃m nõ ſtati oppſ
ſus ẽ ꝑ totũ oꝛbẽ flãma eiꝰ populata eſt Jõ ſic
lupi nõ ſũt ꝑmittẽdi i medio ouiũ ſub ſpē vt i
oues ↄũtant̃. nec faces ardẽtes i medio arbo
rũ vt i arboꝛes fructiferas ↄuertãt̃. nec leproſi
i medio ſanoꝝ vt ſani efficiant̃. ſic nec heretici
manifeſti in eccl'ia et cetu fideliũ. Textꝰ autẽ
hic loquit̃ de occultis. Quid g' de ipſis fiet pꝰ
moꝛtẽ ſubdit. Jn tꝑe meſſis dicã meſſoꝛibus
id ẽ angel'. colligite ꝑmũ zizania. ⁊ alligate ea
i faſciculos ad ↄburendũ. triticũ aũt ↄgrega
te in hoꝛreũ meũ. S Ex q̃ colligitur tri
plex malũ. Primũ ẽ a bonis ſeꝑatõ. Matt.
xiij. Exibũt ãgeli ⁊ ſeꝑabũt malos de medio
iuſtoꝝ ⁊ mittẽt eos i caminũ ignis. ibi erit fle
tus ⁊ ſtridoꝛ dẽtiũ. Mat. xxv. Seꝑabit eos
ab inuicẽ ſic paſtoꝛ ſegregat oues ab hedis. ⁊ ſi
gnãter a facie dñi. Jſa. xxvi. Tollat̃ ipiꝰ ne vi
deat gl'iaꝫ dei. O q̃ta pena. nã oĩs pene nõ
pñt ↄpari huic pene q̃ mali nõ pñt faciẽ dei
videre. Scdm malũ ẽ oĩm maloꝝ colligatio
Mat. xxij. Ligat' manibꝫ ⁊ pedibꝫ eiꝰ mitti
te eũ i tenebꝛas exterioꝛes. Et tangitur i textu
cũ dr̃. alligate i faſciculos. ſ. vſurarios cũ vſu
rarijs. adulteros cũ adulterĳ. Deut. xxv. Pro
mẽſura pcti erit plagaꝝ modꝰ. O q̃ infelix cõ
ſoꝛtiũ. o miſerrimi faſciculi. vt implebit̃ illud
Jſa. i. Ue gẽti peccatrici. ꝓpl'o gui iniq̃tate. ſe
mi nequã. filijs ſcelerat'. Qui em̃ fuer̃t ſil'es i
culpa ſil'es erunt ⁊ in pena. Zacha. xij. Plan
get terra. ſ. infernalis. familie ⁊ familie ſeoꝛſũ
⁊ mulieres eoꝝ ſeoꝛſum Unñ tunc erit familia
hereticoꝝ ſeoꝛſum. familia luxurioſoꝝ ſeoꝛſũ
Terciũ malum ẽ crudelis toꝛmẽtoꝝ afflictio
cũ inq̃t. ibi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentiũ. fletus
ꝓpter nimiũ caloꝛẽ. ſtridoꝛ ꝓpter nimiuꝫ fri
gus. Job. xxiiij. Ad nimiũ caloꝛẽ tranſiet ab
aq̃s niuiũ. Nã ipſoꝝ balneũ erit fluuiꝰ igne
us. i q̃ iuxta q̃titatẽ delictoꝝ erit diuſitas toꝛ
mẽtoꝝ. T Qð figuratũ ẽ Ezech. xlvij.
mẽſus ẽ cubitꝰ mille. ⁊ traduxit me ꝑ aquã vſ
q3 ad talos. Rurſuſq3 mẽſus ẽ mille ⁊ tradu
xit ꝑ aquã vſq3 ad genua. Et rurſus mẽſus ẽ
mille ⁊ traduxit me ꝑ aquã vſq3 ad renes. Et
mẽſus ẽ mille toꝛrẽtẽ quẽ nõ potui ꝑtranſire.
Ecce hic ꝓpħa ponit diuerſã menſuratõem.
Unñ quidã ſunt q̃ nouiter icepertũ peccare et
ſine pñia deceſſerũt. ⁊ iſti ponunt̃ in hoc flu
uio vſq3 ad talos. Alij q̃ ↄtinue vſq3 ad peiꝰ
ꝓceſſerũt hi vſq3 ad genua. Alij aũt q̃ in oĩbꝫ
pctis tã ſpũalibꝫ vt ſupbia inuidia. q3 carna
libus vt luxuria ſe imiſcuerũt ⁊ delectati ſũt

hi vſqȝ ad renes. Alij ꝟo q̄ ſup pctā ꝓpria ali
os p̄ hereſim ꝛ errores a deo recedere fecerunt
ſimo ꝯpulerūt. hi vſqȝ ad caput ꝛ ſupra caput
qꝛ ſic ſe nr̄o capiti xp̄o. ſ. oppoſuerūt: iuſtū eſt
vt pena eoꝝ ſup caput eoꝝ aſcēdat. Et tāgit̄
ibi. Alligate faſciculos ad ꝯburendū non ad
ꝯſumendū. qꝛ illa vita penalis ē ꝑpetua Jſa.
vl. Uermis eoꝝ nō morietˀ ꝛ ignis eoꝝ nō ex/
tinguetˀ. Tūc ecōuerſo fideles habebūt triplex
bonū. Primo ſanctoꝝ cōitatē. ꝛ tangitur ibi.
Triticū ꝯgregate. i. electos qui triturati ſunt
flagellis ꝛ tribulatiōibꝫ. ita vt in eis nulla ſit
palea macule. Scd̄o habebūt a tēpeſtate ſe/
curitatē. ꝛ tāgit̄ ibi. i horreū: vbi vētus nocere
nō pōt. Tercio habebūt dei p̄ntialitatē. ꝛ tan
gitur ibi. meū. q. d. ſp p̄ntem me habebūt ꝯtē
plātes meā diuinitatē et humanitatē. Juxta
illud Joh. x. Jngredietur ꝛ egredietur et pa/
ſcua inueniet. Quod p̄ſtare dignetur ꝛc.

De eadē dñica. Sermo. xlviij.

Domine nōne

bonū ſemē ſeminaſti i agro tuo,
vñ ḡ habet zizania. Mat. xiij.
U Dionyſiˀ dicit. Optimi ē optima face/
re. ſed deus ē optimus. qꝛ eēntialiter bonus,
Mar. x. Nemo bonus niſi vnus deus. Nic.
de lyra. eēntiali bonitate. Et ſic p̄ ꝯſeqńs om/
nia que ꝑcedunt ab eo bona ſunt. Geñ. i. Ui
dit deus cuncta que fecerat ꝛ erāt valde bona
Dicit mgr̄ in. ij. di. iij. Nō eñ potuit creator
optimus fore mali auctor. Jd̄o Deute. xxxij
Dei perfecta ſunt opa. Dicit eñ phus. Effe/
ctus ſequit̄ ſuā cauſā. ſed deus eſt cā oīm bo/
noꝝ: vt inquit Diony. Nihil bonū niſi ab eo
qui eſſentialiter bonus ē. Et ſic ipſe eſt ſemīa
tor boni ſemīs in agro humani cordis. De q̄
thema. Dñe nonne bonū ſemen ſeminaſti in
agro tuo. vnde ergo habet zizania. et ait. ini/
micus hō hoc fecit. Jn ſumma verborum
duo innuunt̄. Primo ſeruoꝝ queruloſa iter/
rogatio. Secundo ſbiūgit̄ patriſfamilias la
crimoſa reſponſio. Primū patet in principio
ſcd̄m ibi. ait illis. inimicus homo hoc fecit.
De primo dicit. dñe nonne bonū ſemen ſemi
naſti in agro tuo. Serui ſunt angeli. nō que
runt p̄ modū dubitatōis ſed p̄ modū doloꝛ
ꝛ admirationis. nō erat eñ dubitatio q̄n bo
nū ſemē ipſe ſeminauerat. Dicit eñ magiſter
in ſcd̄o. di. iij. Totū bonū eſt quod ex ipo eſt
Jdeo mirant̄. Uñ ergo. i. quo auctore habet
zizania. nā nihil eſt malū creatū. Aug. in en/
chiridion. Deus cū eſt ſūme bonus nihil ma
lū ſinit eſſe in ſuis operibꝫ. Jdeo ſcribit Jſid.
de ſum. bo. li. i. c. ij. Malū nō eſt a deo creatū
ſed a dyabolo inuentū. ✠ Dicit ſecundo
ſbiungitur patriſfamilias doloroſa reſpōſio
ibi. ait illis. inimicus hō hoc fecit. hoc dya
bolus. Chriſ. dicit. Jnimicˀ hō ꝓpter iactu
rā quā infert hominibus. Uexatio autē dyabo
li aduerſus nos ē principiū mali ſemis. Uo
catur autē diabolus homo per pſ. ix. Exur
ge dñe non confortetur hō. Et dictus eſt ini
micus homo ꝓpter inimiciciā quā habet ad
uerſus hominē. Jlle ſuperſeminauit zizani
am vicioꝝ contrariam virtutibus ſub ſpecie
virtutis. De quo Gregorius. xxxij. moraliū
caplo. lxiij. Hoſtis noſtri malicia tanta ar
te ſe palliat vt plerunqȝ ante decepte mentis
oculos culpas virtutes fingat. vt inde quaſi
quaſi expectet p̄mia. vnde dignus eſt eterna
inuenire tormenta. Et vt diſcurramus ſin
gulas virtutes ꝛ vicia. Primo zizania ſuper
hic ſemini triplicis ꝟtutis ſe interſerit. Quia
vt dicit Aug. Quecunqȝ iniquitas in malis
operibus exercet̄ vt fiat. ſuperbia vero cum
bonis operibus inſidiatur vt pereant. Pri
mo inſerit ſe ſub ſpecie virtutis humilitatis
dū quis de contemptu vane glorie vane
gloriatur. ꝛ in ſeipo extollitur. De quo Augu
ſtinus. Sepe hō de contemptu glorie in ſe
ipo vanius gloriatur. Et eſt illa eius oſtentatio
tio tanto periculoſior quāto magis ſb ſpecie
ſanctitatis ꝛ religiōis latens plus decipit. vt
dicit Auguſti. in. x. confeſſionū. Tales tamen
alijs placere nō querant: tñ de ſeipſis ſibi pla
cere affectant. Unde tales ſibiipſis placentes
deo multū diſplicent. Exemplū de ſancto an
thonio. Cū quadam vice ſibi videretur q̄ nulˀ
monachoꝝ tanto tempore deo ſeruiuiſſet i he
remo quo ſe etiam eſtimabat ceteris ſanctio
rē. Propter quod voce de celo lapſa audiuit
alium multo meliorē fore in heremo. ad quē
am accedere iuſſus fuit. ſcȝ ſanctuȝ Paulum
primū heremitā. De talibus dicitur Eccle
ſiaſtici. xix. Eſt qui nequiter humiliat ſe. inte
riora aūt eius plena ſunt dolo. Et ē hypocriſis
ꝛ ſimulatio deceptoria. Mat. vij. Attendite
a falſis ꝓphetis qui ad vos veniūt i veſtimen
tis ouium. intrinſecus autem ſunt lupi rapa
ces. ✠ Secundo zizania ſupbie interſe
rit ſe ſb ſpecie iuſticie. dū quis ſb zelo iuſticie
alioꝝ dicta vel facta reprehendit. more phari
ſei qui facta publicani redarguit: ſe ipm̄ fal/
ſe iuſtificauit. Lu. xviij. Et ſic aliorum facta

ſiderãtes vitã illoꝝ maculant. ſeipſos puriſi
c. alios accuſãt. ſeipſos excuſant. Et ſic ſub
ecie zeli rephẽdũt alios. i ſe cõſidẽtes tanq̃
ſti: ↄfundũt alios. vt di. Gre. xxxiij. moral.
umoroſa voce. Credẽtes ſe hoc ager̃ ex amo
veritatis. cũ tñ agit̃ ex tumore ſupbie ꝛ pſũ
õis aut odij vl' latẽtis inuidie. Propter qđ
ceſſariũ ē iſtã occultationẽ diligẽter ↄſide/
e. Tercio zizania ſupbie interſerit ſe ſb ſpe
ꝓfect⁹ primi ſiue tpalis ſiue ſpũalis. Gre.
iij. mora. c. liiij. Elatio alios ex reb⁹ ſclari/
s. alios vo ex ſpũalib⁹ poſſidet. Tpalis cũ
dicit ſe pelle velle vt valeat ꝓdeſſe. Uñ di
Gre. xxxi. mora. c. xxix. Inanis em̃ glia de/
tũ cor quaſi ex rõne ſolet exhortari di. De/
maiora appetere. vt q̃ ptãte valueris mł/
excedere. eo etiã valeas multis prodeſſe.
ſpũalis etiã dũ i actib⁹ ſpũalib⁹ quoſ q̃s ꝓ
ute alioꝝ exercet: vt grã pdicatõis ꝛ doctri
vl' alicui⁹ boni opis qđ q̃s i publico ꝓ exẽ/
alioꝝ facit appetit⁹ laudis hũane vel cla/
ꝓprie cõplacẽtie ſe admiſcet. ſicut. b. Gre.
ipo refert in fine moral'. di. Et id me intrin
s rediẽs dũ ipſam ſubtiliter radicem mee
tõis inſpicio: deo quidẽ ex eo ſummo ope
cere voluiſſe cognoſco. ſed eidẽ intẽtioni q̃
placere ſtudeo furtim ſe neſcio quõ inten
humane laudis interſerit. Sic em̃ ſepe in
tionẽ noſtrã dũ añ oculos dei recte incipit̃
ulte ſubiũcta et eã velut in itinere ↄphen/
s intẽtio humane laudis aſſequit̃. ſicut ne
ſitate quidẽ cib⁹ ſumit̃. ſed i ipſo eſu dũ fur
gula ſurrepit delectatio pmiſcet̃. Uñ ple/
ꝫ ↄtingit vt refectõem corpis quã ſalutis
cepim⁹ cũ nimia auiditate pmiſcet̃ cuꝫ ſu/
imus cã voluptatis expleam⁹. Sed taleꝫ
tionẽ incidentẽ ſtatim milites xpi expellũt
cẽtes. ꝓpter te nõ incepi nec ꝓpter te dimit
Z Scđo dicẽdũ ẽđ zizania auaricie
ã diabol⁹ interſerit ſb ſemine triplicis ṽtu/
s. Priõ ſb ſpecie ꝓuidẽtie. cũ fingit ſe q̃s cõ
egare ſolũ vt neccitati ſue ꝛ aliorũ ꝓuideat.
Uñ Gre. xxxi. mora. c. xxix. Auaricia deuictũ
imũ q̃ſi ex rõe ſolet exhortari di. Ualde ſi/
e culpa eſt ꝙ quedã habẽda ↄcupiſcis q̃ nõ
ultiplicari appetis. ſed egere ptimeſci. Se
do zizania auaricie ſe interſerit ſb ſpecie pi
atis. cũ q̃s fingit ſe nõ aliter appetere vl' te/
re tpalia niſi vt habeat vñ paupib⁹ vl' ſuis
gnatis eroget. Hoc viciũ eſt repellendũ. qꝛ
icit Gre. Nemo põt quieto corde ꝛ ſecurido
to fuire niſi cupiditatẽ auaricie que ẽ radix
im maloꝝ ſtudeat funditus a corde extirpa

re. Tercio ſub ſpecie liberalitatis ꝛ etiã paup
tatis. Uñ aliq̃s ſb ſpecie liberalitat' ficte dat
alijs ꝓpter retributionẽ vt ſibi maiora redo/
nent. Et etiã apparet in illis q̃ intrãt religioꝫ
ꝛ dimittũt pauca tpalia vt maiora in religio
ne vl' platuras aſſequant̃. De talib⁹ põt dici
illud Mat. xxiij. Ue vobis ſcribis ꝛ phari/
ſeis. qꝛ ſiles eſtis ſepulcris dealbatis q̃ foris
apparent hominibus ſpecioſa. intus vo plena
ſunt oſſib⁹ mortuoꝝ ꝛ omi ſpurcicia. Et ſic ta
les foris ptendũt pauptatẽ. interius intẽdũt
auariciã. Et tales ſm Hiero. ſunt ditiores i
pauptate q̃ fuerũt ſb locupletatione diaboli
Plerunqꝫ etiã ſe interſerit auaricia ſub ſpecie
abſtinẽtie. dũ quis male comedit ꝓpter par
citatem. Unde Grego. xxxij. moral'. ca. lxiij.
Nõnunqꝫ tenacitas pſimonia putatur cum
graue ſit viciũ nõ tribuere virtus credit̃ acce/
pta retinere. A Tercio videndũ eſt de zi
zania luxurie. que ſe etiam interſerit ſub ſpe/
cie triplicis virtutis. Primo ſub ſpecie chari
tatis ꝛ amicicie. dum quis ptendit ſe affici ex
charitate ꝛ vera amicicia ad aliquã pſonam:
quam tamen carnali concupiſcentia diligit.
ſicut Auguſt. in. ij. libro confeſſionũ confitet̃
ſe feciſſe dicens. Et q̃d erat quod me delecta/
bat niſi amare ꝛ amari. ſed nõ tenebat̃ mod⁹
ab animo vſqꝫ ad animũ. quatenus lumino
ſus eſt limes amicicie ſed exalabant̃ nebule đ
limoſa ↄcupiſcentia carnis ꝛ ſcatebra puber/
tatis. ꝛ obnubilabãt atqꝫ obfuſcabãt cor me/
um vt nõ diſcerneret̃ ſerenitas dilectõis a ca
ligine libidis. Secundo ſub ſpecie affabilita
tis vel familiaritatis. dum quis ſe affabilem
exhibet alicui pſone. Nam ꝛ nimia familiari
tas inficit̃ ſepe veneno carnalis voluptatis.
Eccli. ix. Colloquiũ illius quaſi ignis arde/
ſcit. vt ↄqueritur Auguſt. vbi iam ſupra di/
cens. Exalabant̃ nebule de limoſa ↄcupiſcẽ/
tia carnis: ꝛ obnubilabant atqꝫ obfuſcabant
cor meum. Tercio luxuria interſerit ſe ſb ſpe/
cie ſanctitatis. dũ quis ptendit ad aliquã p/
ſonã plus alijs inclinari ꝓpter eius ſanctita/
tẽ ꝛ virtuoſitatẽ relucentẽ. Sed ſb hoc colo/
re ſepe ſurrepit viſc⁹ libidis. Uñ Aug'. de co/
habitatõe clericoꝝ ꝛ mulieꝝ dicit ſic. Nõ mi
nus femine timende ſunt quia religioſe exi/
ſtunt. qꝛ quanto religioſiores tanto citius al
liciunt. Plerunqꝫ em̃ ſub pretextu ſanctitat'
latet viſcus libidis. Quõ aũt iſtis trib⁹ mo/
dis iſta zizania ſubtiliter ſurrepat. idẽ Aug.
oñdit di. Amor ſpũalis p latẽtẽ ſurreptiõem
ſcꝫ inſtinctũ diabolicũ q̃nqꝫ generat amoreꝫ

affectuoſũ ⁊ affectuoſus obſequioſũ. obſeq̃o/
ſus autẽ generat familiarẽ. q̃ ↄſiſtit in h̄ ꝙ hõ
cũ pſona deuota deſiderat hre puata colloq̃a
⁊ ↄiunctus familiares. Et iſte amor familiarꝭ
ↄtaminat diuinũ amorẽ ⁊ diſponit mentẽ ad
amorẽ carnalẽ. qđ etiã ſepe ↄtingit in viris p
fectis. vt ibidẽ Aug. dicit i li. de ſingularitate
clericoꝝ. Crede mihi expertus loq̄r. multos de
peſte nimie familiaritatis mulierū cecidiſſe
repperi q̃ erãt q̄ſi cedrus libani. de quoꝝ caſu
nihil min⁹ ſuſpicabar q̄z Hieronimi ⁊ ambro
ſij impudica turpitudie. B Quarto vi
dendũ ẽ de zizania inuidie ⁊ odij q̄ etiã a dia
bolo inſerit̃ ſub triplici virtutũ ſpecie. Primo
ſub ſpecie charitatis. dũ quis inuidet alteri de
bonis ſibi diuinitus collatꝭ. aſſerens ꝙ h̄ ideo
faciat. q2 timeat ꝙ talia bona ſaluti ei⁹ non ex
pediãt. ſicut illi q̃ ꝓhibẽt deuotos ne nimis ſe
i meditatõibꝫ ſanctis vl' ↄtẽplatõe exerceant
⁊ tñ nõ mouentur ad h̄ niſi ex fomite inuidie
Scđo occultat ſe ſub ſpecie falſa frñe chari/
tatis. qđ maxime appet in iſtis q̃ ex ſpãli affe
ctu ſic ſunt ad aliq̃s pſonas vl' ad aliquẽ or/
dinẽ inclinati ꝙ moleſte ferunt ſi alijs pſonis
aut ordinibꝫ aliq̃d ↄmodi pueniat aut hono
ris. ⁊ iſti frequẽter exterminãt bonũ alioꝝ ordi
nũ vl' pſonaꝝ qđ relucet ſiue ĩ ↄuerſatõe exẽ/
plari ſiue in doctrina ſalutari. qđ inde ↄtigit
q2 timẽt ꝙ ex hac vtilitate ſtatu illoꝝ depe/
at ad q̃s magis inclinant̃ ex affectõe ſingula
ri. Tercio ſe occultat inuidia ſub ſpecie zeli ⁊
rectitudis. dũ quilibet acriter rephendit ali/
os. vl' etiã vlciſcit̃ vicia illoꝝ ptendens h̄ ſe fa
cere ex zelo iuſticie ⁊ ex deteſtatõe vicij: cũ tñ
plerũq3 hoc pueniat ex fomite odij ꝙ inuidẽt
alijs in h̄ ꝙ ſibi pacificant̃. vl' ꝙ ipos excellũt.
iõ p rephenſiones arduas alios viliſicant. vt
ipſi ſingulares appareãt. Et ẽ vna occultatõ
ſm Gre. nimis piculoſa. q2 ſm eundẽ ẽ diffi/
cil' ad cognoſcendũ vl' repellendũ. q2 dicit idẽ
in. xxxij. moral'. c. lxv. Error qui virtus credi/
tur difficile emendat̃. q2 ſepe dũ hõ credit ex
ercere virtuoſum actũ potius exercet vicioſũ
Vñ Grego. In vlciſcẽdis vicijs crudelitas
plerũq3 ex odio agitur ⁊ iuſticia putat̃. C
Quito videndũ ẽ de zizania gule quã diabo/
lus etiam ſeminat ſub triplici virtutũ ſpecie.
Primo ſub ſpecie gratitudis donoꝝ dei dũ
quis guloſitati ſeruit: dicẽs cibaria eſſe a deo
creata. allegãs dictũ Gre. xxxi. moral'. c. xix.
Deus ad eſum oĩa munda ↄdidit. ⁊ qui ſati/
ari cibo reſpuit q̃d aliud q̄z muneri cõceſſo cõ
tradicit. Aug. i lib. de ↄflictu vicioꝝ quaſi cõ

ſimilia verba ponit. Secundo ſub ſpecie ne/
ceſſitatis. q2 ſm Aug. i. x. confeſſionũ. Sepe
fit incertũ homi an ad neceſſitatẽ corporis cura
petat. an voluptuaria ⁊ falſa fallacia cupidi
tatꝭ miſteriũ ſuum expetat. Et ſic ſm Greg.
xxx. mora. ca. lxi. Sic voluptas ſub neceſſita
te ſe palliat vt vix eã pfectus quiſq3 diſcernat
Facile autẽ eſt dephendere cũ voluptas ſub
neceſſitatẽ puenit. Sed valde eſt difficile di
ſcernere cũ in ipſo cibu neceſſario ſe occulta ſi
iungit. Tercio adhuc piculoſius ſe occultat
ſub ſpecie abſtinẽtie vel moderoſitatis. Pri
mo vt qñ quis ieiunat vt poſtea delectabili
us comedat. Secundo cum quis ſub ſpecie
abſtinẽtie vel tempantie a delectabilibꝫ cibis
abſtinet vt groſſis ac vilibus immoderate
ſe ingurgitet. Quia ſm Grego. in. xxx. mo.
Neq3 em̃ cibꝫ ſed appetitus i vicio ẽ. Vnde
lautiores cibos plerũq3 ſine culpa ſumim⁹ ⁊
abiectiores ſine reatu ↄſcientie deguſtam⁹
Hinc eſt ꝙ Eſau primatũ p lenticulã pdi
⁊ Helyas in heremo virtutẽ ſpũs carnes e
do ſeruauit. Vnde Bern. in apologetico
Melius eſt exiguo ſanguine ad vſum v
q̄z vicioſo legumine ad ructum ſatiari. D
Sexto videndũ eſt de zizania ire que dya
bolo inſeritur ſub ſpecie triplicis virtut. Pri
mo ſub ſpecie zeli ⁊ iuſticie. Vnde Grego
xxvi. moral'. Plerunq3 mentẽ ſub obtẽtu iu
ſticie ire immanitas vaſtat. ⁊ dũ quaſi ſub
zelo rectitudinis rabiem explet furorem ab
q3 facere eſtimat q̃cquid ita nequiter dixit.
Cui cõſonat quod dicit. xxxij. ca. lxviij. Ple
runq3 in vlciſcendis vicijs crudelitas agitur
⁊ iuſticia putatur. atq3 immoderata iuſti
zeli meritum creditur. ⁊ cum a diſtortis mo
ribus peccantes caute dirigi debeant violen
ta inflexione frãguntur. Secundo ſub ſpe
cie charitatis ⁊ vtilitatis. cum quis pretendit
ſe proximo iraſci pro ſuo bono. ſed plerũq3 de
cipitur. Quia dicit Grego. v. mora. c. xxxi.
Ira cum inſequentium culpas inſequitur
debet menti quaſi dña pire. ſ3 velut ancilla ad
obſequiũ parata a rõnis tergo nunq̄3 recedat
Quia ſm Gre. in moral'. li. v. ca. xxxv. Aliã
ira quã impatiẽtia excitat ⁊ alia quã zel⁹ for
mat. illa ex vicio. hec ex virtute generat. Illa p
vicium mentis oculum excecat. hec autẽ pe
lum turbat vt altiora in ↄmotõe nõ videat q̃
bñ prius trãquilla cernebat. Si ergo nobis
⁊ primis peccãtibꝫ iraſcimur nõ peccamus:
ſed bñ facimus. Bern. Nõ iraſci vbi iraſcen/
dũ ẽ eſt nolle emẽdare pctm̃. plus eq̃ iraſci q̄z

raſcēdū ē: ē pctm̄ pctō addere. Tercio occul
at ſub ſpecie māſuetudis ꝛ paciē. ꝛ ꝯtigit cū
dā ut ſe grauiꝰ vlciſcant taccēdo ꝛ nihil loqn
do affabilitatē ꝛ familiaritatē ꝑximo ſubtra/
hūt. ꝛ in h̄ vel ipm magis ꝯmouere moliunt
l' intēdūt ſibi vtilē veritatē ſubtrahere vt ex
ꝑximꝰ maius incurrat nocumēm̄. Vñ gre.
mora. v. c. xxi. Aliqñ ira pturbato aīo qi ex
iudicio ſilētiū indicit. ꝛ q̄ ſe foras ꝑ linguam
nō exp̄mit intꝰ deteriꝰ igneſcit. vt iratus quiſ/
ꝗ collocutiōez ſuā ꝑximo ſubtrahat. ꝛ nil di
cendo q̄ ſit auerſus dicat. Et ſic iratꝰ qñq; per
taciturnitatē ꝑximo ſubtrahit qđ ad ſalutez
ꝑtinet. E Septimo vidēdū ē de ziza
nia accidie. q̄ ſilr inſerit a dyabolo ſub ſpecie
multiplicis virtutꝭ. Prio ſub ſpecie diſcretōnis
ꝗ ꝗs q̄ſi ex rōne ſe fingit ceſſare a bono ope
ne vltra vires fatiget. ꝛ ut ſalus corꝑis ad di
uinū ſeruitiū ꝯſeruet. Vñ Gre. xxxij. mor. ca.
iiij. Pleriq; pigricia q̄ſi ꝯtinētia q̄etis attē
dit. ꝛ cū grauis culpe ſit recta ſtudioſe nō age
magne virtutꝭ meritū credit tm̄ a ꝑua acti/
one ceſſare. Et h̄ expſſiꝰ declarat. b. Aug. in li.
ꝯflictu viciorꝫ ꝛ virtutū di. Accidia ꝛ igna
uia dicit. ſi lectōi ꝯtinuato ſtudio inſiſtis ocu
los caligīne incurris. Si indeſinēter lacrias
fuderis ipſos etiā ocl'os amittis. ſi q̄tidiano
labore te afficis ad opꝰ ſpūale qñ ſurges. Se
cundo ſb ſpecie hūilitatis ꝛ vitāde hypocriſis.
cū ꝗs a bonis opibꝰ abſtinet ne de hoc vana
gl'ia ſibi ſurrepat. ne vel ab alijs laudet. ne vl'
ab alijs hypocrita reputet. ꝛ ſic ſub ſpecie hu
militatis latet accidia. Tercio ſb ſpecie ꝑfecti
onis aliorꝫ operꝫ. dū ꝗs a virtutuz exercitio ꝛ
opibꝰ pietatꝭ ſe ſbtrahit vt meliꝰ vacare poſſit
ꝯtēplatōi. Sed tales pleriq; decipiūt cū ꝓfe
ſſio vite ꝯtēplatiue ꝑ v̄tutū exercitia nō im/
pedit ſ; potiꝰ ꝑmouet. q: dicit Proſper de vi/
ta ꝯtēplatiua. Sic ociū corꝑale infert multi
plicitatē viciorꝫ. iuxta illud Eccl'i. xxxiij. Mł
tā maliciā docuit ocioſitas. ſic virtuoſa occu
patio multiplices fert fructꝰ ſpūal' ſuauitatis
Preter hec ſeptē viciorꝫ genera ad q̄ vi/
dent oīa vicia reduci: de quibuſdā etiā; alijs
ſimiliter inducit. b. Gre. xxxij. moral'. ca. lxiiij.
Pleriq; diſſoluta remiſſio q̄ſi manſuetu
do ac pietas habet. ut dū plus q̄ȝ decet delin/
quētibꝰ temꝑaliter parcit ad eterna ſupplicia cru
delr reſeruant. nōnunq; effuſio miſcdia credit
dū male ſeruare culpa ſit peiꝰ ſpargi qđ ac/
ceptū eſt nō timet. ſepe malorꝫ ꝑtinacia ꝯſtā
cia dicitur. ꝛ dū mēs a prauitate ſua flecti nō
patiantur quaſi ex recti defenſione gl'iatur Ple

rūq; inquietudo ſpūs vigilās ſollicitudo no
minat. ꝛ cū quietē quiſq; nō tolerat agēdo q̄
appetit virtutis debite implere ſe exercitium
putat. Sepe ad ea que agēda ſunt incauta ꝓ
cipitatio laudādi ſtudij feruor credit. ꝛ cū de
deratū bonū in tēpeſtiua actōe corrūpit eo
agi meliꝰ q̄ celeriꝰ eſtimat. Sepe accelerandi
boni tarditas ꝯſiliū putatur. ꝛ cū expectat vt
ex ꝓtractōne ꝑficiat. hoc inſidiās mora ſup/
plātat. Dū igit culpa velut virtus aſpicit ne
ceſſario penſandū eſt q: tāto tardius mēs vi/
ciū ſuū deſerit quāto hoc qđ ꝑpetrat nō eru/
beſcit. ꝛ quāto etiā ꝑ virtutis ſpeciez decepta
p̄miorꝫ etiā de eo retributionez querit. Facile
autē culpa corrigit que agnoſcitur ꝛ erubeſci
tur. q: eſſe culpa ſentitur. hec Gre.

Dñica ſeptuageſime. Sermo. xlix.

Simile eſt re
gnū celorꝫ homī patrifamiliaſ
q̄ exijt primo mane cōducere
operarios in vineā ſuā. Math.
xx. B Introductio. Unaqueq; mulier
habet ꝯpatientiā cū ꝯſiderat filiorꝫ penuriā
ꝛ miſeriā. ſicut legit in figura de muliere cha/
nanea. Mat. xv. Spūaliter. ſic ſācta mater
eccl'ia hodie reuocat ad memoriā penuriā; ꝛ
miſeriā hūani generis. in quā incidimꝰ ꝑ pec
catū p̄morꝫ ꝑentū. vt habet Gen̄. i. ij. ꝛ iij. ca
pitul'. quā hodie legere ꝯſueuit put ꝯtīet hy
ſtoria p̄ntis dñice. vbi ꝓponit p̄mo humani
generis dignitas ꝛ excellētia. ꝛ deīn q̄ ſubiū/
gitur ꝓpter caſū vilitas ꝛ miſeria. quā p̄cipue
ad memoriam reuocat ꝛ deplāgit. ſicut oſten
dit p̄mo introitus miſſe vbi dr̄. Circūdede/
runt me gemitus mortis ꝛc̄. Et merito. q: p̄/
mo ī ſtatu innocentie eramus in grā dei ī fa/
uore ꝛ eius amicicia. nūc ꝟo ī ira. odio ꝛ ī ini/
micicia ipſiꝰ. De q̄ Eccl'i. xli. Ve vob viri im
pij q̄ dereliq̄ſtis legē altiſſimi. ſi nati fueritis ī
maledictōe naſcemi. ꝛ ſi mortui fueritis in ma
ledictōe erit ꝑs vr̄a. Nā dicit aplus ad Eph.
ij. Eramus natura filij ire. Jdo Eccl'i. xij. Al
tiſſimus odio habet peccatores. Et Prouer.
xv. Abominatio eſt dño via impij. Propter
hoc ergo hodie deponit cāticū diuīe laudis.
ſcȝ alleluia. q: indigni ſumus ad diuinā lau
dē. Eccl'i. xi. nō eſt ſpecioſa laus in ore pctōr.
Nec ſolū cecidimꝰ ī odiū dei ſ; etiā angelorū
idcirco etiā deponit canticū angelicū. ſ. Glo/
ria in excelſis. immo etiā meruimus irā ꝛ odi
um totiꝰ celeſtis curie. Et iō etiā amplius nō

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

canit' Te deū laudam' vſqȝ i diē reſurrectōis
H Scdo i ſtatu innocētie habuim' imor
talitatē.i.poſſe nō mori.q̄ durāte hō etiā nec
pati quōlibet nec ferro ledi nec veneno pote/
rat. De quo Iſid. Si hō innocenter viueret
ignis eū nō vreret.aqua nō ſubmergeret. nec
ſpinaꝝ aculei nocerēt.nec oīa q̄ nocent mora
lib' impedirēt. Sicut declarat.s.Tho.pte.i.
q.xcvij.ar.iiij. Et dicit q' hec potētia duplicē
habebat cauſā.vnā ad intra ꝛ hec ē aīe ad cor
pus ordinatio que manebat tādiu q̄zdiu aīa
nō ſepabatur a ſuo pncipio.ſ.deo. Aliā ab ex
tra.ſ.lignū vite qd̄ natural'r habebat effectuȝ
ꝯſeruare corpus i ſanitate. I Tercio ha
buit hō in paradiſo amenitatē. Vn̄ Damaſce/
nus. Paradiſus ē locus voluptatis.floribuſ
cōſitus.odore plenus.amenitate repler'.vbi
vniuerſe pulcritudines forme ſenſibil' ſupex/
cedūt hūanā intelligentiā.vbi nec frigus nec
eſtus.ſȝ aer miro mō tēperatus.vbi oīs fruct'
dulc' ad veſcēdū.omne obiectū pulcꝝ ꝛ dele
ctabile ad vidēdū. Ecce hāc amenitatē hunc
locū delectabiliſſimū hō pdidit p pctm̄ pmo
rū parētū. Quarto habuit ſpei ſecuritatē
ſcȝ trāſferēdi de terreſtri paradiſo i celeſtem.vbi
nec vnq̄ȝ ſenſiſſȝ hō mort' acerbitatē. ſed cuȝ
dño placuiſſet viuēs trāſlatus fuiſſet ad eter
nā requiē.ꝛ de h̄ fuiſſet hō cert' ꝛ peruenīſſet il/
luc ſine oī dolore ꝛ fatigatōe.nūc aūt nēo cer/
tus ē. Eccs.ix. Neſcit hō vtꝝ amore an odio
dign' ſit. Et ideo oportȝ nos ſp ꝛ in oībus ti
mere. Jō canit' i aliquib' loc' nūc hymn'. Di
es abſoluti ptereūt ꝛc. Propter h̄ etiā phibet'
celebritas nuptiaꝝ. De quo in canone.xxxiij
q.iiij. Nō.ex ilderdī ꝯcilio. Nō oportet a ſe/
ptuageſima vſqȝ i octauas paſce nuptias ce/
lebrare.qd̄ ſi factū fuerit ſepent'. Glo.ad tps.
extra de mrīmo.ꝯtra.ꝯ interdic.ec.lre. Et idē
habet' etiā de ferijs.c.capellan'. Id idē etiam
ſentit mgr̄ in.iiij.di.xxxij.c.vl.ꝛ s. Tho.ſup
eadē.q2 aī' ꝯiugū mlt̄ū occupat' ex nouitate
circa carnē. Etiaȝ in nuptijs multe diſſolute
leticie ſolēt fieri.idcirco merito nūc phibētur
vbi hō memorari dȝ potius doloris ꝛ triſti/
cie q̄ȝ exultatōis.ꝯſolatōis ꝛ leticie. Ber. Nō
eiecit dñs hoīeȝ extra paradiſū vt hic paradi
ſū faceret.ſed vt peniteret ꝛ ſpūalē vitaȝ in dei
tiore ꝛ ſeruitio duceret.ꝛ hoc notāt verba the
mat' vbi ſup. K In ſūma euāgelij pn̄tis
duo tāgūtur. Prīo diuine pietatis faſtigiū.
qd̄ pbat generalis vocatio.ꝛ tāgitur ibi. Si
mile ē regnū celoꝝ. Scdo ſubiūgitur ſuperne
largitatis plagiū.qd̄ pbat liberalis pmiatio.

ibi.voca operarios. De pmo dicit. Jllā tē
pore.ſ.cū xps dixit diſcipul' ſuis q' difficile
intrarēt in regnū celoꝝ. Et per' interro
gauit de premio di. Ecce nos reliquim' oīa ꝛ
ſecuti ſum' te.quid ḡ erit nob'. Rndit. Uos
qui ſecuti eſtis me ſedebit' ſuper ſedes ꝛc. Et
oīs q̄ reliq̄rit pr̄eȝ ꝛc.cētuplū accipiet ꝛ vitā
eternā poſſidebit. Sed h̄ valde difficile eſt ꝛ
ſolū perfectoꝝ.neq̄ȝ ex eo ſua ineffabilis bo
gnitas ꝛ miſcdia lucide cognoſceret'. Ideo
in pn̄ti euāgelio oſtendit quō quilibet
rēs poſſit poſſidere regnū dei. ꝛ hoc declarat
pn̄tis euāgelij parabola di. Sile ē regnū ce
loꝝ.i.militās eccl'ia ꝛ ꝯgregatio fideliū.
bn̄ eccl'ia ſctā regnū celoꝝ dicit'.q2 in ea
alibi ad regnū celoꝝ peruenit'. vt hr̄ i can
xxiiij.q.i.alien'. Alienus ē.pphan' ē.
ē.ꝛ nō pōt hr̄e deū patrē q̄ vniuerſal' eccl'ie
tenet vnitatē. Et infra ibidē.c.quicūq̄
cūq̄ȝ ab vnitate fidei vl' ſocietatis apl'
q̄libet mō ſeipſos ſegregauerint tales
cul is pctōꝝ abſolui nec ianuā pn̄t regni
ſtis ingredi. Tūc ſequit'.homi pn̄ſamil
deo patri.qui dr̄ hō rōne pietatis.ꝛ p
as rōne gubernatōis. De quo Boe. de
ꝯtu. Tu pater puidētia tua cuncta guber
Sequtur. Qui exijt pmo mane ꝯducere ope
rarios i vineā ſuā. Mane.i.a pncipio
onis ꝛ i pma etate q̄ ē ab Adā vſq̄ȝ ad
pmo exijt ꝯducere operarios ꝛc. Hec
ille nō ē per loci mutatōȝ ſed p pietatis
ſionē i creatura rōnali ꝯducere operarios
neā ſuā L Nota per vineā
ligit' pn̄ia.ꝛ merito. Nā ſicut
operarij ad vineā vocant'.ſicut
Ro.iij. Oēs peccauerūt ꝛ egent
oēs debēt intrare vineaȝ pn̄ie.iiij.
Plantate vineas.i.pn̄iam agite
fructū eaꝝ. Mat.iij. Facite fructū dignū pe
nitētie. Iſta vinea ꝯtinet in ſe agri
quo Aug.in li.d' ſalutarib' documētis.
nrm̄ ē ager xpi quē excolimus cū celeſtib'
ceris ꝛ diſciplinis vt floreat virtutib'.
vinea.i.pn̄ia ad modū vinee pmo fodi'.
multi ſunt foſſores hui' vinee. Primus
dor. Ro.vi. Quē fructū habuiſtis
bus nūc erubeſcitis. Sȝ duplex ē
ſiue pudor.vt dr̄ Eccl.iiij. Pro aīa
ꝯfundaris dicere ver. Et ſubdit.
ſio adducēs pctm̄.ꝛ ē ꝯfuſio adducēs
ꝛ gratiā.de qua ad ppoſitū. Scds foſſor eſt
dolor. Johel.ij. Scindite corda vr̄a ꝛ nō ve
ſtimēta vr̄a. Terci' foſſor ē amor

ſ tm̄ opãris. Sc̄do vinea electa paſtina
occat̃ tp̃e hyemis vt dicit Lucian⁹. Sic
a pn̄ialis ꝑ humilē ꝯfeſſionē Et bn̄ per
onē paſtinatio vł occatio intelligit̃. qꝛ ꝑ
abolo oĩa pec̃ã nr̃a celãtur. Tercio erigit̃
almites. ſ. tp̄e veris. Et ſpũaliter i. ꝓpo
ſit ꝑ ſpem remiſſionis pctõꝝ. quã qlibꝫ
s atqꝫ penitens hr̃e dꝫ. Aug. Pn̄ia que
cedit ex fiducia ſterilis eſt ꝛ infructuoſa
miſericordia. Quarto ligatur ꝑ timorē
. xxvij. Si nõ in timore dñi tenueris te
ter: cito ſubuertet̃ domus tua. Quinto
ur ꝑ diligentē ꝛ firmã cuſtodiã. Ecci. xxi
peccaſti nõ adijcies iterꝫ. ſed ꝺ p̃ſtinis ꝺ
vt tibi dimittãtur. Et quaſi a facie colu
ge peccatũ. Qꝛ dr̃ Ecci. xxxiiij. Qui ba
t a mortuo: ꝛ iterꝫ tangit eũ q̇d ꝓdeſt la
eius. Sic hõ q̇ ieiunat in pctis ſuis ite
faciẽs q̇d ꝓficit humiliãdo ſe. orõem ei⁹
xaudiet. Sexto torcular i eo fodit̃. ſ. ꝑ
nis xp̄i meditationē. cũ hõ cogitat ꝗ ꝺ
rio filio ſuo nõ pepcit ſed eũ ꝓ pctis ali
ãdiu cruciari voluit. Quid ꝺ miſeris
bꝫ erit q̇ nõ ꝓ alienis ſed ꝓprijs exceſſi
d penã obligant̃. In tali ḡ torculari ad
ē vua pmit̃ ꝛ vinũ format̃ lacrimaꝝ. ꝺ
Ber. Lacrime penitentiũ ſunt vinũ ãge
M Etiã ꝑ vineaꝫ hic põt intelligi
ue ſpũalis vita. Et merito aĩa ꝑ vineam
igit̃. Primo ꝓpter p̄cioſitatē. nõ ē. n. exi
vinea. qꝛ multo p̄cio oportet cõpari. Et
a rõnalis ē magni p̄cij. Et quanti p̄cij ſit
Ber. Tãto p̄cio deus pater eſtimauit vi
ie vt ꝓ ea ſuũ vnigenitũ daret. ꝛ diabol⁹
totum orbē offerret. Mat. iiij. Hec oĩa
abo ſi cadẽs adoraueris me. voluit enĩꝫ
nere vineã aĩe. Et ꝺ hac p̄cioſitate dicit
Hugo. O aĩa deus tu⁹ elegit te ex oĩbꝫ.
uit te ꝑ oĩbꝫ. ꝛ ad imaginē ſuã creauit. vt
oriale ſuũ ſꝑ eſſet apud te. Ideo dr̃ Hie
Ego plãtaui te vineã meã electã. Reue
ctã. qꝛ al's eã nõ redemiſſet. i. Chorin. vi
pti eſtis p̄cio magno. i. Pe. i. Non corru
ilibꝫ auro ꝛ argẽto redẽpti eſtis. ſed p̄cio
guine q̃ſi agni ĩmaculati xp̄i ꝛ incõtami
Ber. i meditatiõibꝫ. Totus ſiq̇dem ille
lus ad vnius aĩe p̄ciũ eſtimari nõ poteſt
do aĩa ꝯpat̃ vinee. nã vinea ꝯſtat ex mul
itibꝫ. ꝛ ſic aĩa ex mult̃ potẽtijs q̇bꝫ eã ꝺ
dornauit. ſ. intellectu. memoria ꝛ volũtate
na rõnali. iraſcibili ꝛ cõcupiſcibili. Ter
ia dr̃ vinea ꝓpter facilē leſionē. nã vinea
de faciliter ledit̃. ſic ꝛ aĩa. Job. xv. Ledeꝫ

quaſi vinea in p̃mo flore botrus ei⁹. Nã dicit̃
Eccl's. ix. Qui ĩ vno peccauerit multa bona
ꝑdet. ꝛ Iaco. ij. Quicũqꝫ totã legē ſeruauerit
offendat aũt in vno factus ē oĩm reus. Quar
to vinea dicit̃ aĩa ſiue ſpũalis vita ꝓpter labo
roſitatē. oportet nãqꝫ habere magnũ laborē.
ꝛ ſic ĩ ſpũali vita vt infra patebit. N Hec
ḡ vinea. ſ. aĩa ad modũ vinee p̃mo ſepitur ne
bruta intrẽt. hoc ē ſacra ſcp̃tura. De q Hugo
Nihil eſt qd̓ ſic hominē ꝯtra temptatões ro
borat ꝛ ad omne bonũ inducit ſicut ꝯtinuum
ſtudiũ ſacre ſcp̃ture. Vñ Greg. ſuꝑ Ezechi.
omel̃. iij. Vniuerſa noſtra munitio ꝯſiſtit in
ſacro eloquio. Propter qd̓ dicit̃ Matth. xxi
Hõ erat pr̃familias q̇ plãtauit vineã ꝛ ſepeꝫ
circũdedit ei. Ecci. xxxi. Ubi nõ ē ſeps diripi
etur poſſeſſio. ſic ꝛ vbi doctrina ſpnitur nihil
boni cuſtoditur. Sap. xiij. Vani ſunt oẽs
homĩes ĩ quibꝫ nõ ſbeſt ſcia dei. Sc̄do hec vi
nea fodit̃. ſ. ꝑ ꝯfeſſionē ꝛ dei timorē ꝑ quē oẽs
lapides. ſ. duricie pctõꝝ ꝛ ſpine diuitiaꝝ ma
le acquiſitaꝝ ſilr̃ vepres vicioꝝ extirpant̃. De
quo Ecci. i. Timor dñi expellit pctm̄. nã qui
ſine timore ē nõ poterit iuſtificari. Tercio am
putatur. ſic ꝛ aĩa ab oĩ ope prauo. ab omni
verbo vicioſo. ab omni ꝑuerſa cogitatõe ꝛ vo
lũtate. Joh. xv. Omnē palmitē ĩ me nõ ferē
tē fructũ tollet. ꝛ omnē qui fert fructũ purga
bit vt fructũ plus afferat. Nã vinea neglecta
q̇ tp̃e ſuo nõ putat̃. i. preſcindit̃ ſilueſtris effici
tur. ſic ꝛ aĩa. i. Chor. ij. Aĩalis hõ nõ percipit
ea q̇ ſunt ſpũs dei. Quarto appodiat̃. ſ. ꝑ exẽ
pla ſanctoꝝ. ſicut enĩ vites ſiue palmites ſuꝑ
palos infixos inniunt̃. ſic incipiẽtes ſuꝑ ꝑfe
ctos. Et ligat̃ ꝑ ꝯtinuatõem boni ꝓpoſiti De
quo ps. lxxix. Reſpice de celo ꝛ vide ꝛ viſita vi
neã iſtam ꝛ perfice eã quam plãtauit dextera
tua. i. ꝑfice q̇cq̇d inſpiraſti. ꝛ quicq̇d ſcti exẽ
plificat. O Quĩto ꝓpaginat̃. Et h̄ fit ĩ
edificatõe ꝓximoꝝ. ꝺ q̇ ps. lxxix. Extẽdit pal
mites ſuos vſqꝫ ad mare ꝛ vſqꝫ ad flumē ꝓpa
gines eius. Palmites p̃mi fuerũt apl'i. Joh.
xv. Ego ſum vitis: ꝛ vos palmites. Et hi in
oẽm terrã ſe extẽderũt ꝑ doctrinã ꝛ vite ꝯuer
ſatõem. Sic ꝛ quilibet fidelis ꝑ ꝯuerſatõem
ſuã bonã quantũ ſibi eſt poſſibile. De quo. i.
Pe. ij. Cõuerſationē veſtrã inter gẽtes habẽ
tes bonã. Sexto reflectit̃ ne palmites erecti
nimiũ creſcãt. ſic ꝛ aĩa debet reflecti ꝑ humili
tatē. Lu. xvij. Cũ feceritis omnia que p̄cepta
ſunt dicite. inutiles ſerui ſumus. ꝛ merito. qꝛ
neſcimus vtꝝ tantã diligentiã fecimus quã
tam facere debuimus. nec ſcim⁹ vtrũ deo ac

cepta ſunt vel nō. Vñ ꝗ requirit hūilitas. q̄a
dicit Gre. Perit omne qđ agit niſi hūilitate
cuſtodiat. Septimo i iſta vinea dʒ ee torcu/
lar. h̄ ē recordatio dñice paſſionis. De q̄ Iſa.
lxiij. Torcular calcaui ſolꝰ. Et merito paſſio
xp̄i dicit torcular. qꝛ ſicut torcular ex lignis
ꝯſtruitur. ſic paſſio xp̄i ex ligno crucis pfecta
ē. De quo Gre. Salus humani generꝭ pue/
nit ex ligno crucis. Etiā opariȷ vinee nōnūqȝ
ꝓpter inundatōes imbriū ad torcular ꝯfugi
unt. ſic hoīes anguſtiati ꝛ pturbati pcellꝭ ad/
uerſitatū ad lignū crucꝭ. De q̄ Iſid. de ſū. bo.
Quicūqȝ pcellis mūdi inuolueris lignū aſcē/
de crucis ꝛ liberaberꝭ. Et Rabanꝰ. Crux xp̄i
ē pctōꝝ remiſſio. pietatis exhibitio. īfirmoꝝ
ſanatio. ꝛ meſtoꝝ conſolatio. P Vinea
ꝗ talis ſic ordinata p̄mo ꝓducit bonas gem/
mas. he ſunt cogitatōes bone. nā ſicut gēme
ſunt origo oīm fructuum. ſic cogitationes bo
ne bonorum operum. Et ſicut vitis non pro
ducit gemmas ſine rore celeſti. ſic nec vir iu/
ſtus cogitatōes bonas ꝛ ſalubres ſine irrora/
tiōe grē. ſicut dꝛ Sap. v. Cogitatio eoꝝ. ſ. bo
na apud altiſſimū. qꝛ dicit aplꝰs. ij. Chori.
iij. Nō ꝙ ſufficiētes ſimꝰ cogitare aliquid a
nobis tāqȝ ex nobis. ſȝ ſufficiētia nr̄a ex deo ē.
Scđo ꝓducit flores. i. bonas volūtates. Vñ
ſicut ex gēmis naſcunt flores. ſic ex cogitatōi/
bus bonis bone volūtates. Et ſicut flores ſm
Chriſo. nō pn̄t pcedere niſi pcedant gemme.
ſic nec poſſumus habere bonā voluntatē ſine
p̄uia bona cogitatione. Et ſicut dicit Chriſ.
Sicut flores apđ homīes ſunt odorifere. ſic
bone voluntates apud deū ſunt ſuaues. Ter
cio ꝓducit vuas bonas. i. fructꝰ bonoꝝ operū.
nā ſicut vue bone pcedūt ex bonis floribus ſic
bona opatio ex bonis volūtatibꝫ. De q̄ Eccli
xxiiij. Flores mei fructus honoris ꝛ honeſta/
tis. Etiā ſicut vue intrinſecus ſunt plene hu
more. ſic opa nr̄a debēt eſſe plena humore de/
uotōis ꝛ charitatis. Q Et talibꝫ ꝗ fru/
ctibꝫ ſequit vinū ſpūalis gaudiȷ ꝛ ꝯſolatōis.
Nā ſicut vinū naturaliter cor hoīs letificat.
ſic ꝛ bona opa in charitate ꝛ deuotōe facta hic
letificant p grām. ꝛ deinde p eternā ꝯſolatōꝫ.
Hoc vinū vindemiat. premit et colligitur. ſ.
poſt mortē ꝛ in cellario celeſtis patrie colloca
tur. Canti. ij. Introduxit me rex in cellā vina
riā. Et tunc pfecte iſtud guſtabit. Sȝ certe ſi
ad maturitatē venire debet oportȝ ꝙ i ea. ſ. vi
nea ponant cuſtodes. ſ. angeli. plati et p̄dica/
tores. q̄ clamēt. i. clamare debēt ꝯ vulpeculas
p̄uas. i. demonū tēptatōes qui demoliunt vi/

neas cū ſunt in flore ꝛ pregnātes i maturitate.
De quibꝫ Canti. ij. Capite nobis vulpes p̄
uulas que demoliunt vineas. Nā vinea nr̄a
floruit. Et de iſto clamore dꝛ Iſa. lviij. Cla/
ma ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocē tuā. Et me/
rito clamare dʒ. qꝛ dicit Gre. Tot mortibus
plati digni ſunt quot aīas pire vidēt [illegible]
gere negligūt. qꝛ de oībꝫ oportet eos reddē/
re rōem. R Ad ꝓpoſitū. Sic ergo pa/
milias h̄ ē deus pater exijt p̄mo mane. h̄ ē in
p̄ma mundi etate vel in p̄ma etate hoīs. h̄
ē in puericia: que incipit q̄n hō p̄mo eſt [illegible]
capax. ꝛ illius etatꝭ certꝰ terminꝰ poni [illegible]
Et merito ſignificat p mane. naȝ ſicut [illegible]
p̄mo oriri incipit. ſic intellectus ꝛ [illegible]
nis in talibꝫ homībꝫ. Mane ꝗ ꝯducit [illegible]
os in vineā ſuā. i. hortat ad pniā ꝫ ſ[illegible]
ritualē vitā. In hac p̄ma etate itrauit [illegible]
colaus. ꝛ b. Johes bap. de quo canit [illegible]
Antra deſerti teneris ſub annis ꝛc. [illegible]
Et ꝯuētōe facta ex denario diurno [illegible]
rarios in vineam ſuā. Chriſ. Cōuē[illegible]
ꝯductio ē vite eterne ꝓmiſſio. que ſ. [illegible]
na p denariū diurnū ſignificat. vt in[illegible]
bit. Subdit. Et egreſſus circa horā [illegible]
hoc ē i ſcđa mūdi etate. que fuit a no[illegible]
Abrahā. Vel pōt hora tercia dici [illegible]
ſcđa etas hoīs. hoc ē iuuētus ſiue adoleſ[illegible]
ꝛ incipit a tredecimo anno ꝛ durat [illegible]
iiij. ſm aūt alios vſqȝ ad. xxx. annū. Et [illegible]
cat illa etas p terciā horā. qꝛ tali hora [illegible]
lidior ꝛ altior. ſic ꝛ hō fortior eſt [illegible]
tior in cognitōe ſua. Sequit. Vidit [illegible]
opa rios ſtātes in foro ocioſos. Chriſ. [illegible]
mūdus ſignificat. naȝ ſicut in foro [illegible]
exoriunt inuidie ꝛ ꝯtētōes ꝛ diuerſa [illegible]
les inueniunt. ſic in foro mūdi [illegible]
les exponūtur. Aliq̄ eīn vendūt [illegible]
delectatōe. ſicut carnales ꝛ guloſi. aliqui [illegible]
lacibus diuitiȷs vt auari. aliqui p honōib[illegible]
trāſitoriȷs vt ſupbi. ꝛ ſic de aliȷs. Et [illegible]
ſos. i. ſine bonoꝝ operū exercitio ꝛ pfe[illegible]
maxime homībꝫ i hac etate ꝯſtitut[illegible]
qua magis ſunt diſſoluti ſalutē aīe nō [illegible]
tētes. Et illis dixit. Ite ꝛ vos in vineā [illegible]
Ite liberi ꝛ nō coacti. vt etiā ſitis de numero
penitentiū. aut de numero ſpūalē vitam du/
centiū. Et qđ iuſtū fuerit dabo vobis. nō con
uenit cū illis de p̄cio. ſed tm̄ ꝓmiſit eis qđ
iuſtū fuerit. qꝛ retribuet vnicuiqȝ iuxta opa
ſua. Mat. xvi. Subdit. Illi aūt abierunt.
ꝛ liberꝫ arbitriū volūtati diuine ꝯformauerūt.
ꝛ hoc valde laudabile ē. iuxta illđ Treno. iij.

bonũ ē viro cũ portauerit iugũ dñi ab ado/
ſcẽtia ſua. Nã quãcũqꝫ viã tũc apphẽdit in
a vt ĩ plurimũ manet. iuxta illud puer. xxij
adoleſcẽs iuxta viã ſuã etiã cũ ſenuerit nõ re
det ab ea. Hac hora intrauit. b. Johẽs euã
liſta: quẽ volentẽ nubere vocauit dñs a nu
ijs. vt dicit Hiero. S Sequit᷑. Iterꝫ
t exijt circa ſextã ꝛ nonã horã. ꝛ fecit ſilr. ſcꝫ
cãdo ad pniam ſiue ad ſpũalem vitã. Per
tã horã intelligitur tercia etas mundi que
it ab Abrahã vſqꝫ ad Moyſen. cui circũci
data eſt. Vel dicit᷑ tercia etas hoĩs q̃ inci/
a. xxiiij. vel ſm alios a. xxx. anno. et durat
ꝫ ad q̃nquageſimũ annũ. Hec etas dr̃ vi/
s. ꝛ merito ſignificat᷑ p ſextã horã. q: tunc
ē calidiſſimus ꝛ lucidiſſimꝰ. et ſic hoĩes in
etate lucidiſſimi ſunt in cognitõe ratiõis
alidiſſimi deberẽt eſſe in dei ſeruitio. Sed
odie oppoſitũ experitur. vt qui deberent eſſe
diores ſunt obſcuriores peccõꝝ vicijs ob/
brati. ita vt verificat᷑ de eis illud Matth.
ij. A ſexta aũt hora tenebre facte ſunt ſup
ſã terrã vſqꝫ ad horã nonã. q: ſol. i. rõnis
uratꝰ ē. q: dicit Aug. d ciui. dei. Paucißi
unt q̃ tãte felicitatiſ ſunt vt ab ineũte etatiſ
adoleſcẽtia nulla dãnabilia ɔmiſerũt. Et
de adoleſcẽtia: q̃d tũc d his qui ſup adole
tiã ad maiorẽ ſtatũ etatis venerũt. cũ dr̃. i.
h. v. Totꝰ mũds ĩ maligno poſitꝰ ē. T
er nonã vo horã q̃rta etas mũdi intelligit᷑
lex. x. preceptoꝝ data eſt. ꝛ durauit a mo/
vſqꝫ ad xp̄m. Vel ſignificatur quarta etas
is que dr̃ ſenectus. et incipit a q̃nq̃geſimo
no. ꝛ durat vſqꝫ ad. lxx. Et bñ hec etas no/
hore ɔpatur. q: tũc ſol incipit declinare ad
caſum ꝛ calorẽ ſuũ mitigare. ſic tpe ſenectu
mors appropinquat ꝛ ſenſus hoĩs debili
t᷑. At tñ licet tunc multũ ſol deſcenderit. tñ
dhuc ē calidꝰ. ſic tales antiq̃ licet ppe mor/
ſint. tñ pñt adhuc p calidã pniam recupa/
quicq̃d ĩ iuuẽtute deliq̃rũt. ꝛ ſic adhuc pñt
ucere ſpũalẽ vitã. Greg. Tãto quis cautior
ꝫ eſſe ĩ ſuo regimine q̃nto puectior eſt etate.
Sed iã raro in tali etate ɔſtituti h̄ faciũt. q:
ic vident᷑ ſibiipſis ſapiẽtes ꝛ corrigi nolunt
x correctiões aduertũt. ſꝫ inueterati ſunt in
ꝫ malicia ſiue mala ɔſuetudine. Gre. Dif/
ile valde ſurgit quẽ moles praue ɔſuetudi
s pmit. Dicit nãqꝫ Ariſto. Difficile ē ɔſue/
relinq̃re. Ideo Hiere. xiij. Si mutare põt
hiops pellẽ ſuã ꝛ pardus varietates ſuas. ꝛ
os poteritis bñ facere cũ didiceritis malũ
Et ſic piculoſũ ē expectare ad tale tps ꝛ ad ta

le etatẽ. q: tunc raro repit᷑ ꝙ hoĩes in vineã in
trẽt ꝛ ĩ ea fideliter laborẽt. Et hoc dat intelli/
gere ĩ lrã. q: nõ dr̃ ꝙ abierũt ſic de his q̃ ad ter
ciã horã vocati erãt. ſed tñ dr̃ ꝛ fecit ſilr. ſ. eis
ſuã bonitatẽ oſtẽdẽdo in vocatõe ꝛ pmij pro/
miſſiõe. V Sequit᷑. Circa vndecimã
vo horã iterꝫ exijt ꝛ inuenit alios ſtãtes. Per
hãc horã vltima etas mũdi intelligit᷑. que ē a
tpe predicatõis chriſti. ꝛ durat vſqꝫ ad finẽ
mũdi. vbi ɔtinuat᷑ lex euãgelica et aplica. Vel
etiã intelligitur vltima etas hoĩs q̃ dr̃ decre/
pitꝰ. ꝛ durat vſqꝫ ad obitũ hoĩs. Vel etiam p
vltimã etatẽ põt hic intelligi extremitas vite
cuiuſlibet hoĩs. Ecce mira dei bonitas. q: ĩ q̃/
cunqꝫ etate quis ad eum ɔuertitur. ꝛ in qua/
cunqꝫ hora paratus ē eũ ſuſcipe. iuxta illd Eze
chi. xviij. In q̃cunqꝫ hora pctõr ingemuerit:
oim iniquitatum ſuaꝝ nõ recordabor. Et bñ
tales p vndecimã diei horã ſignificant᷑. quia
tũc ſol cito deſcẽdit. ꝛ ſic hmõi hoĩes ĩ tali eta/
te cito p mortẽ terminant᷑. modicũ eñ tẽpꝰ ill'
ſupeſt vt libero arbitrio ad bonũ vtant᷑. vt ſcꝫ
luceãt p bona opa. q: dicit Bern. Mors iu/
uenibꝫ ē ĩ inſidijs. ſenibꝫ aũt ꝛ decrepitiſ ē in ia
nuis. ꝛ ſic valde piculoſuꝫ ē expectare ad tale
tẽpus. Vñ licet deꝰ p grãm taliũ hoĩm preces
acceptet. tñ valde piculoſũ ē ꝛ incertum. q: vt
cõiter talis ē finis qualia fuerũt pncipium ꝛ
mediũ. vt dicit Ariſt. ĩ ethic. Vñ Aug. ꝛ ha/
betur trãſſumptiue d pe. di. vij. Si q̃s poſitꝰ
ꝛ etiã mgr̃ ĩ di. xx. q̃rti li. ſniaꝝ. Si q̃s in vlti/
ma neccitate poſitus voluerit accipe pniam; ꝛ
accipit. ꝛ mox recõciliabit᷑ ꝛ hic vadit. Sub/
dit. Fateor vobis nõ illi negamꝰ q̃d petit. ſed
nõ pſumimꝰ ꝙ bñ hic exeat. ſed ſi ſecurꝰ hinc
exierit ego neſcio. pniaꝫ dare poſſumus. ſecu/
ritatẽ autẽ dare nõ poſſumus. nunquid dico
dãnabit᷑. ſꝫ nec dico liberabit᷑. Vis a dubio li
berari. vis q̃d incertũ ē euadere. age pniaꝫ dũ
ſanus es. ſi ſic agis dico tibi q: ſecurus es. q:a
pniaꝫ egiſti eo tpe quo peccare potuiſti. ſi aũ
tẽ vis agere pniam q̃n iam peccare nõ potes.
pctã dimiſerũt te non tu pctã. Nã plerũqꝫ ta
les ex neceſſitate penitẽt ꝛ timore pene. ꝛ non
ex libera volũtate ꝛ amore dei ꝛ iuſticie. iõ pi/
culoſum ē cũ talibꝫ. X Et h̄ ſatiſ dat intel
ligere ſaluator ĩ textu. vñ cũ oĩbꝫ ɔuentiõꝫ fa
cit pmittẽs eis dare q̃d iuſtũ eſt. Illos vo in
crepat ocioſos dĩ. Quid hic ſtatiſ tota die oci
oſi. Gre. Qui vſqꝫ ad vltimã etatem vite ſue
deo ſeruire neglexerit vſqꝫ ad vndecimã horã
ocioſus ſtetit Chriſ. Ocioſi ſtant qui mũdo
carni ꝛ diabolo ſeruiunt ꝛ nõ deo. Ideo dicit.

quid ſtaťs.q.d.i ſtatu pículoſo eſtis i quo ſaluari nequiťs.hic.ſ.in loco trãſitorio.i.Joh.ij. Mõs tranſit ⁊ ɔcupiſcẽtia eius. Et h.i.i loco incauto. Eccľs.ix. Neſcit hõ finẽ ſuũ. tota die.i.p omẽ tp̃s vite vr̃e.i.Paral.xxix. Dies nr̃i quaſi vmbra ſup terrã. ⁊ nulla ẽ mora. Et dicit.tota die ocioſi.qꝛ inquit Gre. Omne tẽpus vite hoĩs eſt dies laborĩs. Joh.ix. Me oportet opari opera eius qui me miſit donec dies ẽ.i.tẽpus merẽdi. Et ſic merito increpãdo dicit talibꝫ.q̃d ſtatis h tota die ocioſi. qꝛ dr̃ puerb.xij. Qui ſectaṫ ociũ ſtultiſſimꝰ ẽ. Et merito.qꝛ vt dr̃ ꝓuer.xx. Propter frigꝰ interne.ſ.charitatĩs.piger.i.ocio torpẽs arare noluit vineã.ſ.ſpũalis vite.mendicabit ğ egeſtate infernaľ incẽdij.⁊ nõ dabiť ei. Habebit q̃dẽ ptẽ cũ diuite epulone qui nec vnã ſtillam aq̃ impetrare poterat. Sed quid homĩes ocioſi rñdeãt dicit in textu.nemo nos ɔduxit. O q̃ꝫ piculoſum eſt ociũ.imo piculoſiſſimũ ad tale tp̃s expectare.qꝛ tunc hoĩes plerũqꝫ ad tantã cordis miſeriã puenĩut q oino a dei ſuitio ſe excuſant:dicẽtes.nẽo nos ɔduxit.i.gr̃az ſpũalis vite tribuit ſiue penitẽdi.q̃d tñ falſum ẽ. Apoca.iij. Emulare ğ ⁊ pniam age. Ecce ſto ad oſtiũ ⁊ pulſo.ſi q̃s audierit vocẽ meã ⁊ apuerit mihi ianuã:intrabo ad illũ ⁊ cenabo cũ illo ⁊ ipſe mecũ. Aug. Deus q̃d ſuũ eſt ſp inſpirat. Et.s.Tho.ɔ gẽtiles li.iij.c.cliij.verſus finẽ. Deus q̃ꝫtum in ſe ẽ patus ẽ dare oĩbꝫ gratiã.i.Thi.ij. Vult oĩs homĩes ſaluos fieri ⁊ ad agnitionẽ veritatis venire. Aug. Promptior ẽ ad dandũ q̃ꝫ nos ad accipiẽdũ. Dicit nãqꝫ.s.Tho.vbi.s. Illi ſoli gr̃a dei puanť qui i ſeipſis gr̃e impedimentũ preſtãt et opantur. De quo Job.xxiiij. Ipſi fuerũt rebelles lumini.i.gr̃e diuine. Habent ſe eñi hmõi ſicut illi qui claudũt oculos ad lumẽ ſoľ.et ſic inexcuſabiles ſunt. Tales etiam raro.ſero vel nũqꝫ conuerteť vt pniam agãt.nunq̃ꝫ vľ raro mereť pmiũ eterne retributõis. Nã i tota ſacra ſcp̃tura tñ de vno manifeſte legimus ſcꝫ de latrone. Lu.xxiij. Nõ debẽt tñ tales deſpare q̃ꝫ diu teneť i hac vita.qꝛ adhuc ſaluatoꝛ vult eos h̃re in vinea.qꝛ ⁊ hic eis dixit. Ite et vos in vineã meã. Et qꝛ illos vocat ad vineã:nulli dubiũ quin etiam his ⁊ ſi ſero ɔuerſis velit dare mercedẽ. Sꝫ vñ hoc niſi ex eius ſola bonitate ⁊ ineffabili miſc̃dia puenit. Et tñ d̃ p̃mo p̃ncipali. y Itẽ volens dimittere textũ euangelij ⁊ tñ ſpũaliter ꝓcedere ſiue ſenſu miſtico dꝫ poſt expoſitionẽ vinee.i. anime ſiue ſpũalis vite vt ſup:mane:terciã:nonã ⁊

vndecimã horas ſic exponere. Hore [illegible] etates interioris hoĩs ſunt. Prima etas [illegible] cia q̃ cũ lacte nutriť.i.ruditate fidei ⁊ doctrine. Heb.v. Facti eſtĩs quibꝫ lacte opus [illegible] ſolido cibo.i.ſubtili doctrina. Denotat [illegible] mines ſimplices ⁊ rurales q̃ ſunt tãqꝫ [illegible]. Et talibꝫ ſimplex doctrina miſtrãda [illegible] rin.i. Tanq̃ꝫ puulis in xp̃o lac vobis [illegible] di.nõ eſcã. Nã ſubtiľ doctrina i rudibꝫ [illegible] edificat:ſꝫ potius i errorẽ mittit ⁊ i tediũ. [illegible] circo dr̃.xliij.di.c. Diſpenſatio.§. P[illegible] obſeruare dꝫ ſacerdos ne indignis ⁊ nõ [illegible] ligẽtibꝫ ſecreta myſteria ſua p̃dicatione [illegible] re incipiat.qui eñi docꝫ ea q̃ ab audi[illegible] intelligi nõ valent.nõ eoꝝ vtilitate [illegible] tatione facit. Et ibidẽ.c.ſit rector.⁊ [illegible] Greg.i paſtorali. Sit rector diſcretꝰ [illegible] in verbo.ſ.vt ea ꝓferat que ab audiẽtibꝫ [illegible] ligi poſſint ⁊ in eis fructificare. Scd̃a [illegible] terioris homis eſt iuuẽtus ſiue adoleſc[illegible]. Et eſt ſm Aug.cũ hõ incipit aliquid [illegible] ſe de deo ⁊ obliuiſciť hũana ⁊ tẽdit ad di[illegible] vt dicere poſſit cũ aplõ ad Phiľ.iij. Q[illegible] tro ſunt obliuiſcẽs:ad ea võ q̃ ſunt p[illegible] dẽs meipſũ ad deſtinatũ pſequoꝛ ad b[illegible] ſupne vocatõis in xp̃o ieſu. Retro ſunt [illegible] lia ⁊ terrena.pora võ ſunt celeſtia. Et h[illegible] rit ſpũalis vita. Nã ſpũalis eſt qui ſp̃[illegible] bet rectorẽ ⁊ ſm euꝫ viuit. Spũs aut[illegible] ad celeſtia. Nec mirꝫ ſi homo ſpũalis [illegible] obliuiſcitur ⁊ ad celeſtia tendit. Et h[illegible] ficať p iuuentutẽ.qꝛ tunc homĩes abij[illegible] bum exilẽ ⁊ ſimplicẽ et appetunt fortioꝛ. Et ſic i ꝓpoſito. Z Tercia etas interior hominis ẽ etas virilis. Aug. Cũ aĩa [illegible] roborať ⁊ p arbitriũ dñať vicijs [illegible] ea:vt dicere poſſit ex animi ɔſtãtia illõ Rom.viij. Certꝰ ſum qꝛ neqꝫ mors neqꝫ vita poterit me ſeparare a charitate xp̃i. Et h põt fieri p aſſiſtẽtiã diuine gr̃e.ſm illud Phiľ.iiij. Oĩa poſſum i eo q̃ me ɔfortat. Et hꝫ fieri cũ ſpũs p diuinas ɔſolatões ita dulcoraṫ vt totꝰ mũdus ſibi amareſcat.⁊ tribulatões ⁊ anguſtias quaſlibet patienter ſufferat.taľ oĩbꝫ hoĩbꝫ bñ vult:inimico ad gratiã.amico ad benificẽtiã.oĩbꝫ ad beniuolentiã.⁊ pficit in ꝓſperis ⁊ aduerſis. Illi ſine amore tp̃alia aſſunt ⁊ ſine dolore recedũt. Et merito hmõi hoĩes his qui ſunt [illegible] virili etate compaň.qꝛ tunc hoĩes ſunt fortiores. Et ſic maxima fortitudo eſt cum hõ aĩo ſuo dñatur.vt p̃ns etas requirit.Dẽ Prouer.xvi. Melior eſt qui dñaṫ aĩo ſuo expugnatoꝛ vrbiũ. A Quarta etas interioris

nis ↄpatur ſenectuti. qꝛ ſicut tunc hō petit
ietē ⁊ nō multū laborat. ſic ⁊ aīa pacata et
omī pte trāquilla regnās ſup oēs vires q̄e
⁊ efficit̄ quaſi regnū dei vbi verus locus ē
is. Et h̄ ē qđ dr̄ Lu. xvij. Regnū dei intra
s ē. Quinta etas hoīs interioꝝ ↄpatur de
pite etati. quia tunc hō fantaſiat̄ ⁊ nō ex/
circa ſe. ſic aīa in tali etate omnē aīm ſuū
ex ſuſpēſum ⁊ frequēter fantaſiat̄ đ celeſti
s. ⁊ ex nimia dulcedine q̄ſi ab anio alienat̄
ec audit nec videt nec ſentit. De q̄ Greg.
mēs ſit inuiſibilibꝫ dedita. nō pōt videre
bilia. Hi etiā tā auide habent animū ad
m erectū ꝙ quaſi diſplicet eis totus mun/
s ⁊ totū qđ in mūdo agit̄. In tali etate fu/
. Auguſtinus. Vn̄ de ipſo legit̄ ⁊ ipſe per
nbit in li. ↄfeſſionū. Diſplicebat mihi q̄c/
d agebā in ſc'lo p̄ dulcedine tui deus meꝰ.
itez. Nil me delectat niſi de te audire. de te
u. de te ↄferre. Et tales ita intime inſpici/
mercedē. ſ. deū ꝙ obliuiſcunt̄ laboꝝ. Ber.
oꝛ meus vix ē vniꝰ hore. ⁊ ſi amplius non
io p̄ amore. Sed heu pauci repiunt̄ in ta
ate ⁊ amore. ideo bn̄ ↄuenit ⁊ locū hic ha
llud quod in fine euāgelij ponit̄. ſ. Mul
nt vocati: pauci vo electi. Nā dn̄s para/
eſſet pluribꝫ dare ſuam gratiā vt ad tan/
fectiōis gradū puenire poſſent. ſi p liberū
itrīū ſe ad hoc habilitarent Supplicemꝰ
ēs humiliter vt nobis ex ſua ineffabili cle/
tia dignet̄ preſtare tantā gratiā vt ſaltē in
e obitus i vinea vere pnīe aut ſpūalis vite
eniamur. Et ſic pmiū eterne vite obtinea
is. qđ nobis preſtare dignet̄ ⁊c̄.

De eadem dn̄ica. Sermo. l.

Quid ſtatis hic

tota die ocioſi. Mat. xx. B

Introductio. Hodie ſācta mater
lia repn̄tat tria tpa. ſ. tps creatōis. deuiati
is ⁊ pegrinatōis. Primo tēpus creationis
pter h̄ q̄ hodie in matutinis incipit legere
r Geneſ. vbi notat̄ magna dignitas hūa
creature. qꝛ ad imaginē ⁊ ſilitudinē dei fa/
ē Gen̄. i. Et dicit̄ ibidē ꝙ dn̄s ↄſtituit ho
inē dn̄m oīs creature dicens. Dn̄amini pi
bꝫ maris ⁊ volatilibꝫ celi ⁊c̄. Et q̄m poſuit
m in padiſo voluptatis. Scđo repn̄tat tē
s deuiationis ſiue puaricationis pmoꝝ
rentū. p quos oēs nos venimus in tribu/
tiones ⁊ miſerias. qꝛ pmo pdidimus bonū
ature. natura em̄ noſtra corrupta eſt ꝑ eos ⁊

viciata. ⁊ dominiū creaturarum diminutū.
ex quo oportet nos timere creaturas. ⁊ nūc eti
am varias in natura habemus tribulatiōes.
idcirco in hmōi rei ſignū eccl'ia deponit canti
cum nature. Te deū laudamus. Sed ꝯueni
ent tante tribulationes a pctis: teſtat̄ Greg.
di. Si nō adeſſet iniquitas nulla noceret ad
uerſitas. Scđo pdidimus bona grē. Nā om
nes fuiſſemus in grā nati. nūc autē ī ira naſci
mur. Ephe. ij. Eramus natura filij ire. Ideo
deponit hodie canticū gratie. ſ. Gloria in ex/
celſis. p quod p angelos dei pax homībꝫ ē nū
ciata. Lu. i. qꝛ dicit̄ Iſa. xlviij. Nō ē pax im/
pijs dicit dn̄s Tercio pdidimus bona glorie
qꝛ ſecuri fuiſſemus de glīa eterne felicitatis.
De quo Gre. Si ſe hō ad obedientiā vincu
lis charitatꝫ aſtrinxiſſet ad celeſtē patriā ⁊ ad
angeloꝝ ſocietatē ſine morte carnis trāſiſſz. ſz
ꝑ pmoꝝ parentū noſtroꝝ exceſſum puati ſu/
mus. Idcirco eccl'ia deponit canticū glīe. ſ. al
leluia. qđ ab angelis in celo pmo eſt cantatū
Idcirco eccl'ia in anniuerſario totius huma
ne nature in officio miſſe incipit a cantico qđ
ꝓ mortuis ꝑ annū cātari ſolet. vicꝫ. Circūde
derūt me gemitus mortis ⁊c̄. C Tercio
hodie eccl'ia repn̄tat tempus exilij ⁊ pegrina/
tionis totius humani generis. qđ incepit ab
adā. ⁊ durat vſqꝫ in finē mūdi. omnes em̄ ſu/
mus in hac valle lacrimaꝝ qui debueramus
eſſe i padiſo ⁊ in celo. ⁊ ſumus ibi locati tanq̄
viatores tendētes ad patriā celeſtis vite. et h̄
ꝑ viam pnīe. In ſignū cuius cantatū eſt heri
in veſperis ſm aliquos ꝯpatus hymnus. Di/
es abſoluti pretereūt ⁊c̄. Et adhuc in ſignū il
lius etiā tres penitētes ↄtinuant hodie diui/
nū officiū. ſ. Dauid introitū. Paulus ep'lam
Mattheus euāgeliū. Propter h̄ etiā eccl'ia
ſancta vt dictū eſt hodie deponit oīa cantica
leticie. ⁊ legit collectā ꝓ pctis. ad deſignandū
ꝙ vana leticia eſt poſtponēda. ⁊ ſalubris tri/
ſticia aſſumēda. ſ. doloꝛ ꝓ peccatis. ideo etiaꝫ
ꝓhibet̄ ſolēnitas nuptiaꝝ vbi multe diſſolu/
tiones exercent̄. ⁊ hoc ea de cā vt hō facilꝰ in/
clinetur ad pniam. Ea etiā de cauſa pn̄s euā/
gelium ad legendū ordinat̄. quid em̄ magis
ad pniam allicit q̄ꝫ dei benignitas. teſte apo/
ſtolo ad Rom̄. ij. An ignoras q̄m benignitas
dei ad pniaꝫ te adducit. Modo hec benigni
tas manifeſte oſtenditur in pn̄ti euangelio.
vbi dn̄s non tm̄ vocat ad pniam que per vi/
neam ſignificat̄ vt ſup̄ audiuiſtis. ſed etiā in/
trare ↄpellit quaſi obiurgādo dicēs. q̄d ſtatꝭ
hic tota die ocioſi. Audiuiſtꝭ chariſſimi qua/

liter in pñti euãgelio innuit iudiciũ diuĩe mi
ſeratõis. qđ patet ex benigna vocatione. de q̃
dixi vbi. s. D Scđo innuit ꝓlagiũ diui
ne ſiue ſupne largitatis. qđ ꝓbat ex libali pre
miatõe. de q̃ ſubdit. Cũ ſero factũ eẽt. Per ſe
ro intellige mortẽ cuiuſlibet hoĩs vel ꝯſum/
matiõem mũdi q̃ erit ĩ futuro iudicio. Et dr̃
ſero. ꝑmo ideo. q: ſicut hoĩes tp̃e ſerotino ceſ/
ſant opari. ſic ⁊ ĩ morte ſiue ĩ iudicio. Joh. ix.
Oportet opari donec dies eſt. veniet nox q̃n
nemo opari põt. Scđo dr̃ ſero iõ. q: tunc va
dũt homĩes ad domũ. aues ad nidũ. vulpes
ad foueas ſuas. ſic in iudicio q̃libet vadit ad
hoſpitiũ ſuũ ſm̃ meritũ ſuũ. ꝛc̃ q̃ Athanaſi⁹.
Qui bona egerũt ibunt ĩ vitã eternã. q̃ vo ma
la in ignẽ eternũ. Tercio dr̃ ſero. q: tunc dat
merces opario. qui viſa mercede obliuiſcit la
boris ſui. ſic ⁊ electi cũ viderit mercedẽ eterne
retributõis. q: dicit Apoca. xxi. Abſterget de
us omnẽ lacrimã ab oculis eoꝝ: ⁊ mors vltra
nõ erit ꝛc̃. Sequit. dicit dñs vinee. i. deus pa
ter ꝓcuratori ſuo. i. filio ſuo qui noſtrã ꝓcura
uit ſalutẽ. Uoca operarios ⁊ redde illis mer/
cedẽ. q: dicit Leo papa. Nõ ociãtibꝫ nec tor/
pẽtibꝫ ſed laborãtibꝫ ꝓmittit p̃miũ. Uñ Gre
go. ĩ omel. Fr̃es chariſſimi mores v̄ros inſpi/
cite. ⁊ ſi iã dei oparij eſtis attẽdite. ꝑſẽet vnuſ
quiſq3 quid egit. ⁊ ꝯſideret ſi ĩ vinea dñi labo
ret: cũ ſolum dei oparij accipiẽt mercedẽ vite
eterne. De quo textus vbi. s. E Sed di.
tamẽ dicit mgr̃ in. ij. di. i. qꝫ ꝑncipalis cã crea
tionis creature rationalis eſt beatitudo cele/
ſtis quam dñs celeſtis poſſet homĩ dare gra
tis ⁊ ſine meritis. ſed quare aliter nõ vult niſi
vt opemur dicẽs. Uoca oparios ꝛc̃. ⁊ ſic vult
vt mercedeꝫ vite eterne labore mereamur. Et
hoc ꝓpter multa. Primo ꝓpter felicitat̃ ſub
limitatẽ ⁊ excellentiã. Si em̃ gratiſ darẽt tũc
nõ cũ tanta grãrũ actiõe poſſiderẽt. quãto em̃
plura fideles patiunt. tãto cũ maiori gaudio
⁊ grãrũ actiõe ſuſcipiunt liberatõꝫ. Qđ em̃ fa
ciliter dat etiã facile ponderat ⁊ minus repu/
tat. Scđo ꝓpter angeloꝝ dignitatẽ. q: de⁹ an
gel' gratis noluit dare beatitudinẽ: ſed ꝑ me/
ritis. multo magis homibꝫ. Sed q̃reres que
fuerũt merita angelorũ. Rñdet. s. Tho. ſup
ij. ſniaꝝ. Meritũ angeloꝝ bonoꝝ eſt duplex.
ſcꝫ reſiſtẽtia mali ⁊ adheſio boni ꝑ dilectõem
⁊ ſic meruerũt cõfirmari in eterna felicitate qꝫ
vltra cadere nõ pñt. Idcirco q̃ cũ angel' vult
poſſidere vitam eternã oportet vt opibus iu/
ſticie illud ꝓmereat. De quo Aug. Quilibet
hõ nõ poteſt ꝓmereri diuitias huius ſeculi

ſine labore. ⁊ ſi tu vis ſine laboribꝫ puenire ad
eterna gaudia: o hõ erras. idcirco laborare de
bes. q: dicit mgr̃ in. ij. diſt. i. Rationalis crea
tura ad hoc creata eſt vt deũ qui eſt ſummum
bonũ intelligeret. intelligendo amaret. aman
do bñ viueret. bñ viuendo poſſideret. poſſide
do eternaliter frueret. Et ſic laborare debemus
deũ ꝑ intellectũ cognoſcẽdo. per voluntatem
eum amando. ⁊ ꝑ memoriã ei eternaliter inhe
rendo. F Tercio ꝓpter honoris maio
ritatẽ. q: maior honor erit electis ꝓprijs meri
tis gl'iam acquiſiſſe q̃3 grat̃ accepiſſe. Unde
pueri poſt baptiſmũ decedẽtes ĩ minimo gra
erunt eo qꝫ de ꝓprijs nihil habẽt q̃3 qđ habet
merit̃ xp̄i. Propter qđ dr̃ Apoca. xiiij. Ope
em̃ illoꝝ ſequunt illos. ⁊ Matt. xvi. Reddet
vnicuiq3 ſm̃ opa ſua. Gre. Ad magna p̃mia
nõ pueniũt niſi ꝑ magnos labores. q: ſcribitur
Job. v. Hõ ad laborẽ naſcitur: ⁊ auis ad vo
latũ. Quarto ꝓpter dei iuſticiã ⁊ eq̃tatem
retributio vite eterne ẽ effectus iuſticie q̃
tur ꝑ ope iuſticie. iõ ad diuinã iuſticiã ꝑti
net vt ꝑus opa ꝑficiant. deinde datur p̃mi
Quinto ꝓpter xp̄i equalentiã. ſ. vt aſſimilemur
xp̄o q̃ laborauit. d' q̃ Iſa. xliij. Prebuiſti me
laborẽ ĩ iniq̃tatibꝫ tuis. pſ. lxxxvij. In laboribus
bus a iuuẽtute mea. Iõ Iſa. xliij. Reduc me
in memoriã ⁊ iudicemur ſimul. q. d. vtrum
aliq̃ ſilitudo mei et tui laboris. Si em̃ graue
tibi fuerit mane ſurgere ⁊ vigilare: cogita quo
xp̄s ꝑ te ſepi⁹ ꝑnoctauit ĩ orõne. ſi tibi diſpli
cuerit cibꝫ exilis: cogita quõ ꝑ te cibat' ſit
ĩ cruce. pſ. lxviij. Dederũt in eſcã meã fel. Si
tibi ſit graue dure iacere. cogita lectũ crucis
quõ expãſus fuit. vbi etiã quo caput ſuũ re
clinaret nõ habuit. Mat. viij. Uulpes foue
as hñt ⁊ volucres celi nidos: fili⁹ aũt hominis
nõ hꝫ vbi caput ſuũ reclinet. Dicit em̃ Ma
x. Nõ ẽ diſcipulus ſup mgr̃m nec ſeru⁹ ſuper
dñm. Si tibi ſit grauis fatigatio laboris ca
pitis. pedũ ⁊ manuũ. cogita capitis ſui coro
natõem. manuũ ⁊ pedũ ꝑforatõem. ⁊ eris in
eiſdẽ dolorẽ. Ber. Totũ tibi ſuaue erit q̃dq̃
agis vel pateris ſi actiões ⁊ paſſiones chriſti
collegeris. Idẽ Ideo xp̄s manus ſuas oſtẽdit
poſt reſurrectõem improperãdo ſinõ fecimus
q̃ ipſe fecit. Dicit em̃ Judicũ. ix. Qđ me vidi
ſtis facere cito facite. De q̃ Phil. ij. Hoc ſen
tite ĩ vobis qđ ⁊ in chriſto ieſu. Et. i. Joh. ij.
Qui dicit ſe ĩ xp̄o manere dꝫ ſicut ⁊ ille ambula
uit ⁊ ipſe ambulare. G Sexto ꝓpter o/
cioſitat̃ maliciã. Ecci. xxxiij. Multã maliciã
docuit ocioſitas. Nã quẽ diabol⁹ ocioſum in

enit hũc i ope ſuo ponit. put figurat̃ Exo. v.
pharao vidẽs filios iſrl̃ ocioſos: impoſuit eis
ius paleas colligere ad elaborandũ lateres
õ Hiero. Sp aliqd boni opis facito: ne te
iabolus inueniat ocioſum. Nã dicit Bern̄.
ociũ ẽ ſentina vicioꝝ. vt pꝫ i Salomone et
yna. Lu. xi. ꝛ Mat. xij. Diabol⁹ inuenit do
ũ vacantẽ: aſſumpſit. vij. ſpũs neqores ſe ꝛ
abitauit i ea. Jõ dicit Hiero. Quãtum au
s ſibi de ocio tm̃ de loco. Jõ Eccl. xiiij. Añ
itũ opare iuſticiã qm̃ nõ ẽ apud inferos in
nire cibũ. Et Eccl's. ix. Qdcunqꝫ põt face
man⁹ tua inſtanter opare. qꝛ nec op⁹ nec rõ
c ſapia nec ſcia erit apud inferos q̃ tu ppe
. Jdo de ocioſis dicit pſ. lxxij. Jn laboribꝫ
im nõ ſunt: ꝛ cũ hoibꝫ nõ flagellabunt̃. ſꝫ
demonibꝫ. pſ. xlviij. Laborabit ineternũ: ꝛ
iet adhuc in finẽ. Nã ficulnea infructuoſa
Mar. xxi. fuit maledicta. ꝛ Matt. xv. Ser
inutilem eijcite in tenebras exteriores. Et
Mat. vij. Oĩs arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ
idet̃ ꝛ in ignẽ mittet̃. ꝛ iõ Aug. dicit Audi
eſides ꝛ negligẽtes: qui ſpatis in h̄ ſaluari
rpiani appellari. nõ ꝟba ſed opa ſaluant
iem. pſ. cxxvij. Labores manuũ tuarũ qꝛ
anducab ꝛc. H Septimo pp̄ter mer
dis magnificẽtiã. De quo Aug. Si te ter
at labor reſpice mercedẽ. Greg. Cõſideratõ
nij minuit vim flagelli. Chriſ. Si tempe
as naut̃. ſi vulnera militibꝫ. ſi frigora agri
ltoribꝫ pp̄ter tpale premiũ leuia ſunt quã
magis pp̄ter pmiũ eternũ. Gre. Si conſi
eremus q̃ pmittunt̃ i celis vileſcũt omnia q̃
nt in terꝛ. Jdcirco dicit. Uoca operarios. et
dde illis mercedem. Seqt̃ur. incipiẽs a no
iſſimis vſqꝫ ad pmos. i. omnibꝫ redde mer
dẽ tã his qui nouiſſime laborauerũt qꝫ illis
ui pmo mane vineã pn̄ie ſue ſpũalis vite in
reſſi ſunt. Subdit. Cum veniſſent ergo. i. p
cipienda mercede qui circa horã vndecimã
enerãt. i. circa finẽ vite ſue. acceperunt ſingu
os denarios. i. vite eterne retributiõem. J
Que ſignificat̃ p denariũ. Primo pp̄ter boni
tis ꝯparatõez. nã denarijs põt hõ ſibi ꝯpare
cũqꝫ vite ſue ſunt neceſſaria. Propter qd di
t phs in ethic. Nũmiſmata ſunt inuẽta cõ
unicatõis grã. nã nũmis ꝯpant̃ oĩa. Eccl's
. Pecunie obediunt oĩa. ſic ꝛ i deo oĩa habe
ius vt dicit Aug⁹. Qui deũ hꝫ oĩa habet. et
Thob. x. Oĩa in te vno habẽtes. Bern̄. O ci
itas celeſtis ꝯtinens totũ qd delectat. Dicit
iãqꝫ Aug. Jn eterna vita ẽ poſſeſſio oĩm bo
noꝝ. excluſio oĩm maloꝝ. ibi implebitur illd
pſ. cij. Replet in bonis deſideriũ tuũ. Jdo di
cit ibidẽ Oroſius. Replebit oẽs ſenſus inte
riores ꝛ exteriores celeſtibꝫ delicijs Primo re
plebit viſum. Bern̄. Plenũ erit omni dulce
dine videre hoiem ꝛ homis ꝯditorẽ. Auditũ
celeſtibꝫ melodijs. Apocal̃. xiiij. Uocẽ quam
audiui ſicut citharedoꝝ citharizantiũ in ci
tharis ſuis. ꝛ cantabãt quaſi canticũ nouum
Et c. iiij. Requiẽ nõ habebãt die ac nocte di
centia. Sãctus ſctũs ſanct⁹ dñs deus oĩpo
tẽs ꝛc. Ideo Thob. xiij. Per vicos eius alle
luia cantabit̃. Guſtũ ſuauitate fruitõis di
uinitatis ꝛ humanitatis. Sic etiã tactum et
olfactũ. De quo Cantic. iiij. Odor vngento
rum tuoꝝ ſup omnia aromata. Jtẽ oẽs vi
res aĩe. qꝛ ratio replebit̃ lumine. voluntas di
lectione. memoria fruitione. K Secun
do compat̃ denario pp̄ter ſubtilitatis ſupſcri
ptionẽ. vel pp̄ter decoris ſpecioſitatẽ. qꝛ vita
eterna eſt ſubtilis in cognitiõe oĩm reꝝ. Gre
go. Quid eſt quod nõ videant qui te videntẽ
omnia vident̃. Hiere. xxxi. Nõ docebit vir vl
tra pximũ ſuum ꝛ vir fratrẽ ſuũ dicẽs. agno
ſce dñm. omnes eñ cognoſcẽt me a minimo vſ
qꝫ ad maximũ. Ideo dicit Bern̄. Ibi magi
ſtruꝫ ſemel vidiſſe eſt oĩa didiciſſe. Uel dicit̃
ſubtilis quo ad decorẽ. ſic ꝛ vita eterna. ibi eñ
erit pulcritudo ſempiterna ſine oĩmi deformi
tate. ſanitas ſine oĩ infirmitate. vita ſine mor
te. gaudiũ ſine triſticia. ibi pulcritudinẽ oẽs
a fonte pulcritudinis accipient. Nã ſeptẽ do
tes accipiẽt. quattuor corpis ꝛ tres anime: ibi
ſicut ſol fulgebũt ꝛ auro rutilantiores erunt.
Tercio compatur vita eterna denario in cir
culari transfiguratione. que ſignificat eterni
tatẽ que nõ habet finẽ. Eccli. xviij. Merces
dñi manet ineternũ Et pſ. lxxxiij. Beati qui
habitãt in domo tua dñe ꝛc. Et iterũ pſ. cxl
iiij. Regnũ eius regnũ oĩm ſeculoꝝ Et Dañ.
iij. Regnũ eius regnũ ſempiternũ. Ideo Iſa.
li. Leticia ſempiterna ſup capita ipoꝝ. Quar
to pp̄ter imaginis regis retentionẽ. ſic et vita
eterna retinet imaginẽ dei. Joh. xvij. Hec eſt
vita eterna vt cognoſcant te ſolũ veꝝ deum. ꝛ
quẽ miſiſti ihm chriſtũ. ij. ad Chorinth. iij.
Nos reuelata facie gloriã dñi ſpeculantes in
eandẽ imaginẽ trãſformamur a claritate i cla
ritatẽ. N Iſte denarius ꝛ vita eterna e
rit equalis nobis omnibꝫ ꝛ etiã inequal̃. Pri
mo equalis quo ad durationẽ. De quo dicit
Auguſt. ꝛ magiſter in quarto diſt. xlix. Una
eternitas concludit omnes electos. quia nul
lus altero diutius viuet. ſed ſimul in eternũ.

Sap̃. v. Juſti imppetuũ viuent. Secundo
erit equalis quo ad obiectionẽ. quia deus eſt
obiectũ anime. humanitas xͦo obiectũ corpo
ris. De quo dicit yſa. xxxiij. Regem in deco/
re ſuo videbit. Et hec erit merces Geneſ. xv.
Noli timere. ego ero merces tua magna ni/
mis. Aug. Hec eſt plena beatitudo videre il
lum qui te fecit. ſaluauit ⁊ glorificauit. videb
cognoſcẽdo. amabis fruendo. laudab eterna
liter poſſidendo. Tercio erit equalis quo ad
appetitus ſatietatẽ. De quo ꝓpheta pſ. xvi.
Satiabor cuꝫ apparuerit glĩa tua. Dicit nã
q̃ꝫ magiſter ĩ quarto. di. xlix. Beatũ eſſe ẽ om
nia habere que homo vult. Et in hoc ẽ vnus
magis beatus q̃ꝫ alter. quia q̃libet de h̃ ſum/
mo bono fruit ad plenam ſufficientiã. ⁊ vltra
nihil appetit nec appetere poteſt. Et ſic erit
equalis quo ad ſaturationẽ. Quia dicit Boe
tius. iij. de ꝯſolatu. Beatitudo eſt ſtatus om
niũ bonorum aggregatione ꝑfectus. Quar/
to erit equalis quo ad reꝝ vniuerſitatẽ de qui
bus gaudebunt. Naꝫ de his rebus maiores
⁊ minores gaudebunt. ſcꝫ de clariſſima viſio/
ne diuinitatis ⁊ humanitatis. ⁊ de delectabi/
li ſocietate angeloꝝ ⁊ beatoꝝ. ⁊ de euaſiõe om
niũ periculoꝝ huius mundi. ⁊ de eterna dam
natione. De potẽtia patris in qua erũt potẽ/
tes. De ſapientia filij in qua lucebunt ſapien
tes. De bonitate ſpiritusſancti. in qua affluẽt
dulcedine diuine fruitionis. Jta ꝙ etiã poſſꝫ
oriri murmur admirationis de bonitate ⁊ lar
gitate dulcedinis dei. ꝙ ſcꝫ ꝑ paruis meritꝭ in
eſtimabilia bona tribuit De quo dicit textus
Primi autẽ arbitrati ſunt ꝙ eſſent plus acce/
pturi. acceperunt autem ⁊ ipſi ſingulos dena
rios. id eſt vite eterne retributionẽ. M
Subdit. Et accipientes murmurabant ad/
uerſus patremfamilias: dicentes. Hi nouiſ/
ſimi vna hora fecerunt. id eſt laborauerunt.
et pares nobis illos feciſti. ſcꝫ in premio. qui
portauimus pondus diei id eſt ſuſtinuimus
ponderoſum laborẽ totius vite in operibꝫ iu/
ſticie. ⁊ eſtus id eſt concupiſcẽtie vel tempta/
tionũ. Ubi nota. duplicēꝫ hi vident cauſam
murmurationis habere. videlicet ꝙ in remu
neratione erant vltimi: cum tamen fuiſſent ꝓ
ores in opere. ⁊ ꝙ equale premiũ nõ eque labo
rantibus erat datum. Sed omiſſa ꝑma cau/
ſa ſolum murmurant ꝓpter ſecundam dicen
tes. hi nouiſſimi ⁊c̃. Et iſta poſſet eſſe vox eo/
rum qui a puericia vſqꝫ in ſenectutẽ deo ſerui
erunt. id eſt ad finem vite. ⁊ ſuſtinuerunt põ
dus laboris diei. i. pñie. ⁊ eſtus. i. tẽptationuꝫ

ſi nõ plus pmij ꝯſequunt q̃ꝫ hi q̃ in ſenectute
deficiẽte calore etatis inceperũt. Sic etiã ꝯ
queri poſſent antiqui pr̃es. vicꝫ Noe abrah
Jſaac ⁊ iacob: ſi nõ reciperẽt plus pmij q̃ꝫ ho
mines pñtꝭ tp̃is. ipſi em̃ ſuſtinuerũt magnos
labores ⁊ eſtus temptationũ. nũc xͦo mũdus
q̃ſi antiquus ẽ ⁊ deficiunt delectamẽta ipſius
⁊ ideo pñti tp̃e nõ vritur tãtis eſtibꝫ. Et licet
ita ſit: nõ tñ habent iuſtam cãm murmuran
di: vt ſtatim infra dicet. N Sed dico
res. quõ ſancti dicunt murmurare cum dicit
Gre. Neo murmurãs regnũ dei accipit. Ad
h̃ reſpondet ꝑmo Chuſ. ꝙ nõ oportet ea que
in parabolis dicunt ſm totũ quod dicit inue
ſtigare. ſed intentionẽ ꝓpter quã poſita eſt in
telligere. Unñ iſta ſimilitudo murmurationis
eſt trãſferenda ad eos qui beati ſunt nec intel
ligunt murmurare ex inuidia. ſed vt oſtẽdat
⁊ intelligat hos tanto potitos eſſe hono ꝙ
inuidia exinde alijs generari poſſet ſi poſſi
le eſſet. Secũdo reſpondet Gre. ꝙ antiqui pa
tres licet fuerũt magni meriti. tamẽ mortui
ꝯducti ad regnũ nõ ſunt: ſed expectauerũt
q̃ꝫ ad xp̃m. ⁊ hoc eſt eis murmuraſſe. Nã di
latio talis que occaſio quodãmodo mur
rationis eſſe potuit. que ⁊ nobis tanq̃
ſimus ꝑ xp̃m ablata eſt ꝓ ipſa murmuratione
reputat. Nũc xͦo qui fideliter laborãt i vinea
dñi mox vt exeũt a corpe ducunt ad regnũ
⁊ inde eis occaſio q̃dammodo murmuratio
ta videret niſi ex ſumma ꝑfectõe fraterne ca
ritatis in deũ ordinate que quis de bono al
rius tanq̃ꝫ d̃ ſuo gaudet tolleret. Tercio poſſꝫ
dici ꝙ duplex ẽ murmur. ſ. ꝯqueſtionis ⁊ ad
miratõis. vñ beati nõ murmurãt ꝯquerẽdo:
ſed admirãdo murmurare dicunt. Poſſꝫ eti/
am q̃rto dici ꝙ illa murmuratio intelligẽda ẽ
ꝑ ſinodochen. d̃ ꝑmis em̃ accipiẽtibꝫ dẽarios nõ
oẽs murmuraſſe intelligendũ ẽ. colligit em̃ ꝑ
illud qd̃ ſequit. Amice nõ facio tibi iniuriã.
Põt etiã illud accipi de malis q̃ in ꝑncipio q̃
dẽ boni fuerũt. ſed nõ ſic vſqꝫ ad finẽ ꝑſtiterũt
tales em̃ ꝑmo ꝓuati murmurãt. ſed nõ illi q̃
denariũ acceperũt. tales em̃ nõ murmurant
q̃ꝫ murmurare dicũt. Si tñ aliquis putaret
ibi eſſe murmur attẽdat quõ murmur tolle
tur ꝯueniẽtibꝫ rñſionibꝫ. O Sed dice
res. vñ ꝓuenit ꝙ deus nouiſſimos eq̃les facit
ꝑmis. Rñdet ꝑmo ex abſoluta dei auctoritate
quaꝫ nemo audet arguere neqꝫ põt. q̃ꝛ nemo
maior deo Heſter. xiij. Jn ditione tua cũcta
ſunt poſita. Et tangit cũ ſubdit. Ait aũt pr̃/
familias rñdens vni illoꝝ. ei. ſ. qui forte ma

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

is ſe ingerebat: dixit. Amice nō facio tibi in
iuriā. q. d. ideo aduerſum me murmurare nō
debes. Glo. Nō facit iniuriā alteri qui dat ei
q̄d pmiſerat. ſic ꝑ pr̄familias in pn̄ti. Un̄ di
t. Nōne ex denario diurno ꝯueniſti mecū. ꝑ
ideo nō teneor tibi plus dare. tolle q̄d tuū ē ꝑ
ade. ſ. ꝯtent9. qꝫ recepiſti mercedē tuā. volo
it huic nouiſſimo dare ſicut ꝑ tibi. Un̄ ſicut
la voluntas dei eſt cauſa in pductione rerū
etiā i remuneratiōe. ꝑ ſic nō pōt locū habe
murmuratio Scd̄o puenit ex ſapientie dei
undītate quā nemo arguere pōt. Un̄ Gre
. Deus i pu͞idētia ſua nō fallit. ipſe em̄ ſcit
te remunerare electos. ꝑ n̄ errat coequādo
uiſſimos p̄mis. De q̄ ad Ro. xi. O altitu
diuitiaꝝ ſapie ꝑ ſciētie dei. qꝫ incomp̄henſi
ia ſunt iudicia eius ꝛc. Quis em̄ vult ſe in
mittere de pfunditate ſapientie eius. Job
Excelſior celo quid facies. pfūdior iferno
i cognoſces. Iſa. xl. Nec ē inueſtigatio ſa
ie ei9. Et tangit ibi vbi dr̄ Tolle quod tu
ē. ipſe em̄ ſcit q̄ntuꝫ quiſqꝫ meruit. Tercio
nit ex bn̄placita eius volūtate. Mat. xi.
pr̄ qm̄ ſic placitū fuit ante te. ꝑ tangit ibi
non licet mihi facere q̄d volo. q. di. vtiqꝫ.
ſter. xiij. Nō eſt qui poſſit reſiſtere tue vo
ti. Iſa. xlvi. Ego ſum deus. ꝑ nō eſt vltra
deus. nec eſt qui ſimilis ſit mei. ꝯſiliū meū
bit. ꝑ oīs voluntas mea fiet. ſ. in remunerā
P Quarto puenit ex inexplicabili
bonitate que ſe largiter effundit ſup omnē
turā. ꝑ maxime ſup electos ſine omni me
. Et tāgit ibi. Si oculus tu9 nequā eſt qꝫ
bonus ſum. q. d. Si hec murmuratio ex
idia pcederet vicioſa eſſet. Gre. Nequaꝫ
t in lr̄a nō ppter culpā ſed ppter ꝯſidera
s inequalitatē. qꝫ omis noſtra iuſticia ex
deratiōe diuine iuſticie nullius eſt meriti
is remuneratio q̄ntūlibet iuſti nō ex me
ꝯdigni ſed de ꝯgruo ex infinitate ſue mi
e pcedit. Et h̄ eſt q̄d dr̄. qꝫ ego bon9. i. illa
uneratio ex mea volūtate et bonitate pce
De q̄ Aug. ſup Joh̄. Deus cū immorta
tē tribuit dona ſua coronat: nō merita no
. q̄re ex rōne ꝯ ipm murmurare nō poſſu
s. Dicit nāqꝫ Iſid. li. i. de ſummo bo. Ois
icia btōꝝ reſpectu iuſticie dei iniuſticia vi
Et Job. xv. Quid ē hō ꝙ immaculat9 ſit
iuſtus appareat natus de muliere. Jō di
lr̄a. Si oculus tu9 nequā fuerit ego bon9
. Job. iiij. Nūquid hō dei compatōe iu
ficabit. ſcribit em̄ Job. xv. Celi nō ſūt mū
in ꝯſpectu eius. ꝑ Mar. x. Nemo bon9 niſi

vn9 deus. Subdit. Sic erūt nouiſſimi p̄mi:
ꝑ p̄mi nouiſſimi. Chriſ. Hoc addit vt eos au
ditores faceret q̄ i vltima ſenectute ꝯuertunt:
ne exiſtimarēt ſe minus habituros. oēs em̄ ce
leſtis regni mercedē accipiēt. i. abundantē re
muneratōem qui i vinea ſpūalis vite inuenti
fuerint. nā ꝑ tantā remuneratōeꝫ habebūt ꝙ
dicit Aug. Maius ē ſctōꝝ pmiū qꝫ eoꝝ deſi
deriū. Aug. Fide nō capit. ſpe nō attingit cha
ritate nō apphendit. deſideria trāſgredit. acq̄
ri pōt. eſtimari nō pōt. Jō Chriſ. Nihil bo
ni q̄ntūcunqꝫ exiguū fuerit deſpiciet apud iu
ſtū iudicē. ꝑ Matt. x. Quicūqꝫ potū dederit
vni ex minimis iſtis calicē aq̄ frigide non pdet
mercedē ſuā. Ecce q̄nta largitas remunerati
onis. Et h̄ valde dꝫ inducere ꝑ trahere hoīeꝫ
ad laborē. Q Ubi nota q̄uis ita ſit ꝙ p
miū erit equale p̄moꝝ ꝑ nouiſſimoꝝ vt ſupra
audiſtis. erit tn̄ inequale quo ad capacitatē ꝑ
fulgorē. vn̄ q̄ꝫto magis capaciores hoīes hic
i terris fuerūt diuine grē. tāto erūt i futuro ca
paciores diuine glie. In ſili. ſic duo vaſa ple
na vnū mai9 aliud min9 ambo ſūt plena. vnū
tn̄ magis ꝯtinet reliq̄. ſic ꝑ in electi erit. Item
q̄nto q̄s magis hic in charitate dei arſerit. tā
to ibi clarior erit. De q̄ Aug. Quāto ardenti
us diligimus tāto ſereni9 videbim9. i. Cho.
xv. Alia ē claritas ſolis. alia lune ꝑ alia ſtella
rū. ſtella em̄ a ſtella differt in claritate. ſic ꝑ re
ſurrectio mortuoꝝ. Ecce in his verbis mani
feſte meritoꝝ diuerſitateꝫ exp̄mit. Un̄ multi
ſunt ſtulti hoīes qui ex ꝯſolatione verboꝝ ſal
uatoris accipiūt excuſatōꝫ i dei ſeruitio. ꝑ vo
lunt expectare vſqꝫ ad ſeniuꝫ ex eo ꝙ ſaluator
pmittit eis dare equalē mercedē cum p̄mis. ꝑ
ſic h̄ q̄d dr̄ eis ad ꝯſolationē h̄ ipſi accipiunt
nōnūqꝫ ad eterne damnatōis occaſionē. nul
li em̄ dubiū q̄n dyabolus ill' hoc ſuggerat. ꝑ p
h̄ i maximo piculo eos ponit. et quaſi cathēa
ꝑ funiculo indiſſolubili ꝯſtringit. cū dicitur
Eccl'ſ. ix. Neſcit hō finē ſuū. R Et pro
pter h̄ ipſe ſaluator ꝯcludendo pabolā ꝑ pn̄tē
euangelij hyſtoriā addit aliquid terribile di
cēs. Multi ſunt vocati. pauci ṽo electi. Un̄
Iſi. li. ij. de ſum. bo. Multi recipiunt fidē ſed
ope diſſentiunt. et ad Titū. i. Confitentur ſe
noſſe deū. factis aūt negant. Et ſic multi ſunt
vocati ad fidē. pauci ṽo electi ad eternā glori
am. Itē multi ſunt qui peccāt. pauci ṽo q̄ pe
nitētiā agūt Hiere. viij. Nullus eſt qui agat
pniam ſup pctō ſuo. Ambro. Facilius inueni
qui ſuauit innocētiā qꝫ verā egerit penitēti
am. Et figurat hoc i plib9 locis ſacre ſcriptu

re. Primo Geñ.vij. Totus mōs.i.homies i mūdo pierunt tpe diluuij. ⁊ tm̄ octo homies a tāta multitudine i archa noe fuerūt conſer uati. Sic Geñ.xix. quinqꝫ ciuitates pierunt ⁊ tm̄ quattuoꝛ hoies fuerunt ſaluati.ſ. Loth cū vxoꝛe ⁊ filiabꝫ. nec tm̄ ⁊ hi q̄ttuoꝛ finaliter ſaluabant. qꝛ vxoꝛ Loth ꝓpter inobedientiaꝫ verſa ē i ſtatuā ſalis. vt pꝫ ibidē. Itē ſexcenta tria milia viroꝝ q̄ngenti ⁊ q̄draginta exierūt terrā egipti Nu.i. ⁊ tm̄ duo.ſ. Joſue ⁊ caleph venerūt in terrā ꝓmiſſiōis. vt Nu.xxvij. et h̄ ꝓpter rebellionē Et ſic maxima ps nō obedit pceptis dei. Sic iteꝝ legit Exo.xxxij. Cū filij iſrl̄ fecerūt ſculptile ⁊ adoraſſent illud Moy ſes deſcendēs de mōte vindicare ſcel⁹ dixit ad duodecim tribꝫ iſrl̄. Si quis eſt dñi iūgatur mihi. Cōgregatiqꝫ ſunt ad eū oēs filij leui. et ſic ex duodecim tribubꝫ tm̄ vna acceſſit. Sic etiā legit Heſter.ij. Multe virgines acceſſe runt ad Aſueꝝ. ſed ſolū Heſter ē electa. Gre. Unuſquiſqꝫ pēſare dꝫ vt de ſe non pſumat eo q̄ ad fidē vocatus ē. qꝛ vtꝝ electus ſit ad eter nā gloꝛiā ignoꝛat. Matth.vij. Lata poꝛta ⁊ ſpacioſa via ē q̄ ducit ad pditionē: ⁊ multi ſūt q̄ intrāt p eā. qꝫ anguſta poꝛta ⁊ arta eſt q̄ du cit ad vitā. ⁊ pauci ſunt qui inueniunt eam. Et paulo poſt ait ibidē. Nō oīs qui dicit mi hi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. ſed qui fa cit voluntatē patris mei qui in celis ē ipſe in trabit in regnū celoꝝ. Imploꝛemus ḡ et nos gratiā dei vt ſimus de numero illoꝝ. quod no bis preſtare dignetur ⁊c.

De eadem dñica. Sermo.li.

Uoca operari

os ⁊ redde illis mercedē: incipi ens a nouiſſimis vſqꝫ ad pmos Mat.xx. S In ſumma verboꝝ duo tā gunt. Primo hoꝛtat nos ad laboꝛē. ibi. voca opārios. Scđo ſubiūgit laboꝛis rōeꝫ. ibi. red de illis mercedē. Stulti eīm ſunt q̄ p tali mer cede laboꝛare nolūt: ſed illud p ociū negligūt. De pmo dicit. voca opārios. Uñ quinqꝫ ſūt que nos inducūt ⁊ hoꝛtant ad laboꝛem. Pri mū eſt naturalis ꝓprietas Job.v. Hō ad la boꝛē naſcitur ⁊ auis ad volatū. Idcirco ocio ſus ꝯtra naturalē ꝓprietatē facit. nec dignus eſt pane quo veſcit.ij. Theſ.iij. Si quis nō vult opari nec mādncet. Et ſic nec manduca bis cibū regni celoꝝ i ocio. Eccl.xiiij. Añ obi tū tuū opare iuſticiā. qꝛ nō ē apud inferos in uenire cibū. Et pꝫ h̄ de diuite epulone Luce xvi. ꝓpter qđ dicit Eccs.ix. Qđcūqꝫ poteſt facere man⁹ tua inſtanter opare. qꝛ nec opus nec ſapia nec ſcia ē apud inferos q̄ tu ꝓperas. Sed hic ē loc⁹ laboꝛis ⁊ nō alibi. Jō Lu.xij. Seru⁹ q̄ cognouit voluntatē dñi ⁊ nō fecit ſcḋm voluntatē ei⁹ plagꝭ vapulabit multis. Et Lu.xiij. figurat hoc i ficulnea q̄ non fecit fru ctū quā pr̄familias fecit ſuccidi ꝙ terrā graꝫ nō occuparet. ⁊ Mat.vij. Oīs arboꝛ que nō facit fructū excidet ⁊ in ignē mittet. ⁊ Mat. xxv. Seruū inutilē eijcite in tenebras exte rioꝛes. illic erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentiū. T Scđo hoꝛtat nos ad laboꝛem tpis breuitas Job.xiiij. Breues dies homis ſunt. Quo eīm tps pn̄tis vite q̄ſi nihil ē. pš. Tanq̄ dies heſterna q̄ preterijt. ⁊ cuſtodia i nocte q̄ p̄ pro nihilo habent eoꝝ anni erunt. Job.vij. Nihil ſunt dies mei. Jaco.iiij. Que eſt eīm vita vapoꝛ ad modicū parēs. ⁊ deinceps exter minabit. Puer.xxvij. Ne glorieris in craſtinum ignorās q̄d ſuperuētura pariat dies. Si ḡ h̄ bene conſideraueris nūc nihil graue erit tibi quod agere debueris. qꝛ totū in moꝛte finit. ⁊ mors cito appropinq̄t. Et h̄ eſt qđ dr̄ Eccli.xiiij. Mēoꝛ eſto q̄m mors nō tardat. Bern. Nihil in rebꝫ humanis moꝛte certi⁹. q̄d incertius hora moꝛtis. Et Gre.ſup Ezech. Conditor noſter diē moꝛtis incognitā eſſe voluit: vt dū ignorat ſp ꝓxima eſſe credat. Et tāto q̄s feruentior ſit in opatōe q̄nto incertioꝛ in euocatōe. Conſi dera ergo quō i moꝛte iacebis. Quid pdeſſet ſi habuiſſes fortitudinē ſamſonis. pulchritu dinē Abſalonis. prudentiā Salomonis. po tentiā Octauiani. diuitias Creſi. longeuitatē Enoch ⁊ helie. Ex his oībus nihil tibi ferres ni ſi tm̄ bona ⁊ mala q̄ feciſti. Apoc.xiiij. Opa enī illoꝝ ſequunt illos. Aug⁹. Adā ſi adhuc viueret ⁊ hodie moꝛeret quid illi longitudo vi te pfuiſſꝫ niſi opa fuiſſent eū ſecuta. ij. ad Coꝛin.v. Unuſquiſqꝫ referet ꝓpa coꝛpis put geſ ſit ſiue bonū ſiue malū. Idcirco Gal.vi. Dū tps habemus opemur bonū. nā que ſemi nauerit hec ⁊ metet. ⁊ cū tēpus breue i mpleb̄it i nob̄ illud Eccl.vl. Modicū laboraui et iueni mihi multā requiē. U Tercio hoꝛ tat nos ad laboꝛē xp̄i exemplaritas. Iſa.xliij. Prebuiſti mihi laboꝛē i iniq̄tatibꝫ tuis. q.d. Iniq̄tatibꝫ tuis coegiſti me deſcēdere p incar nationē ⁊ aſſumere coꝛp⁹ humanū i quo labo rare potui. pš.lxxxvij. In laboꝛibus a iuuen tute mea. Idcirco y̌ſa. vbi ſup dicit. Reduc me in memoꝛiā. ſ. quomō laboraueriꝫ. ideo ⁊ tu laboꝛa. Joh.xiij. Exeplū dedi vobis quē